

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Kiadóhivatal 709.
Szerkesztőség 788.

Politikai előkészületek.

Budapest, szeptember 1.

Kossuth Ferencz tegnap ismét nyilatkozott a N. Fr. Pr. tudósítója előtt, s tegnapi szavai, ha nem is olyan pesszimisztikusak, mint voltak az egy hét előttek, ezekből is kitűnik, hogy Magyarország jövő sorsára nagyjelentőségű események fognak szeptemberben lejátszódni. „A jelek szerint nemcsak sok munka lesz szeptemberben, hanem fontos határozatokat is fognak hozni”, mondta Kossuth.

Nem kell nagy jóstehetség, hogy akár az elvégzendő feladatok sokaságát, akár a kifejtendő munka nagyságát megállapítsuk. Hisz mindentől eltekintve, alig terjed túl tíz héten az az idő, amely a parlamentnek ebben az esztendőben rendelkezésére áll. Es ebből is a delegációs ülések négy hétnél többet vesznek igénybe. Sőt könnyen meglehet, hogy nagyon viharos tárgyalások lesznek a delegációban, mert a mozgósítás költségeinek fedezésére szükséges hitel megszavazása nem fog simán menni, másrészt a külügyi vita is nagyon elmérgesedhetik a bosnyák kérdés miatt, amióta nyilvánvaló, hogy Ausztria nem akarja azokat az ősi jogokat elismerni, melyeket Magyarország Boszniával szemben mindig fentartott, s amelyeket feladni az annexió után sem hajlandó.

De a delegációktól eltekintve is, saját belügyeink annyira zavarosak, annyira rendezetlenek, hogy mindenki, aki az ország nyugodt fejlődését biztosítva akarja látni, csak aggodalommal gondolhat arra a szfinkszre, amelylyel a magyar Oedipus szemben áll.

Az kétségtelen, hogy ha Kossuth Ferencz Karlsbadban van is, Andrassy Tisza-Dobon s Wekerle Klopodián, s ha hivatosan tagadják is azt, hogy ők a nyáron át egyáltalán foglalkoztak politikával, a kormány tagjai a kulisszák mögött sokat tárgyaltak egymással, hogy egy modus procedendit teremtsenek, amelynek alapján aztán a mai latens válság orvosolható volna. Mert ha Wekerle a kabinet nevében be is jelentette juniusi elején a képviselőháznak, hogy a kormány a szeptemberi ülés előtt beadja a lemondását, ez még nem jelent egyúttal azt is, hogy a kormány a helyzet kibonyolítására nem törekszik. Akár lemond a kormány, akár nem, a kibontakozás útjának keresése a feladata s nem fog helyéről úgy távozhatni, hogy egészen rendezetlen állapotokat hagyjon maga után s hogy nyomában khaosz keletkezhessek.

De ezuttal a helyzet szanalása sokkal nehezebb, mint egyébkor szokott lenni a magyar válságok történetében. Mert ma tulajdonképen azt sem tudja a

Wekerle-kormány, hogy ha bárminő megoldást ajánl is, a parlamenti többséget megnyeri-e. Mert nincs a parlamentnek kompakt majoritása, sőt még az is kétséges, hogy melyik oldalon van a többség. A legsilányabb strucczpolitika volna, ha a félegyházi gyűlés és Justh Gyula beszéde után nem akarnák a mérvadó körök látni, hogy a helyzet kulcsa a bankkérdés, s hogy minden attól függ, vajjon a bankkérdést közmegegyezésre lehet-e megoldani, vagy sem. Igaz ugyan, hogy a szegedi bankgyűlés egyaránt vezérenek vallotta Kossuthot s Apponyit, akik közül Apponyi határozottan ellenzője az önálló magyar jegybanknak, Kossuth pedig elvileg is az önálló bank mellett áll, annak megvalósítását is akarja, de maga a függetlenségi párt zöme aligha fog arra a kényelmes és opportunistá álláspontra helyezkedni, hogy a párt vezéreinek döntésében, bár-hogy hangzik is majd az, megnyugodjék. Mert kétségtelen, hogy ha a függetlenségi párt minden egyes tagja a legőszintébb szeretettel viseltetik is Kossuth Ferencz iránt, aligha fog a párt egységesen Kossuth mellé állani abban az esetben, ha a bankkérdésben Ausztriával szemben engedékenységre hajlanék, vagy a körülményekkel és az esetleges nehézségekkel számolni akarna. És az is kétségtelen, hogy magában a pártban is vannak nagyon tiszteletreméltó politikusok, akiknek véleményét a bankkérdésben Kossuth Ferencz aligha osztja fentartás nélkül.

Nem arról van szó, mintha a függetlenségi párton nem mindenki akarná az önálló magyar jegybankot. Csak a megvalósítás időpontjára és a megvalósítás módjára eltérők a vélemények. Ha az önálló magyar jegybank 1911-ben minden nehézség nélkül megvalósítható, ha a kérdés nem fogja a nemzetet a királylyal újabb konfliktusba keverni s a szétválás komoly gazdasági krízis nélkül történhetik meg, akkor a párt minden egyes tagja lelkesedéssel áll majd az önálló jegybank mellé. De nem lehet tudni, mi fog történni a pártban akkor, ha mindez nem megy ilyen simán. Justh Gyula még a királylyal való konfliktust sem fogja föl olyan tragikusan félegyházi beszéde szerint s tagadhatatlan, hogy ezzel a nézetével a pártban nem áll egyedül, noha a májusi események azt is megmutatták, hogy a párt a maga egészében nem áll a bankcsoport mögött.

A béke a pártban Kossuth erélyes fellépése folytán május végén helyreállított, de csakis az alatt a feltétel alatt, hogy a bankkérdésben akkor egyáltalán nem történt döntés, hanem a döntés az

őszre halasztatott. A béke tehát akkor valójában nem jelentette azt, hogy a párt a bankkérdésben egységes, sőt kétségtelen, hogy a bankcsoport nem is hajlandó semmiféle tranzakcióra.

Es ebben van a veszedelem nemcsak az országra, hanem a pártra is. Mert sehol a világon nem fordult még elő az, hogy ilyen fontos, sőt elsőrangú kérdésben, mint a jegybank-kérdés, az ország ne legyen tisztában azzal, hogy mi a parlament legnagyobb, sőt abszolút majoritásban levő pártjának álláspontja. Mert az ország a függetlenségi párt álláspontját nem ismeri, sőt mi több, még maga a párt sem ismeri. Ha csak az elv hangoztatásáról volna szó, akkor a pártban nem volna nézeteltérés, de ha a jelek nem csalnak, akkor a nézeteltérés azonnal ki fog tűnni, mihelyt az elv megvalósításáról vagy a megvalósítás elhalasztásáról kell majd dönteni.

Es ezt tartjuk mi beteg állapotnak. Mindaz, ami a bankkérdésben eddig a függetlenségi párton történt, a kulisszák mögött játszódott le s az ország csak azt tudja, ami a kulisszák mögül kiszivárgott. Még egy kisebb jelentőségű kérdésben is veszedelmet rejt az ilyen eljárás magában, de a mostani élére állított helyzetben ez a függetlenségi pártra katasztrófát vonhat maga után. Mert nemcsak arról van szó, hogy a nagy, országos függetlenségi közvélemény a bankkérdés megoldásának módjára és időpontjára nézve ki nem alakulhat, mikor magában az országgyűlési függetlenségi pártnak sem alakul ki s kulisszámögötti harcokkal és sakkhuzásokkal szállanak egymással szemben a párt frakcióinak vezetői, hanem arról is, hogy a függetlenségi pártnak mai abszolút majoritása nem imaginárius-e, Hisz nincs kizárva az a veszedelem, hogy a párt csak addig egységes, míg a bankkérdésben, tehát a legsürgősebben megoldandó kérdésben, állást nem kell foglalnia, s hogy a párt egy része kiválik, mihelyt a megoldás módja konkrét formában döntés alá kerül, a mikor aztán a függetlenségi párt a majoritását is elveszitheti.

Ez pedig nem olyan kis jelentőségű eshetőség sem az ország sem a párt szempontjából, hogy az őszi munka-programmot össze lehetne állítani, vagy politikai horoszkópot lehetne felállítani, mielőtt a függetlenségi párt önmagával nem jön tisztába, s mielőtt nyíltan, őszintén s az egész ország számára megérthető módon nem tárgyalja le a függetlenségi párt azt, hogy a bankkérdésben minő álláspontot foglal el, nemcsak elvben, hanem a gyakorlatban is.

Ez annál fontosabb, mert ha Kossuth Ferencz szava, hogy az őszszel fontos döntéseknek kell történniök, igaz, aminthogy igaz, akkor ezek a döntések a függetlenségi párt nélkül meg nem történhetnek. Ennek előfeltétele pedig, hogy előbb a párt önmagával jöjjön tisztába, s ne állandóan Janus-arczot mutasson, mely éppen azért, mert egyaránt jelenti a békét és a háborút, önmagát is áltatja, az országot is kétségben tartja. Ennek egész gazdasági, egész politikai és egész nemzeti életünkre pusztító hatása van, amelynek végrehalására már véget kell vetni.

Budapest, szeptember 1.

Szterényi Wekerlénél. Szterényi József államtitkár ma délután Wekerle Sándor miniszterelnökhöz Klopódiára utazott. Az államtitkár két napig marad Klopódián és a kereskedelmi tárcza jövő évi költségvetéséről fog a miniszterelnökkel tárgyalni.

Kossuth Ferencz Karlsbadban. Kossuth Ferencz Karlsbadban fölkereste egy bécsi lap levelezője. Az újságíró azt jelenti a lapjában, hogy Kossuth Ferencz a teljesen egészséges emberek könnyedségével mozog és lépcsőket is jár. Pallay Sándor dr.-ral naponként több órán át dolgozik. A szobájában egy sereg elintézésre váró akta van felhalmozva.

— Már régen nem éreztem magamat olyan jól, mint most — mondotta a miniszter. Az elutazásom szeptember hatodikán vagy nyolcadikán lesz. Munkában gazdag idő fog következni és mint a jelek mutatják, a szeptember bőséges munkát és fontos határozatokat hoz majd Magyarországon.

Román hang Apponyi nyilatkozatairól. A román nemzetiségi képviselők lapja, a „Lupta“ ma vezércikkben foglalkozik Apponyinak a hittantánításra vonatkozó rendeletét illető nyilatkozataival és a többi között ezeket mondja: Most legalább tisztán látunk, Apponyi harcot akar, hát legyen harc. De nemcsak a középben fogunk támadni, hanem majd gondoskodunk oldalcsapatokról is. Fel fogjuk támasztani a ruténeket és szerbeket is, akiket a kormány olesón akar zsebvágni. Lesz gondunk arra, hogy Róma és Pétervár érdeklődjenek a rutén ügy iránt és hogy Pétervár ne engedje elnyomni szláv véreit.

A horvát orsz. kormány titkára. Zágrábból jelentik: A mai hivatalos lap közli dr. Harambasics Ágost tartománygyűlési és orsz. képvis. a horvát országos kormány titkárává való kinevezését. Az új titkár a kultuszosztályhoz osztották be.

Batthyány Tivadar gróf a nemzetiségi kérdésről. Batthyány Tivadar grófot, aki jelenleg Karlsbadban tartózkodik, egy újságíró megkérdezte, hogy mi a véleménye a nemzetiségi kérdésről; Batthyány érdekes nyilatkozattal világította meg a nemzetiségi kérdést, összehasonlította a magyarországi nemzetiségi helyzetét ama magyarokkal, akik máshol élnek s kimutatta, hogy mennyire igaztalanok azok a vádak, amelyekkel ellenségeink elárasztották Európát, amikor azt hangoztatják, hogy Magyarországon a nemzetiségi politika abban nyilatkozik meg, hogy elnyomja a magyar állam területén lakó nemzetiségeket.

Az érdekes nyilatkozatból kiemeljük a következőket:

... Magyarországot sok esetben igaztalanul vádolják a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontjért. Leginkább a románok lármáznak állítólagos üldöztetésük miatt s a hajszát ellenünk Bukarestből dirigálják s támogatják, amint ezt legutóbb a román orvosoknak a budapesti nemzetközi orvoskongresszussal szemben elfoglalt álláspontja is mutatja. Nézzük csak — ugymond Batthyány Tivadar gróf — hogy is áll a dolog a Romániában lakó magyarokkal. Azokkal szemben, akik megtartották magyar állampolgárságukat, egyház és állam elég türelemmel viselkedik, amde a magyarajku s nem magyar állampolgárok, akiknek száma legalább 100.000 s akiket mi csángó-magyarok elnevezés alatt ismerünk, ezek bizony sem az iskolában, sem a templomban, sem a községében nem hallanak magyar szót, mert ezt minden helyről nemcsak kiküszöbölték, hanem üldözik is. De azért Apponyi Albert grófnak nekirohanok, amiért követeli, hogy a magyar népiskolákban magyar nyelven tanítsák a vallást. Magyarországon a románlakta vidékeken az istentisztelet nyelve kizárólag román, a felekezeti iskolákban a tanítás nyelve román s törvényben történt gondoskodás arról, hogy a közigazgatásban, így a megyei törvényhatósági gyűléseken mindenki használhassa az anyanyelvét. Még érdekesebb a helyzet Horvátországban. Ott az állam kizárólag horvátnyelvű iskolákat tart fenn. Lakik ugyan Horvátországban és Szlavóniában legalább 200.000 magyar, amde ezeknek sem a horvát kormány, sem a község, de senki nem tart fenn magyar nyelvű iskolákat. Nagynehezen sikerült annyit kieszközölni, hogy egy magántársaság néhány községben iskolát nyithasson s ilyet fenn is tartasson. De azért a horvátok mégis telelármázzák egész Európát Horvátország „elmagyarításának” rémhírével.

Batthyány Tivadar nyilatkozatának befejező ré-

szében azt hangoztatja, hogy immár elengedhetlen kötelessége a magyar államnak, a magyar társadalomnak, hogy az európai aeropag előtt igaz színekkel világítsa meg a nemzetiségi kérdést s akkor tisztán fogja mindenki látni, hogy éppen azok a nemzetek, amelyek lehangosabban lármáznak az állítólagos üldöztetések miatt, a legemberlenebb módon bannak a saját hazájokbeli nemzetiségekkel.

A király köszönete. Ő felsége a következő kéziratot bocsátotta ki: Kedves báró *Spiegelfeld!* Hazafias szellemtől eltelve, Tirol és Vorarlberg lakossága felhasználta azon dicsteljes emléknapot, amelyek immár századszor tértek vissza, hogy újból annyiszor kipróbált hűségüknek és ragaszkodásuknak hozzám és házamhoz, kifejezést adjon. A fényes ünnepek, amelyeknek tanuja voltam és a hódolat, amelyeket oly nagy mértékben kifejezésre juttattak, atyai szívemet annál nagyobb örömmel töltötték el, mert lapasztaltam, hogy a pompás külső keretnek, melyet hazafias áldozatkészség teremtett, tirol és vorarlbergi népem érzésének bensősége és hű ragaszkodása is megfelel. Gazdasági és szellemi kultúra terén észlelt haladás mellett, melyet magas meglepéssel volt alkalmam látni és amely haladás örömteljes zálogát képezi a szép jövőnek, a két tartomány lakossága egyszerű gondolkodásmódját és hazafias szellemét, a melyet annyiszor anyagi és véraldozatokkal bebizonyított, hiánytalanul mint drága hagyományt fenn bírta tartani. Ezen szép napok befejezésekor, melyek előttem fejlethetetlenek lesznek, szívem igaz kívánsága, hogy tirol és vorarlbergi népemnek, kikkel mindig egyformán éreztem, mélyen érzett, legszívélyesebb köszönetet mondjak és ezzel a legmelegebb jókívánságaimat a két tartomány további jólétéért összekötsem, mely tartományok jóindulatu gondoskodásom és legbensőbb rokonszenvemről biztosak lehetnek. Megbizom önt, hogy ezt köztudomásra hozza. Bregenz, 1909. évi aug. 31. *Ferencz József, s. k.*

Zalamegye az önálló bank mellett. A „Zalamegyei függetlenségi és 48-as párt” megkezdte az eddigienél erősebb szervezkedését. Szeptember 6-án pártgyűlés lesz, mely el fogja határozni, hogy a megye több helyén szervezkedő gyűlést tartanak, hogy az önálló bank követelése mellett megnyitassák a megye közönségét. A pártértekezletre az elnökség a következő meghívót bocsátotta ki:

„A Zalavármegyei függetlenségi és 48-as párt” 1909. évi szeptember 6-án délelőtt 11 óra

Udvarhelyi Kecskeméten.

Írta: Váradi Antal.

(Utánpótlás tilos.)

A magyar színészek utolsó menedékvára a rundellának nevezett torony volt, amelyet a pesti szépítési bizottság elárvereztetett a fejük fölül s a lelketlen vállalkozó, valami Neymeyer, aki árverésen megvette, elkezdte bontatni télvíz idején, decemberben a toronyt, nem gondolva azzal, hogy a nyomorult magyar színészeknek ez az utolsó mentevárjuk. És ők játszottak, a félig lebontott házban, dideregve, fogvaczogva, míg a közönség csakhogy fűtött kályhákát nem hozott magával. De végre is behavazott, belefújt a szél, ki kellett menni belőle. Annál is inkább, mert hideg ugyan volt a rundellában, de pénz nem volt. Így tehát utnak kellett indulni.

De mivel? ...

Istenben boldogult nagybátyám, egy pécsi fiskális szokta a vándorló legényeket riogatni a portájáról, mikor azok könyörögtek, hogy ők szegény vándorló utasok — segítse meg őket valamivel:

— Mi az istennyilának utazik, ha nincs pénze? ...

Ugyanezt mondhatták volna Udvarhelyi Miklósnak, aki a rundella utolsó direktora volt. Utaznia kellett: de nem volt mivel?

Igazgató-társa, Láng Ádám, elhagyta a magyar nyomoruságot és beállott német színésznek. Maga maradt. Volt ugyan szerződése

Nagyváradra és doktor Sándorffy, a nagyváradai színészek sokszor emlegetett mecenása küldött is neki hatvan forintokat, hogy azokkal indulna meg Váradra, de hát Udvarhelyi nem akarta nyomorgó társait ott hagyni. Velük megy, vagy velük marad. Egyedüli nem indul.

Zálogba tette minden ingóját. Felesége kis ékszerreit, a maga ruháit és értékes tárgyait. Azzal sem futotta ki az utiköltség.

Akkor aztán segített rajtuk Karacs Teréznek apja, a híres rézmetsző, aki bucsuvecserára hívta meg őket. De mindegyiknek szomorúan csüngött az orcája s nem akart kedvre derülni egyik is. Végre kivallatta őket az öreg rézmetsző. Nincs utiköltség, hát nincs is jókedv.

— No hát kölcsönzök én annyit, a mennyi kell. ...

Micsoda jókedvre hangolódott az egész trupp! ... Milyen virágos kedvben folyt le a bucsuvecsera azonnal! ... Hogy harsogott az ének és repült az élcs! ... Mint egy varázs-szóra, megváltozott minden ábrázat!

És Karacs másnap csakugyan leolvasta a szükséges utiköltséget Udvarhelyinek. Még írást sem akart elfogadni róla. ...

Igy utaztak el aztán Udvarhelyi, Udvarhelyiné, Ujfalusy, Ujfalusyné, Kilényi Szentpétery, Halábori. Első állomásuk Kecskemét, ahol a Cserepes-korcsma termében ütötték föl tanyájukat. A városi főbíró, Kiss Mihály uram, a város költségén állította föl a színpadot, sőt még világítást is adott hozzá. A második bíró, Szeles János pedig toborozta a közönséget és pedig olyan eredményel, hogy minden előadás tömött

széksorok előtt folyt le, sőt, mint Udvarhelyi naplójában megírja, minden előadást kétszer kellett eljátszani, mert egyszerre nem fért el egészen Kecskemét színházkedvelő közönsége a kis korcsmateremben, tehát két rátában nézték meg.

Diszletük ugyan nem volt egy csöpp sem, de hát a jó kecskemétiak kijelentették, hogy ők nem a diszletet nézik, hanem az előadásra figyelnek. A Shakespeare hagyományai elevenülnek föl Kecskeméten.

Két hét alatt megcsinált gavallér volt Udvarhelyi. Föl is szedte a sátorfáját és elment Pestre, hogy eleget tegyen becsületbeli kötelességének és megfizesse Karacs uramnak a tartozást, annál is inkább, mert *írás nélkül* adta Ezt már honorálni kell. Ha még obligatiót adott volna Udvarhelyi, azzal a nyugodt öntudattal hajította volna fejét naponta pihenőre, hogy hiszen ott van az írás, nyugton alhatik Karacs. De hát írás nélkül? Ezt meg köll böcsülni.

— Sorsunk ilyen kedvező fordulatot vévén — írja emlékirataiban Udvarhelyi Miklós — első gondunk volt jöltevőnknek, Karacsnak tartozásunkat lefizetni. Aztán a társaság tagjainak számát szaporítani. Három hét mulva tehát felmentem Pestre, részint hogy tartozásunkat lerőjäm, részint hogy új tagokról gondoskodjam és némi színpadi kellékeket vásároljak. Pesten újra megnyertem *Lángot* fiastul — ugy látszik a német komédia sem ütött be Lángéknak, — Böösi Annát, Thellernét, Mátray Francziskát, Váradit stb. s velük tértem vissza.

Ekkor történt, hogy két komikus levén,

kor Zalaegerszegen az „Arany Bányá” szállóban pártgyűlést tart. Tárgyak:

1. Az önálló magyar bank ügyében tartandó népgyűlések helyeinek meghatározása.
2. Szervezkedés.
3. Esetleges indítványok.

Az ügy fontosságára, a politikai helyzet súlyos voltára való tekintettel, tisztelettel kérjük az igen tisztelt párttag urakat, hogy a pártgyűlésen lehetőleg teljes számmal megjelenjen sziveskedjenek. Hazafias tisztelettel Bosnyák Géza elnök, ifjú Czukeller Lajos jegyző.

Az orvosok kongresszusa.

Budapest, szeptember 1.

Három nap telt el azóta, mióta a király képviselője, József főherceg ünnepélyesen megnyitotta a XVI. nemzetközi orvoskongresszust. Három nap igen rövid idő, mégis, ha végigtekintünk az előadások során, melyeket a világ minden részéből ezirel összegyűlt nagyszámú orvosprofesszorok ez alatt az idő alatt huszonegy szakosztályban, huszonegy helyen tartottak, akkor három nap anyagában évtizedek során elért orvosi eredményeket látnunk összegyűjtve. Nem kell ezeknek az eredményeknek becsét és jelentőségét külön fejtegetni. Maguk helyett beszélnek és az emberiségnek fontosabb tényezőjét jelentik minden egyébnél, mert hiszen magának az emberiségnek fáját plántálják, dédelgetik. Az orvostudomány heroszai nagyobbak minden véres csaták győzelmi-koszorus heroszainál. S most, midőn mindazokat hazánkban összegyűlve látjuk, akik az emberi ész hatalmasságát hirdető felfedezéseikkel millió és millió életet hosszabbítottak meg az emberiségnek, lehetetlen természetből eredő megindultság és elfogulatlanság nélkül kisérnünk tárgyalásaikat, melyeken a világ legintelligensebb, legnevesebb emberei hévvel, lelkesen, kritikával vitatkoznak és küzdenek örök jelentőségű orvosi eredmények kivívásáért és igazolásáért. Az érem másik oldala az összehasonlítás a magyar kultúra és azon kulturák közt, melyeknek képét az idegenből hozzánk jött orvosok magukkal hozták hazájukból. Örömmel és büszkeséggel konstatálhatjuk, hogy a magyar társadalom, mely az itt időző idegeneknek alkalmat adott arra, hogy a magyar kulturát nálunk időzésük alkalmából megismerhessék, vendégeinknek egybehangzó véleménye szerint az európai kultúra magaslatán áll. Az idegenek elragadtatással nyilatkoznak intézményeinkről és viszonyainkról és magukkal viszik hazájukba nálunk szerzett kellemes és hasznosan értékesíthető

tapasztalataikat. Így sikerült a pánszláv bojkott a „felvilágosulatlan Magyarország” ellen.

A nemzetközi orvosi kongresszus fényes sokadalmát ma este a kongresszus legfőbb vendége, a király látta vendégül a budai királyi várpalotában.

A király vendégei.

A fogadás fényre, pompára a fővárosunkban időző kongresszus ragyogó ünnepeiből is kimagaslott. Már a kora esti órákban fényben usztak a várpalota termei s hét óra felé kocsi kocsi után érkezett és vitte föl Budára a kongresszus legelőkelőbbjeit. A Lánchídnál és Albrecht-úton várakozó tömegek csoportosultak s a kíváncsiak sifala között jutott föl valamennyi fogat a várba, a vár felső négyszögének lépcsőháza elé. A délszaki növények pompájába vont lépcsőház alján darabont-festőrök állottak, a lépcsőkön pedig a koronaország alabárdosai.

A szertartásteremben gyülekeztek a vendégek s közülük azok, akiket a király képviselőjében megjelent József főhercegnek mutattak be, a Habsburg-teremben gyűltek össze és csoportosultak országaik szerint. Nyolcz óra egyült volt az est valamennyi vendége: mintegy másfélezeren.

Soha még a királyi palotában fogadáson nem voltak egyült ennyien; a nagy szertartási termen kívül meg kellett nyitni az ő Felsege kihallgatási terméig elnyúló helyiségeket s még így is zsúfolttá feltett valamennyi. A termekben hullámzó sokaság pompás képet nyújtott: a frakkok legtöbbje csupa rendjel a fényes katonaiöltözékek mindegyike más-más s közöttük is föltűnik e japán és az angol katonarvosok formaruhája, meg a fezzel a fejükön megjelent török katonatiszteké. Hölgy is akad a termekben, bár mindössze csak kilencz. Gyakorló-orvos mindegyikük; hivatásuk komolysága rajt van az öltözékükön is: izléses, de nagyon egyszerű estélyi ruhában vannak.

Megjelent az estén a kormány képviselőjében gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Zichy Aladár őfelsége személye körüli miniszter, Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár, Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár, ott voltak a kongresszus szervező-bizottságának tagjai közül gróf Edelsheim-Gyulai Lipót és Szalay Imre, a főváros részéről Magyarevics Mladen főorvos, a főiskolák részéről Székely István prorektor, Sággy Gyula, Wartha Vincze és Hutyrá Ferencz rektorok, báró Czibulka Hubert hadtestparancsnok, vértesi Weiss Ernő városparancsnok, Klobucsár Vilmos a honvédség főparancsnoka, Jajt Gusztáv altábornagy, ott volt a konzuli karból Fontenay vikonte francia főkonzul.

József főherceg lakosztályából a rózsaszínű szalonba ment s ott fogadta Apponyi Lajos gróf

udvarnagy jelentését. Ezután kinyílt a szertartási terem ajtaja s azon belépett Apponyi Lajos gróf udvarnagy, utána József főherceg magyar tábornoki diszgyenruhában, mögötte Roskoványi százados, szolgálattevő kamarás. A főherceg a szertartásteremben rögtön megkezdte a cercle-t. Először Apponyi Albert grórhoz lépett, kezét nyújtott neki s melegen üdvözölte őt. Azután Müller Kálmán főrendiházi tagot, a kongresszus elnökét tüntette ki megszólításával. Apponyi gróf és Müller Kálmán mutatták azután be a főhercegnek a különböző nemzeteknek a kongresszuson megjelent képviselőit.

József főherceg egymásután szólította meg az orvosi tudományok országok szerint csoportosult nemzetközi képviselőit. Legtöbbnyire szakmájuk után tudakozódott, igen élénken érdeklődött a kongresszus munkái iránt, örömeinek adott kifejezést, hogy a kongresszus olyan jelentékeny munkát végez s hogy ez alkalommal a magyar főváros ennek a ritka nemzetközi összejövetelnek székhelye. A megszólítottak bámulattal nyilatkoztak a fővárosról annak szépségeiről s arról a szeretetreméltó fogadásról, amiben Budapesten részük volt. A főherceg németül, francziául, angolul és olaszul társalgott s a külföldi előkelőségek nem győztek eléggé csodálkozni a főherceg sokoldalú nyelvismeretén.

Kilencz óraker a vendégeknek pezsgőt, fagyaltot és sandwich-et szolgáltak föl. József főherceg még tovább folytatta a cercle-t egész tíz óráig s a végén azután köszönetét fejezte ki Müller Kálmán elnöknek a kongresszus szervezése és vezetése körül kifejtett tevékenységéért. Végül a kongresszusi iroda bemutatkozását fogadta a főherceg s tagjainak, Vermes Lajosnak, ifjabb Elischer Gyulának, Jászniger Károlynak, ifjabb Liebermann Leonak és Basa Ignácznak még egyszer köszönetét fejezte ki a kongresszus körül munkájukért.

Tíz óra után vonult vissza a főherceg lakosztályába. Nem sokkal utána a vendégcsereg is oszladozni kezdett s éjfélre az utolsó vendég is eltávozott a várból.

Törley pezsgőgyárát ma este szép kiténtetés érte. Az estélyen nemcsak francia pezsgőt szolgáltak fel, hanem Törley kitűnő Casinó-pezsőjét is.

A kongresszus mai munkálatairól tudósítunk ez:

Az immunitás.

A tegnapihoz hasonló érdeklődés mellett folytatta az immunitás szakértője a Nemzeti Muzem-

Szentpétery és Láng Lajos — (az ifjabbik Láng) — mind a kettő kívánta volna a „Minden lépésben egy bottás” című darabban Bohó Misi szerepét eljátszani. Már én előbb Szentpéterynek szántam s tudtára is adtam neki, de az öreg Láng minden módon a fiának kívánta adni. Hiába mondtam, hogy már odaigértem Szentpéterynek, de hát az ő Lajos a mit játszik, ha ezen korához illő szerepet is elvonom tőle?

Én, ki akarván kerülni a házsártoskodást, elővettem Szentpéteryt és kezdtem őt elidegeníteni a szereptől. De ő csak ígéremhez ragaszkodott. Végre kifogyván az okokból, azt mondtam neki: — Lásd, édes öcsém, te nem is tudnál annak kiöltözni! . . .

— Hát Láng Lajos hogy tud kiöltözni? . . . feleli Szentpétery.

— Annak a Bohó Misinek, mint falusi nemes ifjunak — számlálom elő neki — vörös nadrág, sárga csizma, rókatorkos mente szükséges. Láng Lajosnak mindezt előkeríti az apja, mert ő itten ismerős . . . De hát miből kerited elő te? . . . Sohasem teremtetted ezt elő! . . .

De ő nem engedett magán kifogni, azt mondta, hogy ő azokat megcsináltatta magának. Nála hagyatam tehát a szerepet s ő meg is csináltatta magának a vörös nadrágot és sárga csizmát . . .

Később megtudván, hogy azokat nélkülözhetette volna, mindig bosszantott vele, hogy én, mint igazgató, ötlet Kecskeméten vörös nadrágban járatam. Ennek még tudniillik az a hübnere, azaz: története van, hogy akkoriban az ifjú színész nem lévén bőségében a ruházat-

nak, nappali ruháját este is használta némely szerepekben, a színpadit pedig nappal is felvette. Így Szentpétery is, egy este admirálist játszott vörös nadrágban. Másnap az utcára ment ki abban. Kecskeméten szállásoló drago nyos tisztekkel találkozáván az utcán s azok már jól ismervén és kedvelvén őt, megszólították:

— Hát, lieber Szentpétery, heute wiederum Admiral? . . .

Amire aztán sokféle variáns van. Ez a leghihetőbb.

— Ez időben — folytatja a naplóíró — a kecskeméti főiskola igazgató-tanára Nagy István nevű derék férfi volt, kivel én debreczeni tanuló koromból jó ismeretségben voltam. Személyzetünk kevés tagból állván, megkerestem őt, adna nekünk egy ügyes diákot, akit sugónak használhatnánk. S az emelkedett lelkű férfi azt felelte, hogy ő nemcsak sugónak való ifjút ad, hanem olyanokat is, akiknek a színpadon is hasznát vehetjük. És úgy is lőn. Ez ügyes tanuló ifjakkal voltunk aztán képesek nagyobb személyzetű darabokat is elővehetni s a közönség ez ifjak szorgalma mellett hiányait szívesen elnézte.

Képzem, hány ilyen dilettáns ifju hagyta ott a kollégiumot és ment világgá a festett ég alá, szüleinek bánatára. . .

Sándorffy doktor aztán sürgette Udvarhelyit, hogy mi lesz a szerződéssel? Mert ilyen is állott fenn Sándorffy és Udvarhelyi között s erre küldötte a nyolczvan forint utiköltséget, amely el is uszott Pesttől Kecskeméti. Udvarhelyi bő sorokban felelt Sándorffy-

nak, hogy akkori rögtönös utnak indulása mennyi ember szerencsétlenségét vonta volna maga után. A nemesszívű férfi — írja Udvarhelyi — nem is nehezelt hosszas elmaradásomért, s így Udvarhelyi még egy darabig maradhatott Kecskeméten, mialatt a társaság változatlan szeretetnek és népszerűségnek örvendett. Ebből az időből egy igen érdekes följegyzést olvasok Udvarhelyi naplójában:

„Mennyire pártolt bennünket a kecskeméti lelkes közönség, abból is kiténik, hogy nem csak magánházaknál voltunk szüntelenül lefoglalva ebédre, vacsorára, de a városi hatóság is több ízben megvendégtelt bennünket. Tehát Kecskemét magisztrátusa, mint ilyen, családias összeköttetést tartott fenn színészeivel s azokat a maga vendégeinek tekintve, több ízben asztalához hívja. Így aztán érthető a színészek haladása, igyekezete. De ami ennél is nevezetesebb adat Udvarhelyi naplójában, az a Bánk bán költőjére vonatkozó következő följegyzés:

„Ez időben volt szerencsém Katona Józseffel szorosabb barátsági viszonyba lépni. Színészek közül én voltam az első, kinek Bánk bánját egy délutáni órában, atyjának szövetségére ülve — édes atya takácsmester — volt egy kancsó kecskeméti bor mellett fölolvasta.”

Első felolvasása annak a korszakot alkotó munkának, melytől a magyar tragédia születése datál! . . .

Festők ecsetére való kép . . . A kecskeméti takács lángeszű fia, aki Udvarhelyivel, a viharlátott komédiással, egy szövetségben ülve lelkesítve és lelkesedve olvassa azokat a lán-

ban ülését. Az ülés elnöki tisztét Pfeiffer közigazgatási tanár, a baktériumölő szérumok hírneves felfedezője foglalta el. Az első előadó Gruber müncheni professzor volt, aki a baktériumok virulenciájáról (támadóképeségéről) tartott előadást. Főképpen a lépfenebacillusoknak támadóképeségét tárgyalta, kiemelve azon szoros kapcsolatot, amely a baktériumoknak ugynevezett burokképző képessége és virulenciájuk között fennáll. A Gruber tanár előadásához fűződő vitában részt vett Preyszt tanár, aki az összefüggést a burokképzés és virulencia között nemrégiben egy nagyobb monografiában szintén kimerítően tárgyalta. Pfeiffer tanár kiemelte, hogy a burokképződéssel a virulenciának tüneményei még sehogy sincsenek kimerítve. Detre tanár következett erre, aki irodalmi adatok alapján kimutatta, hogy már 1901-ben, tehát jóval Gruber és Preyszt közlései előtt Feislmantel dral együtt írt immunitásos tankönyvében a mostan tárgyalt kísérleteket és elméleteket immár közölte volt, úgy hogy a virulenciának ez az elmélete az ő szellemi tulajdona. A távollevő Bordet brüsszeli tanár helyett a következő referátumot Slesnyk olvasotta fel az innun-anyagok hatásmódjáról.

A szakosztályok ülése.

Az I. anatómiai szakosztályban az elnöki széket ma Huntigson (New-York) foglalta el. Az első előadást Hammar (Upsala) tartotta a thymusról, főképp a gyermekkorra való tekintettel. Utána Maximow (Szentpétervár) ismertette ugyanezen szerv fejlődésére vonatkozó vizsgálatait, továbbá a csontvelő fejlődését. Az előadást igen élénk vita követte, amelyben a különböző nemzeti képviselők között Hieda, Godlevszki, Huntigson, Lenhossék és mások vettek részt. Ezután Zervos (Szmirna) adta elő érdekes transzplantációs kísérleteinek eredményeit és kimutatta, hogy különböző állatok (kutya és nyul) megfelelő műtét végzése után közös ivadék létrehozására alkalmasak, illetőleg, hogy egy kutya nem szervei egy nyulba átültetve ott további működésre képesek. Élénk vita után a szakosztály elhatározta, hogy az előadó matasson be egy ilyen módon operált állatot. Harmadiknak Osawa (Tokio) tartott német előadást. Szünet után Gaupp értekezett a hallócsontokról. Előadásához Fawcett (Bristol) szolt hozzá. Délután az előadásokra vonatkozó bemutatásokat tartották meg.

A III. (általános és kísérleti kórtan) szakosztályban elsőnek Molnár Béla (Budapest) az emésztő mirigyek kémiai izalmáról értekezett. Utána Trémolieres (Páris) tartott francia előadást, majd Roger (Páris) értekezett az Oosporosolról. Achard (Páris) a fehér vérszövetek rezisztenciájáról referált.

A délutáni ülésen Nikolaidés elnököt, míg az első előadó F. S. London (St. Pétersburg) volt, aki igen érdekes előadás keretében mutatta be, hogy miként fejezhető ki az emésztés és felszívódás matematikai formulák segítségével.

A IV. (mikrobiológia, bakteriológia) szakosztályban Rosenihal és Thuoloix (Páris) az izületi csusz kórokaikról tartott előadást. Askanazy (Ge-

nova) rendkívül tanulságos és érdekes vizsgálatairól számolt be.

Az V. (terápiai) szakosztályban ma Koudindy (Páris) tartott referáló előadást a fizikai gyógyítástól kezdve a használatáról. Sorban kiemelte a villamosítás, a helyesen alkalmazott orvosi masszázs és a vizgyógykezelésnek hasznát különböző betegségekben. Utána Róbert Simon (Páris) előadása következett a fengervíz befecskendezések használatáról az emésztési szervek betegségénél. Riviere (Páris) a rosszindulatú daganatok kezelésében a magas feszültségi áramok használatáról beszélt, utána Keating-Hart (Páris) a fulguratis kezelés megalapítója mutatta be az általa kezelt rákos betegek fotográfiáját. Utolsónak dr. Péchy (Bihar) a tuberkulózisoknál végzett gyógyító kísérleteiről számolt be. Tuberkulózis bacillussal beoltott tojó szárnyasok petéinek albuminját fecskendezte be a betegnek, akiknél specifikus és gyógyítható tapasztalt. Kísérleteit folytatja.

A VI. szakosztály (belorvostan) ülését Chaufard párisi professzor nyitotta meg. Az első előadó Huschard párisi belgyógyász professzor volt, aki a véredény elmeszesedése kóralakjának különböző jelenségeit ismertette és rámutatott azokra a jelekre, amelyek alapján a véredény-elmeszesedés korán felismerhető és gyógyítható. Utána Müller Kálmán (Budapest) a hasi érmeleszesedésről értekezett. A gyomorbelesatorna ereinek elmeszesedése gyakori körkép. Tünetei részben a szervi gyomor- vagy bélbántalomhoz, részben a gyomor- vagy bélnéurosis tüneteihez hasonlítanak. Megkönnyíti kórismérjüket, ha az edényeken és szíven is találunk elváltozásokat. Kétyl Károly professzor szintén az érmeleszesedés kérdését tárgyalta általánosságban és részleteiben. Kiterjeszkedett a nagyfőnyelű megbetegedés kórcsonzára és tünettanára is. Ezután dr. Tauszk Ferenc egyetemi m. tanár tartott előadást a tuberkulózisról az aggkorban. Az előadó adatai szerint az összhalálozásban a 45 év alatt levő betegeknek a tuberkulózisban elhaltak 27%-ot, a 45 év felett levőknek 4%-ot tett ki. A viszonyok szigorú mérlegelése arra enged következtetni, hogy bár a tuberkulózissal való fertőzés az élet minden korában előfordulhat mégis mondhatjuk, hogy az aggkor a tüdő-tuberkulózissal szemben határozottan nagyobb immunitást tanúsít, mint a fiatal szervezet. A szakosztály délutáni ülésén dr. Friedrich Vilmos kir. tanácsos, egyetemi magántanár, a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár főorvosa a fiatalkori véredény elmeszesedéséről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást. Azt a következtetést vonja le, hogy a betegségnek idejekorán való felismerése és kellő gyógykezelése jó eredményekkel kecsegtet. Észleletei alapján kifejtette, hogy a korai véredény megbetegedése nem az edények ruganyosságát tényezőinek élettani elhasználódásának következménye, hanem egy kimerülési betegség. Nordsen referálását („Az elhízásról”) a szerző távollétében Benedict Henrik ügyvezető-titkár olvasta föl. Utána Labbé (Páris) hasonló tárgyú előadása következett. Hasenfeld Artur és Szili Sándor „Az öregség, arterioclerosis és a Wassermann-féle reakció” címen értekeztek. Előadók

hangsúlyozták, hogy az érmebetegedések a hossz életnek mennyire utját állják. Az öregek érmebetegedése később következne be, ha kifejlődésüket különböző ártalmasságok nem siettelnék. Ezt bizonyítják azon esetek is, midőn öregek ereit teljesen egészségesnek találjuk. Ily észleleteket osztályán Hasenfeld is tett. Előadók 188 öreg, érmebetegedéssel embert vizsgáltak meg a Wassermann-féle reakcióval. Ezek között 144 hatvan éven felüli volt. Összesen 20 esetben, vagyis 10,6 százalékban a Wassermann-reakció pozitív volt. Ezen pozitív esetek azt bizonyítják, hogy a lapangó syphillis még aggoknál is elég gyakran előfordul, jóllehet a fertőzés óta hosszú idő telt el.

A VII. (sebészeti) szakosztály tegnap késő estig ülésezett. Az ülést Onody (Budapest) előadása és Verebely Tibor (Budapest) alapos rapportja a tetániáról fejezték be. A mai ülésen Dollinger (Budapest) és Makara (Köszvár) elnökölték. Előadást tartottak: Reymond (Páris), Fillette (Páris), Stroni (Ujvidék). Nagy rapportot tartott: Cecherelli (Parma) a mellkasi daganatok kórismeréről. Ribera (Madrid) a mellkasi gyülemekről értekezett. A sérvek sebészeti tárgyalók: Tavel (Bern), Lucas Champion (Páris), Walker (New-York), Spitzky (Graz), Baron (Budapest), Hücl (Ersékujvár) és Csikos (Ujvidék).

A VIII. (szülészet és nőgyógyászat) szakosztályban Tauffer elnök nyitotta meg a gyűlést, aki bemutatta Sinclair angol nyelvű könyvét Semmelweisről és koráról. Bejelentéssel egyúttal, hogy a szakosztály ma délelőn fogja hódolatát kifejezni Semmelweis szobrának. Ezután átadta az elnökséget Schauta, Hofmayer, Ott és Rein tanároknak. Ott pétervári tanár ezután meghívta a szakosztályt 1910. szeptember 19-ére Pétervárra, az ott tartandó nemzetközi nőgyógyász-kongresszusra. Majd a jelentésekre került a sor. Elsőnek Bar tanár (Páris) ismertette jelentését a méhnyak gyors tágitásáról. Ezzel szemben Bossi tanár (Genova) védte az ő módszerét. Winter tanár (Königsberg), 700 eset alapján megszerkesztett jelentésében a gyorsítást legjobb módjának a vaginalis császármetasztét tartja. Gauss (Freiburg) Bossi eljárását hasonlította össze a császármetasztéssel. Avarffy (Budapest) a Bársony-klinikán szokásos tágitási eljárásokat közölte. Rouvier (Algír) Bossi módszerét dicsérte. Frigyesi (Budapest) a szülés gyors befejezésének különböző módjai közül a ballon-tágitást ajánlta s egyúttal ismertette a Tauffer-klinika álláspontját. Recasseus tanár (Madrid) teljesen Winter álláspontjára helyezkedik. Louros (Athén) védte és dicsérte Bossi felfogását. Parache a madridi maternite álláspontját közli. Henricius (Helsingfors) középálláspontot foglal el Winter és Bossi között. Rotter (Budapest) felszólalása után a referensek: Bossi és Winter zárták be a diskusziót e téma felett.

IX. Szemészet. Dr. Siklóssy Gyula egyetemi magántanár (Budapest) azokról a pontos vizsgálatairól számolt be, amelyek segítségével a látáspróbáknál használt betűk, jelek láthatóságát derítette ki, az ezen alapon szerkesztett látáspróbáiban sem a könnyen, sem a nehezen felismerhető csoport nincs képviselve, a benne levő betűk láthatósága teljesen egyöntetű. A szakosztály nagy tetszéssel fogadta a fontos és érdekes tárgyú előadást.

A X. (gyermekgyógyászat) szakosztályban az elnöki széket ma Hochsinger (Bécs) töltötte be. Az első előadó Escherich bécsi tanár volt, aki a Mayerhoffer és Pribain-féle az anyatejet konzerváló eljárásról számolt be. A mesterségesen táplált bébhurutos gyermekek számára ezental a gyógyszerárban lesz kapható recept ellenében női tej. Az érdekes kérdés körül élénk vita indult meg, amelynek során felszóltak: Berend (Budapest), Hüfnel (Páris), Deutsch Ernő (Budapest), Fischl (Prága), Weisz (Wien) és Fischer (New-York).

Majd Fischl tanár (Prága) értekezett egy, a serdülő gyermekkorban gyakori, de általában kevésbé ismert betegségről: a orthostalikus albuminuriáról. E betegséget a gerincoszlop görbülése idézi elő olyképpen, hogy vesevérkeringésében a gyenge izomzatú gyermekeknek vérkeringési zavarok lépnek fel. Az előadáshoz Preilquitner (Bécs), Ichle (Bécs), Vass, Faludi és John (Budapest) szólottak hozzá. Utolsónak Netter (Páris) a gyermekkorú paratyphus betegségről beszélt.

A XI. (idegbajok) szakosztályban Oppenheim (Berlin) elnököt. Előadást tartott Henschen (Berlin) a látóközpont helyéről az agyban, Head (London) a különböző érzési fajok dissociációjáról és csoportosulásáról. Petrés (Upsala) a gerincvelő érző-pályáiról és a körzeti érzékenység agykérgi lokalizációjáról értekezett. Fabritius (Helsingfors) a vezetőpályák elrendezését ismertette a gerincvelőben. Muskens (Amsterdam) a segmentszerű érzékvizsgálatok újabb eredményeit adta elő. Benedikt (Budapest) az érző metamerek agyi lokalizációjáról beszélt. Hajós Lajos (Budapest) egyetemi m. tanár a tabesben szenvedő vak egyének ataxiájának gyógyításáról tartott igen érdekes előadást.

goló ígéretet, melyek még ma is gyujtanak és lelkesítenek! . . .

De hát meg kellett indulni végre is Kecskemétre Debreczen felé, ahová Udvarhelyi szerződéses kötelezettsége hívta. A debreczen-nagyváradai társaság tudniillik még mindig a Sándorffy patronátusa alatt állott. És ez az utazás is emlékezetes maradt Udvarhelyi életében.

— Nem hallgathatok el — ugymond — egy esetet ebből az időszakból, ami a magyart igen szépen jellemzi.

— Midőn Kecskemétem tavaszi debreczeni vásárcsarnok odahagytam, a kecskeméti tanyák között menvén, látok felénk jönni egy Deák J. nevű urt, aki int a kocsisnak, hogy álljon meg. Sajnálkozását fejezte ki elmenetlünkön s kérdi tőlem: mennyiért fogadtam a szekereset Debreczenig?

Helyettem a szekeres felelt:

Száz forintért nemzetes uram.

— Van-e neked, János, ebben az utadban szükséged pénzre? kérdi a szekeres Deák.

— Nincs! — felelte ez.

— No hát, ha vissza jössz, tőlem fogod megkapni, mondja Deák — s felém nyujtva kezét, megszorította az enyémet, kérve, hogy ne vegyem bántásul és fogadjam el barátsága jeléül.

Ilyen úti meczenások segítettek meg a szegény vándorszínészt, aki száz forintokat fizetett volna különben Kecskeméttől Debreczenig.

Debreczenben Udvarhelyi újra elfoglalta helyét a társaságnál, Sándorffy ez alkalommal elkísérte a maga szintársulatát Nagyváradról Debreczenbe és ott várta Udvarhelyit. „Bizalmával megfizetve — írja a napló — még kiterjedtebb tette hatáskörömet. És mi tettünk, amit lehetett azokban az időkben . . .”

A rendes színház nemléte okozott legtöbb bajt egy Debreczenben, mint Váradon. A váradai Rédey-kastély terme sem színháznak épült, de a debreczeni szint sem színháznak teremtette az Isten. Ezért télen-nyáron szorongtak, panaszkodtak az emberek, színészek és közönség egyaránt. De hát ugy a debreczeni, mint a nagyváradai állandó színházak még a messze jövő ködös fátyolában rejlettek. Különösen a nagyváradai. Tudjuk, hogy alig másfél évtizede, hogy Nagyváradon még mindig csak nyáron volt színház, mert a kedves direktor urak, akik első sorban csak a maguk érdekeit tekintették, ki-sütötték, hogy Várad pompás nyári stáció és így kár volna télen át színházast játszani benne. Azzal nem törődtek, hogy télen át aztán német orfeumi komédiák meg czirkuszok aratták a jövedelmet s a magyar érzésű közönség hiában esengett egy kis magyar színházi élvezet után. Mennyi disputám volt emiatt az istenben boldogult Bényeivel, aki csak az akkori direktorok jóvoltát igyekezett szem előtt tartani!

De akár Nagyváradon, akár Debreczenben játszottak Udvarhelyiek, a kecskeméti arany napokra mindig könnyes szemekkel gondoltak vissza!

A XII. (elmekörtani) szakosztályban Snell (Lünzburg) elnökölt. Előadást tartott Weigand tanár az elmeegyenségből klinikai és forensikus szempontból. Ugyanezt a referátumot tárgyalta Sommer tanár (Giesen) és Fischer (Budapest). Majd Ley (Uccle-Brüssel) tartott előadást a pszichológia szerepéről a normális és abnormális gyermekek nevelésében és prophylaxisában. Hozzászóltak az előadáshoz: Van Dementer, Anton és Ranschburg.

A XIV. szakosztály (urologia) ülésén Bruni (Nápoly) elnökölt. Az első előadó Casper berlini vesesebész volt, aki az egyoldali vesegyulladások kérdéséről tárgyalta. Szerinte ezek nem éppen súlyos betegségek és katheter segítségével felismerhetők, egyes esetekben operatív uton gyógyíthatók. Utána Giordano (Velence) a vesevérzések gyógykezeléséről értekezett. Kövesi Géza (Budapest) kifejtette, hogy az egyoldali vesegyulladást csak a legkörülményesebb vizsgálat alapján lenne szabad felállítani. Ez esetek legnagyobb része gümőkórnak és vesedaganatnak bizonyult. Kapsammer (Bécs) osztja Kövesi nézetét és azt hiszi, hogy tulajdonképpen egyoldali vesegyulladás nincs. Hasonlóan nyilatkozott Riehrer (Budapest). Felek (Budapest) a vesemedenczeloból tartott előadást. Dr. Farkas I. (Budapest) a hólyaggyulladásokról értekezett. Számos eset kapcsán ismertette a betegséget s felhívta a figyelmet a korai diagnózisra, amikor a betegség még sikerrel gyógyítható. Ugyancsak érdekes előadást tartott Illyés G. egyetemi magántanár is a vesetuberkulózisról.

A XVI. (fülgőgyászati) szakosztály mai ülésén, amelyet Gramsige turini egyetemi tanár vezetett, Bárány bécsi tanár tartott előadást a tömkeleg izgatásáról forgás által, mely uton a szemnek bizonyos irányban való eltérése támad és ez uton ismét fontos kóros eltérések ismerhetők fel a fül labirintjében. Utána Sugár K. Márton dr. konstátálta, hogy Högyes Endre három évvel ezelőtt végezte a tömkeleg izgatását elektromos árammal. Hozzászóltak Szenes Zsigmond (Budapest) és Politzer tanár Bécsből. Ez utóbbi konstátálta, hogy valóban Högyes indította meg a szellemi tornát e nehéz buvárlati kérdésben.

A XIX. (Törvényszéki orvostan) szakosztály mai ülését Kenyeres tanár nyitotta meg és vezetésre Hildesheim titkos kormánytanácsost kérte fel. A törvényszéki elmebetegségeket kerétek kerültek ezuttal szönyegre. Az első előadó Austerweil (Arad) volt, aki a kalandorok elmeállapotát méltatta bűnügyi szempontból. Majd Miss Alexander (Chicago) tartott hosszabb angol előadást a transitoricus elmezavarokról, különös tekintettel annak klinikai és forensikus jelentőségére. A szakosztály tagjai ezután Németh Ödön egyetemi m. tanár vezetésével megtekintették a kir. országos gyűjtőfogházat s a mellette levő igazságügyi megfigyelő és elmeegógyító intézetet, ahol az intézet vezetője szakszerű magyarázatokkal. Ezzel a szakosztály végleg befejezte működését.

A XX. (katonai és haditengerészeti egészségügy) szakosztályban Macpherson elnökölt. Franz (Wien) „Mily jelentősége van a tuberculin-reakciónak a katonák szolgálati képességének megítélésénél” című előadásában kifejtette, hogy a tuberculin-injekció csak akkor felel meg hivatásának, ha a lappangó kórosokat is jelezni teljes biztonsággal. Előadásához Testi (Firenze), Vincent (Páris) és Dorendorf (Hannover) szözlöttek hozzá. Drastich „Dementia procoxa és a katonai szolgálat” című előadásához Barcsay (Póla) szözlött hozzá, aki szükségesnek tartja, hogy a katonai börtönök orvosfőnökei pszichiatrikus kiképzést nyerjenek. Malanink a sebkezelést hadi sebészeti szempontból tárgyalta. Különösen arra akarja a figyelmet irányítani, hogy a seb-infekció és a lipid anyagok befolyása meg ne történhessenek. Russ (Wien) felszólalása után Vreden (Pétervár) kifejti, hogy tetanus esetek főleg télen fordultak elő. Ennek oka talán a sok ricochet lövés volt, mely földet vitt magával a sebbe. A tetanus kezelésére legjobbnak találta a morfiom-atropin befecskendezést. Majerszky (Przemysl) az általa tegnapelőtt kifejtett kötés alkalmazását ajánlja ily esetekben.

A XXI. (Tropikus betegségek és hajózási orvostan) szakosztályban Galli-Valerio (Lausanne) javasolta, hogy az orvostudomány két kiváló díszét: Baccellit és Laveran-t válasszák meg a szakosztály dísznökeivé. A szakosztály örömmel vette magáévá a javaslatot. Gostá (Róma) amalaria ellen való társadalmi védekezésről tartott érdekes előadást, amely élénk vitát keltett. Ebben résztvettek: Montoro (Monteleone), Celebrini (Trieszt), Galli-Valerio (Lausanne), Gabby (Róma), Laveran (Páris), Bertrand (Asnières), Ascoli (Róma), Debayle (Nicaragua) és végül Baccelli is, aki a malária kérdés megoldásának nagy nehézségeit fejtegette.

A mentők főorvosának előadása.

Dr. Löbl Vilmos, a budapesti mentőegyesület főorvosa ma két előadást tartott az orvoskongresszuson. Az egyiket „Általános mérgegtani jegyzetek

Budapest mérgezési adatainak ismertetése kapcsán” címen. A budapesti mentők huszonegy év alatt több mint 4000 mérgezésnél nyújtottak segítséget. Az előadó statisztikai adatokkal és grafikus ábrázolásokkal illusztrálta Budapest mérgezési viszonyait, majd az egyes mérgezésekkel részletesen is foglalkozott. Budapest mérgezéseinek halálozási százaléka a kontinensen csaknem a legkedvezőbb, ami kétségtelenül a gyors és szakszerű elsősegélynyújtás eredménye.

Másik előadását Löbl dr. „A mai gyógyszerelési elvek és a magyar gyógyszer-ipar” címen tartotta meg. Azokat az elveket érintve, amelyek a mai terápiában, a gyógyszerhatások magyarázatában uralkodnak, ismertette Magyarország gyógyszeriparának megfelelő termékeit.

Előadás a megtermékenyítés problémájáról.

A Nemzeti Múzeum dísztermében ma délután 5 órakor I. J. Loeb (Berkely), az élettan tanára, akit a budapesti kir. magyar tudományegyetem élettani tanszékére is meg akartak hívni, igen érdekes előadást tartott a megtermékenyítés problémájáról tárgyaló kísérleteiről. Előadásában kifejtette, hogy a normális megtermékenyítéshez legalább kétszeri érintkezés szükséges. A második érintkezést azonban még nem lehet oly pontosan tagolni, mint az első, amelynek változást előidéző hatását az előadó részletesen és kimerítően ismertette. Előadása végén fölvetette a kérdést, hogy miféle haszonnal járhat ez a vizsgálat a pathológiára. Ennek időntése a jövő feladat. Egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy a megtermékenyítésnek legalább első képét, vagyis a herének legelső elváltozásait ismerjük és ezzel meggyőztük a fátlyt ama homályos misztérium elől, amelyben ez a folyamat mind ez ideig burkolva volt. Az előadást nagy és díszes közönség hallgatta meg, a mely az előadót meleg ünneplésben részesítette.

Diszeladás a Nemzetiben.

Ma nyitlak meg körülbelül két hónapig tartott szünet után a Nemzeti Színház kapui s mindjárt az első előadás egyszersmind diszeladás volt. A XVI. nemzetközi orvosi kongresszus tiszteletére rendezték az előadást. Színre került Madáchnak „Az ember tragédiája.” A páholyokat s a földszint legnagyobb részét előkelő idegenek foglalták el. Ugy a férfiak, mint a nők mellén ott díszelgett a kongresszusi jelvény, a művészi bronz-plakett. A Bakóval sulyosított és Fáy Szerénával enyhített előadás különben a régi chablon szerint pergett le, legfőkébb azzal a különbséggel, hogy teljes zenével adták elő a darabot. Az idegenek, akik a nyelvezetből semmit sem értettek, négy nyelvű kivonatot kaptak, amely az egyes jeleneteket megmagyarázta. Az egész közönség nagy figyelemmel nézte a színes és mozgalmas tablót s felszólalásának minden felvonás végén kifejezést adott.

A kongresszus apró hírei.

A nemzetközi orvoskongresszus hollandus tagjai tegnap este ünnepiesen megölték Vilma hollandi királynő születése napját. Peel amsterdami tanár kezdesére harmincznál több németalföldi orvos ünnepi lakomára gyűlt össze a Hungária-nagyszállóban. A megjelentek között voltak: Greidanus Sytze, az anyakirályné udvari orvosa és dr. Jacobs Aletta Hollandia első női orvosa, az ismert feminista; a budapesti németalföldi főkonzulátus részéről dr. Fledderus főkonzul jelent meg. Wenckebach gróningeni tanár Vilma királynő és az uralkodó család egészségére pohárköszöntőt mondott, amelyet a társaság viharos éljenzéssel fogadott. Vilma királynőnek üdvözlő táviratot küldtek. — A XVI. nemzetközi orvoskongresszuson a mai végleges kimutatás szerint összesen 3832 férfi, 999 nőtag és 166 sajtóképviseelő, összesen tehát 4997 tag vesz részt. Ezekhez járul még közel 100 hozzátartozója a külföldi orvosoknak. A kongresszus résztvevői közül ma Baccelli olasz egyetemi tanár, volt olasz közoktatásügyi miniszter, dr. Haas Mór Ferenc bécsi közsegtanácsos és dr. Böhm Agoston Bécs város főorvosa, aki a kongresszuson Bécsot képviseli, tiszteletfiktet tették dr. Bérczy István polgármesternél.

A kongresszus tagjainak nagy része ma délelőtt látogatást tett a Poliklinikán. A vendégeket Erős Gyula igazgató és Vas Bernát titkár, egyetemi tanárok fogadták. Az orvosok megtekintették a poliklinikai egyesületnek Szövetség-utcai ambulatóriumát és kórházát s meglepte őket ennek az áldásos intézménynek tökéletes volta. A külföldi orvosok kijelentették, hogy több ilyen intézet hasonló arányokban a külföldön sincs. Louis Faure tanár, párisi híres nőgyógyász ma délelőtt a Poliklinika műtőtermében két operációt végzett. A neves orvos ugyanis a kongresszus tagjainak gyakorlatilag is be akarta mutatni saját módszerét és két klinikai betegen nagy, hasmetszéssel járó

műtétet eszközölt. Az operációt több külföldi és hazai orvos nézte végig.

A nemzetközi orvoskongresszus nőgyógyászati szakosztályának tagjai ma délelőtt kegyeletes megemlékezéssel áldoztak Semmelweis, az emberiség egyik legnagyobb jótévedője emlékének. A különböző nemzetek képviselői (Schanta Bécs, Hofmayer Németország, Pinard Páris, Ogata Japán, Guzzeni Olaszország, von Ott Oroszország) gyönyörű szavak kíséretében helyezték el babérkoszucaikat a szobor talapzatára.

Az orvoskongresszus tagjainak tiszteletére a Törley-pezsőgyár ma délután garden partie-t rendezett. A kiránduló vendégeket a Petőfi-téren a „Kronprinz” nevű hajó várta, amely őket Budafokra vitte. Itt külön villamos kocsi mentek az orvosok a gyártelepre. A kedvezőtlen idő dacára a kongresszus tagjai közül mintegy ezren vettek részt ezen a kiránduláson. A hajózásiállásnál Szenté Imre igazgató fogadta a vendégeket, akiket az egész uton a honvédeknek játéka szórakoztatótt. A gyár bejáratánál csantavéri Törley Dezső, Pfender Emil és Szenté Imre tiszteletvezető igazgatók a gyári tisztviselők élén, fogadták a vendégeket. Az orvosok a gyár helyiségein keresztül haladva a hatalmas pinczehelyiségeket tekintették meg, ahol millió számra vannak felraktározva a szállításra kész pezsgőspalaczkok. A pinczék labirintusán végighaladva a fejedelmi parkba látogattak a vendégek, akik a gyár munkaszere berendezése felett minduntalan csodálkozásukat fejezték ki. A kastély előcsarnokában a ház urnője özv. csantavéri Törley Józsefné szeretetreméltó szívélyességgel fogadta és üdvözölte a vendégeket, akik ezután az urnő kalauzálása mellett tekintették meg a remek fekvésű kastély fejedelmileg berendezett termeit. A nagy parkban, ahol Radics Béla cigányzenekara és a honvédeknek játéka szórakoztatta a vendégeket, akiknek sorai között a világ minden nemzetiségének képviselőit láttuk.

KÜLFÖLD.

A szerb kormány lemondott. Belgrádból táviratozzák, hogy ma délelőtt 10 órakor minisztertanács volt, melynek folyamán a már-már biztosítottnak látszó kibontakozás ismét kétségessé vált. Súlyos természeti ellentétek támadtak újlag, melyeknek elintézésére a minisztertanács a pártvezéreknek 24 órai időt adott. Délelőtt 12 órakor a minisztertanács után a következő kommuniké tettek közzé: Mivel Ribarac igazságügyi miniszter véglegesen megmaradt lemondó szándéka mellett, aki egyszersmind a miniszterelnök lemondását is maga után vonja, a kormány ma délelőtt végleges lemondását átnyújtotta a királynak. A király haladéktalanul magához hivatla Pasics és Sztojano-vics új-radikálispartii minisztereket, hogy kormányalakítással megbizsa őket. Mindkettő 24 órai gondolkodási időt kért, hogy pártjával tanácskozzék, amihez a király hozzájárult.

A szultán utazása. A szultán, a trónörökös, négy herceg, a nagyvezér, a tengerészeti miniszter és néhány udvari tisztviselő kíséretében flottilán Brusszába utazott, ahonnan szombaton visszatér. Brusszában már napok óta készülnek a fogadtatásra. Mudaniában egy külön flotilla üdvözölte a szultánt. A sajtó ennek az utnak, mint számos év óta az elsőnek, jelentőséget tulajdonít.

A görög katonai mozgalom. Atheni jelentések szerint a katonai mozgalom célja egy látszik egyedül a hadsereg és a közigazgatás újjászervezésének kieszközlése volt és nem irányult soha a dinasztia vagy az alkotmány ellen. A királyi ház tagjainak parancsnoki állásaikból való eltávolítása fölmenti őket a súlyos felelősség alól s elenyészteti a visszavonást, amely a kegyencgazdaságból támad. Mikor Mavromikhalisz átvette a kormányt és a tisztekkel, kiknek eljárását hibáztatta, mégis tárgyalásokba bocsátkozott, elküldte a véres és ugy a haza, mint a korona szempontjából veszedelmes konfliktust. A tisztek követeléseit egyébként azonosak az ő programjával és az egész nemzet óhajával. Mavromikhalisz reméli, hogy a kamara bizalmat szavaz neki, hogy megvalósítsa a hadsereg erősítését, a megtakarításokat, a reformokat és megtisztítsa a közigazgatást, megvalósítsa az új adókat és kölcsön fölvetését perfektualja, melyekre vonatkozóan a kamara elé javaslatokat fog terjeszteni. Mavromikhalisz nem fog engedelményeket adni, hanem visszalép, ha pártintrikák

akadályozzák akcióját. A lapok szerint *Konstantin* és *Miklós* hercegek kérték, hogy helyezték őket rendelkezési állományba, míg *András* és *Krisztoforosz* hercegek hosszabb szabadságot kértek.

Török lapok különböző módon kommentálják a görögországi eseményeket, hangoztatva, hogy a portának kötelessége figyelemmel követni a görögországi helyzetet. Az *Ittihad* megelégedését fejezi ki, hogy fölsimított az erős görög hadsereg szükségét, melyet a balkáni egyensúly követel. A *Tanin* azt a véleményét fejezi ki, hogy álmanóverről van szó, melylyel Enrópától a dinasztia megmenetésének ürügye alatt akarják a Kréta-kérdés elintézését kieszközölni.

A katonatisztek bizottsága sürgősen ajánlotta a miniszterelnöknek, hogy vegye elejét a vidéken a tüntetéseknek, mert különben általános elégedetlenség fog kitörni. Híresztelik, hogy a király és a trónörökös között éles ellentétek támadtak. A király ugyanis még csak meg sem ütközött rajta, hogy a tisztek belügyi reformokat követeltek, a trónörökös ellenben amellel kardoskodott, hogy a mozgalom egyenesen ő ellene irányul és követelte, hogy a vezetőket azonnal tartóztassák le. A király elé terjesztette 80 tiszti névsorát és sürgette a királyt, hogy ezeket a tiszteket büntetésből helyezze át vidéki városokba. De a király és Rallisz miniszterelnök hallani sem akartak erről, mire a trónörökös a saját hatáskörében elrendelte a központi katonatiszti bizottság hat tagjának letartóztatását. A király és a miniszterek csak akkor értesültek a trónörökös parancsáról, mikor a rendőrök megtagadta a hat tiszti letartóztatását.

Havromichalis miniszterelnök megczófolja azt a híresztelést, hogy a tisztek a kormány intézkedései ellen vétóval élnek. A kormány teljesen szabadon rendelkezik és azon fáradozik, hogy mielőbb megvalósítsa programját, amelyet még a katonatiszti mozgalom kitörése előtt dolgozott ki.

Londoni hivatalos körökben azt hiszik, hogy a görög király lemondása küszöbön áll. A királyné jelenleg fivérének, *Constantin* nagyhercegnél tartózkodik és az egész királyi család oda fog utazni, ha *György* király lemond a trónról.

A francia flottaparancsnokságok új beosztása. A flottareform tervei szerint, amelyeket a tengerészeti miniszter a tegnapi minisztertanácsban előterjesztett, négy tengerészeti főfelügyelőséget létesítenek. Ezek egyike a hajórajok felügyelőségével fog megbízni. Az illető főfelügyelő a hajórajok koncentrációja esetén azok felett a főparancsnoksággal fog megbízni, tehát az illető főtengetőgály lesz. A második tengerészeti felügyelőség alá rendelik a tengerészeti iskolákat, a harmadikhoz az anyag és a technikai szolgálat fog tartozni. Ezen két felügyelőséget is tengerésztisztekkel töltik be. Egyik felügyelő *Germinet* altengernagy lesz. A negyedik főfelügyelőség a torpedóügyet foglalja magában, amely ezúttal *Philibert* admirális felügyelete alatt van és akinek hatáskörét ki fogják terjeszteni. A négy főfelügyelő az új magasabb tengerészeti tanács tagjai lesznek, amely a mostani tengerészeti tanács helyébe lép. A magasabb tengerészeti tanács tagjainak száma tekintetében még nem hoztak határozatot. Az új nagy hadihajó terveire vonatkozólag, amelyekre nézve a tengerészeti miniszter a nagyság arányát meg fogja állapítani, pályázatot fognak kiírni. A miniszter által tervezett három tengeri hajó állítólag 22.000 tonna hordképességgel fog bírni és tizenkét 30,5 cm átmérőjű lövegeket helyeznek el rajtuk. A pályázaton résztvehetnek úgy az állami, mint magánmérnökök is.

A *Dardanella-kérdés*. Teljesen megbízható közlések alapján *Konstantinápolyból* jelentik, hogy *Oroszország* nem vetette föl a *Dardanellák megnyitásának* kérdését és most nincs is szándékában e kérdés fölvetése. Az orosz kormány nagy bizalommal van a törökországi új rendszer iránt és ezért a határos birodalommal erős barátságban kíván élni. Amíg ez a barátság *Törökország* részéről őszinte méltánylásra talál és a porta kötelezettségeit semmi irányban el nem mulasztja, *Oroszországra* nézve nincs semmi ok, hogy a *Dardanellák* kérdését fölvesse.

Lázadás *Costaricában*. *New-Yorkból* táviratozzák, hogy *Costaricában* az elnökválasztás alkalmából forradalmi mozgalom támadt. *Port-Lymon* környékén valóságos csata volt a lázadókkal és száznál több ember elesett. A zendülők közül igen sokat a folyóba dobtak, ahol odavesztek. Hetven forradalmárt letartóztattak. Egészen biztos, hogy a közársasági párt jelöltje fog győzni, de az is kétségtelen, hogy a választás után újult erővel fognak kitörni a zavargások.

A bolgár kapituláció megszüntetése. A szófiai kormány 1908. vége felé *Bulgária* függetlenségének elismerésére való tekintettel tudvalevően valamennyi nagyhatalomhoz azt a kérdést intézte, hogy a régebbi időből fennálló kapitulációs jogokat szüntessék meg. A megszüntetés, amely a nagyhatalmak részéről semmi akadályba nem ütközik (*Ausztria* és *Magyarország* már két esztendővel ezelőtt föltételeesen hozzájárult e jogok részleges föltűggesztéséhez), csak olyképen történhetik meg, hogy az összes hatalmak *Bulgáriával* konzultáris egyezményt kötnek. Mint most *Szofíából* jelentik, a bolgár kormány a külállamokhoz konzultáris-, kiadatási- és jogsegítő-egyezményéről szóló tervezetet küldött, azzal a kéréssel, hogy ebben a dologban a tárgyalást mielőbb kezdjék meg.

Az albáni lázadás. *Dsavid* basa operációi az utóbbi napokban kedvező eredménnyel járnak. A csapatok minden oldalról fenyegetik a rugovai lázadókat és főfészküket, *Szeszkucsistét* elpusztították. Az eddig ellenük kiküldött haderő elégségesnek mutatkozik a lázadás elnyomására. Mint-hogy azonban a montenegrói határon ismétlődő incidensek miatt nagyobb hadseregeket kell odaküldeni, *Dsavid* basa hadereje ezáltal gyöngült. Mindazonáltal remélik, hogy nem szorul megerősítésekre.

György herceg sóffője. A lapok szerkesztőseit bejárta ma egy ember és a sajtóirodában is volt s mindenütt úgy mutatkozott be, hogy ő *Berbier* francia sóffőr, aki a volt trónörökösnek van alkalmazásban és akiről a *Zveno* tegnapi számában azt írta, hogy őt *György* herceg halálra kinezta. A *Zveno* mai száma leleplezi ezt az embert. *Barchynak* hívják, spanyol zsidó, akit a volt trónörökös bérelt föl, hogy ily módon tisztára mossa magát a vádaktól, holott az igazi francia sóffőr tényleg a kórházban fekszik és a súlyos bántalmazások következtében aligha fog életbenmaradni.

TÁVIRATOK.

Vadak egy lörök miniszter ellen.

London, szeptember 1. *Konstantinápolyból* jelentik: A új-török párt *Nuradunghán* közmunkügyi minisztert lemondásra kényszerítette. A minisztert azzal vádolják, hogy német pénzintézeteknek angol, francia és amerikai pénzintézetek rovására kedvezményt adott.

Újabb zavarok Perzsiában.

Pétóvár, szeptember 1. (Saját tudósítónktól.) *Teheránban* a titkos társulatok ismét felütötték fejüket. A kormány tagjaihoz fenyegető leveleket írnak azzal a felszólítással, hogy mondjon le. Néhány összeesküvőt letartóztattak.

Az anyaczárné utja.

Krisztiania, szeptember 1. Az orosz özvegy czárné a *Sarkcsillag-yachton* ideérkezett s a kikötőben a királyi pár fogadta. A felségek vendéggel *Bigdeába* mentek.

A hadihajók távozása Kanaéból.

Kanea, szeptember 1. A nemzetközi hajóraj, miután az egész szigeten helyreállt a rend, visszatért a *Suda-öbölbe*. Az erődöt, amelyen előbb a görög lobogó lengett, börtönnek használják.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai toszdok zárlatai.

New-York.		szept. 1.	aug. 31.	aug. 30.
Buza	locobuza	107 $\frac{1}{2}$	108 $\frac{1}{4}$	108 $\frac{1}{8}$
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	105 $\frac{1}{2}$	106 $\frac{1}{4}$	105 $\frac{1}{8}$
	decemberre	102 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{8}$	101 $\frac{1}{8}$
Tengeri	májusra	—	—	—
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	75	74 $\frac{1}{4}$	74 $\frac{1}{8}$
	decemberre	66 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{4}$	65 $\frac{1}{4}$

Chicago.

Buza	szeptemberre	97 $\frac{3}{4}$	98 $\frac{3}{8}$	97 $\frac{3}{8}$
	decemberre	93 $\frac{1}{8}$	94 $\frac{1}{4}$	93 $\frac{1}{8}$
Tengeri	szeptemberre	65 $\frac{1}{2}$	64 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{1}{4}$

Newyork szept. 1. Gyapot *Newyorkban* helyben 12.70 (12.80 tegnap), gyapot okt. 12.36 (12.91), gyapot decemberre 12.44 (12.40), gyapot *Neworleansban* helyben 12 $\frac{1}{16}$ (12 $\frac{1}{8}$), petroleum *Stand white* *Filadelfiában* 8.25 (8.25), petroleum *Stand white* *Filadelfiában* 8.20 (8.20), petroleum *Rafined in Cases* 10.65 (10.25), petroleum *Credit Blancs at Oil City* 1.58 (1.58), zsir *Western steam* 12.75 (12.65). Zsir *Rohe és Brothers* 13. — (12.95).

Chicago, szept. 1. (Zárlat.) Zsir szept.-re 12.27 tegnap (12.17), zsir októberre 12.25 (12.15), szalonna short clear 12.43 (12.43), sertéshus szept.-re 22.80 (22.50).

Az asszony.

Az apró, szürke, megszokott borzalmak közé belerikolt valami friss szenzáció. A dünnnyögő, kifáradt sirások monotonóságát megtörő valami erős, fölcukló zokogás. Az élet a hangtalanul összecuklott holttestek közé kacagva behajít egy lármás, szétpattanó tragédiát, ami a tömegnek nagyon tetszik, mert van benne vér, titokzatosság, borzalom és asszony. És az emberek szájtátva nézik a vért, toladó ujjakkal bontogatják a titkot és kandi vágygallyal vetkőztetik mezitelenre az örök érdekességet: az asszonyt. Ezek a tragédiák, amelyeknek a középpontjában kibontott hajjal, csábító, érzéki mosolygással áll a férfibukások asszonya, a legjobban kellene az embereknek, ezek a legérdekesebbek és ezekben van a legtöbb kimagyarázhatatlan. És aztán az ilyen ügyekben, amilyen például a kassai eset is volt, nagyon szép sikerrel lehet alkalmazni bizonyos férfiaknak jóleső szövegeket. Például azt, hogy: bestia, vagy: állat az asszonyban és más efélet. A férfiaknak jól esik bölcselkedni a kárhuzatos asszonyokról, akik a romlásba kergetik a férfiembert és az asszonyi roszasággal szemben jól esik megállapítani a maguk felsőségét.

Itt van például ez a pokolgép-história. Nem kellett hozzá nagy bölcsesség, hogy rögtön asszonyt kutassanak a dologban. Azt az asszonyt, aki a két ember között állt. Mellékes, hogy ez a nő kicsoda, akkor se érdekelt az alakja, ha ismernék. Asszony, aki miatt az egyik ember megöli a másikat, rendszerint típus. Olyan mint *Tarovszka* grófnő, vagy *Murri Linda*, vagy a vörös *Olga*, vagy akár maga *Hedda Gabler*. Ami egyéni vonás van bennük, az nem játszik bele a tragédiába. A tragédiát a közös vonás idézi föl, a tipikus, az asszonyi. A mások életével való játszás, a másokkal való játék szenvedélye tette főnkre a véres asszonyszennázások megbukott hőseit. Azt hiszem *Junga Seböt* is ilyen asszony kergette belé a bukásba. Ilyen asszony lehetett az a nem látható harmadik, aki miatt meg kellett volna halni az egyik ellenfélnak, nem párbaiban, nem rizikóval. De biztosan, úgy, hogy a másik élve maradjon. Győztesen, uralkodón.

Nem is kell nagyon csodálkozni azon, hogy ennek a veszedelmes asszonytípusnak igen sok képviselője van. Ne is modjuk rájuk, hogy bestiák. Először is, mert ez durva, másodsorban meg alapjában véve ezt a megbélyegzést minden asszonyra rá lehet sütni. Végeredményben minden asszonyt igazat a tudat, hogy embereket, vagy embert forgathat az ujjá körül. Az asszonyi kokettériának ez az ősi forrása. A nőnek csodálatos, nagy, fölemelő gyönyörűséget okoz, amikor látja, hogy emberéletek vannak a kezében, hogy egyetlen mosolyával, a kezének egy puha simításával, a testének egy tapadó mozdulatával uralkodik emberek fölött.

A maga egyéniségének a diadalát látja ebben, a maga énjének az uralkodását mások fölött. Ez pedig a legrészegítőbb, a legkábitóbb, a legbüszkébb tudat az emberben. Nemcsak a nőben, de a férfiben is megvan ugyanaz az érzés, ugyanaz a vágyakozás az után, hogy a maga egyéniségét uralkodónak, kormányzóknak lássa. Csakhogy a férfi ezt a vágyát elveszti a létért való küzdelem nagy vereségében. A férfi a körülményeket formázhatja, úgy, ahogy akarja, az élet valamennyi megnyilatkozásában harcolhat és a harcz díja a maga erejének a győzelme. A férfi a saját egyéniségének a suggestív erejét kipróbálhatja millió és millió hely-

zetben. Minden sikerének az eredménye az, hogy ő győzött. Ő erősebb volt. Ő diadalmaskodott. Tőle függ minden. Tőle félnek. Ő tönkreteset embereket. Az ő egyénisége fölülemelkedik másokon. Az asszonynak ilyen levezető csatornája nincsenek. Az asszony a saját egyéniségének az erős, megkábító hatását ugyiszólván csaknem a sexuális vonatkozásokban élvezheti. A kokettériájával, a testi szépségével vagy akármivel elérheti azt, hogy ő is diadalmaskodjon egyszer. Hogy ő is érezze azt a mámorot, amikor embereknek az élete az ő pillantásától függ. Az asszony az életben tétlenségre van kárhoztatva, az energiája meddőségekre pazarlódik el és a harczra vágyó asszonynak csak egy harcza marad meg: a férfivel való küzdelme. Itt győzhet, itt élvezheti a sikert és itt tombol ki minden energiája.

És ha a játék életbe megy...? Ha a „hálóba került” férfi az összetöréshez van közel? Ha revolver van már a kezében...? Ha a lelke, az idegzete nem bírja tovább a játékot és belépusztul a szenvedélyébe...? Oh, akkor a játék még szebb lesz, még izgatóbb, még veszedelmesebb. És akkor a siker, a diadal is nagyobb, teljesebb, mámorítóbb... A mások élélével játszanak, izgatják. Meg tudom érteni a Tarnovszkákát és nem töröm el a pálczáat Hedda Gabler fölött, mert belékergette a pusztulásba Lövborgot. Meg tudom érteni a kaczer, a játékos kedvű asszonyokat...

És meg tudom érteni azt is, hogy mért nem áll az ilyen tragédiák középpontjában soha egy olyan asszony, aki maga küzd a maga kenyéréért...

A Muzeum tolvaja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 1.

A lopás, amelyet Kováts László segédőr a Nemzeti Muzeum kárára elkövetett, nagyobb arányú, mint azt az első perczen hitték. A tolvajról kistült, hogy évek óta dézsmálja az olvasatlanul rábizott kincset és annyit lopott a Muzeumból, amennyire csak szüksége volt, hogy költséges passziót kielégítse. A tegnapi házkutatás eredményezte ezt a fölfedezést. A titkos rendőrök ugyanis hat nagy ládára való irást találtak Kováts lakásán, telve csupa értékes irással, amit bizonyára szintén eladásra szánt a hűtlen sáfár.

Kováts, amint azt tegnap már megirtuk, gyantánál érkezett vissza külföldi furdözéséről és csak Párkány-Nánán az újságból értesült arról, hogy manipulációját fölfedezték. Halálsápadtan ugrott fel helyéről:

— Szent Isten, elvesztem.

— Mi történt, mi történt? — kérdezték meg lepetve a többiek.

— Végem van — folytatta kétségbeesve Kováts, a lapok tolvajnak deklarálnak és a főnököm is elhiszi a vádakot, elvesztem.

Ezzel kabátja után nyult és rohant vissza a vasúti kocsiba. A felesége követte.

— De László, mi történt, mond el gyorsan?

Kováts átadta a lapot feleségének s kétségbeesve járkálni kezdett az időközben elindult vonat folyosóján. Azután bezugta a fülszék ajtaját, a bördöntartó hálóból leemelte kizárólagját s egy browning-revolvert vett elő.

— Mit csinál, csak nem akarsz kárt tenni magadban? — kiáltott az asszony kétségbeesve.

Kováts ezzel zsebbedugta a fegyvert, lerokkadt s mintegy magától kérdezte:

— Hát mit csináljak?

Az asszony könyörgésére elállt az öngyilkosságtól s abban állapodtak meg, hogy a vonat megérkezése után még a pályaudvarról megszökik. Elbucszott a feleségétől, átment a legutolsó kocsiba s amikor a gyorsvonat lassított menettel beállított a fedett csarnok alá, gyorsan leugrott és a zezugos raktárközök oltalma alatt észrevétlenül eltűnt.

Két detektív ott várakozott a peronon s míg a titkosrendőrök izgatottan lesték az okmánytolvajt, az már valamelyik bérkocsin robogott a déliavasut budai állomása felé.

Az asszonyt megtalálták.

— Ön Kováts Lászlóné? — kérdezte az egyik detektív a kifelé igyekvő Kovátsnédtől.

— Igen az vagyok — válaszolt a megrémült asszony.

— Hol van az ura? — kíváncsiskodtak a detektívek.

— Nem tudom — hangozott a felelet.

Mint hogy többet nem tudtak belőle kivenni, beültették egy kocsiba és behozták a főkapitányságra.

Czövek rendőrfogalmazó nyomban kihallgatta. A szerencsétlen uriaszony könnyek között mondogta el, mint vált el az urától a vonaton, mint értesültek a Budapesten történekről. Körülbelül egy félórát tartott a kihallgatás, amely után Kovátsné hazakísérték az Üllői-ut 109/a szám alatt lévő lakására.

A rendőrség ezek után mit tehetett egyebet, a vizsgálóbírónál elfogató parancs kiadását indítványozta és széleskörű intézkedéseket tett a most már szökevény Kováts László kézrekerítésére, aki szökése előtt — neje vallomása szerint — revolvert vett magához. Nincs tehát kizárva, hogy öngyilkosságot tervez. Kováts László személyleírása: 38 éves, magas, szikár, sovány termetű, arca hosszukás, beesett, sápadt, haja szöke, homloka magas, szemöldöke világosbarna, szeme barna, bajusza kicsi, szöke. Beszél magyarul és németül.

Ma reggel a rendőrség arról értesült, hogy Kováts Székesfehérvárott lakó édes atyjához szökött. Nyomban táviratoztak Székesfehérvárra letartóztatása végett.

A budapesti rendőrség távirata reggel 5 órakor érkezett meg Székesfehérvárra. A székesfehérvári rendőrségről egy rendőrkapitány és egy rendőrbiztos ment ki Kováts László atyjának, Kováts István városi végrehajtónak a lakására, de már akkor a szökevény tisztviselő nem volt ott. A házbeliektől megtudták, hogy Kováts László ma reggel négy órakor tényleg megjelent atyjánál és tőle pénzt kért a további menekülésre. Atyja adott is neki pénzt, de azt Kováts László keveselte, mert mint mondta, azzal nem bír Hollandián át Amerikába jutni. Atyjának azonban nem volt több pénze és így Kovátsnak be kellett érnie azzal, amit kapott.

Kováts László ezután atyja házában átöltözött s még öt óra előtt, mielőtt tehát a rendőrség emberei megjelennek volna, eltávozott. Miután nincsen elegendő pénze, a rendőrség valószínűnek tartja, hogy egyelőre Székesfehérvár környékén bolyong, ahol sok rokona lakik. Kézrekerítésére megtették a szükséges intézkedéseket.

A Nemzeti Muzeum igazgatósága folytatja a maga hatáskörében a vizsgálatot, mert kétségtelennek látszik, hogy Kovátsnak más ilyen „előnyös” vételek is terhelik a lelkiismeretét. A rendőrséggel vállvetve már eddig is megállapították hogy Kováts László másokat is felhasznált olyan célra, mint Grion Jánost.

Igy kétségtelenül sikerült megállapítani, hogy többek között már 1903-tól datálódik egy ilyen vétel, amikor Kováts László egy vidéken lakó nőrokonával küldetett fel a Muzeumnak egy ládára való olyan okmányt, amelyet előbb ő tulajdonított el a Nemzeti Muzeum okmánytárából. A vételre felajánlott okmányokat a Muzeum természetesen minden esetben megvásárolta, mert Kováts maga volt az így felajánlott okmányok becselője.

A rendőrség valószínűnek tartotta, hogy Kováts lakásán még több olyan okmányt kell lennie, amelyeket a büzös ember azzal a szándékkal tulajdonított el, hogy majd apránként tud rajtuk. Ezért a vizsgálóbírónál a házkutatás megtartását javasolták. A vizsgálóbíró el is rendelte a házkutatást, amelyet még tegnap este foganatosítottak.

Kováts László Üllői-ut 109/a alatti lakásán megjelent egy rendőrfogalmazó és több detektív, akik alaposan átkutatták az egész lakást.

Az eredmény meglepő volt. Kováts lakásában, részint a dolgozószobában, részint elrejtve hat

ládára való, a Muzeumtól eltulajdonított okmányt és könyveket találtak. Egy részükéről már el van távolítva a Nemzeti Muzeum bélyegzője.

Az eltulajdonított okmányok a szabadságharc idejéből való proklamációk, levelezések, de vannak közöttük nagyfontosságú és értékes államiratok is. A Kováts lakásán talált okmányok értéke ezekre rug. A lefoglalt okiratokat átadták a Muzeum igazgatójának.

UJDONSÁGOK.

— Ősz van.

* * *

Czéltalanul ödöngve jártam a várost, valami olyan csepergős, kelletlen hangulatban, mint amilyennel az idő fekdött a fénytelen, szürke utcák fölött.

Se fény, se meleg két nap óta! Rossz idők járnak rám, napsugár betegére. Milyen fakóság! Szinte didergék benne és sóhajtvá gondolok a fényre, amelytől elszakadtam, hogy ide visszajöjjen kergetni.

Milyen régen is volt! Tán két hete is van már, hogy utoljára feküdtem kint a mozdulatlan, álmos vizek tetején, bámulva a ragyogó messzeséget, s hogy éreztem feketére bronzolt hátamon a rámsuhogó forró napcsókokat.

Milyen régen volt...!

Szinte megrészegít az emlékezés és kábultan nyulok a szemem fölé, hogy a káprázó ragyogást elhárítsam...

... És beledörgölöm az uszó ökörnyal szálát a szemembe...

— Ökörnyal itt, a szikrázó nyárban?!

És körülnéztem és láttam a köveket és a szürkeséget...

Ősz van.

És nem tudok hinni benne. Ez a szürkeség nem lehet még a hervadás! Még kell lenni valahol odafönt napsugárnak, amely későbbben indult, mint a többi. De már elindult és le fog ide érni, hogy fénybe, ragyogásba csókoljon mindent.

És melegbe...!

Forró borzongás üti meg a testem az eljövendő nagy termékeny enyheség sejtelmében és elmegy mellettem egy asszony, kábító, kaczagó vállal, amelyet lila, lágy selyem pókháló sejtet keresztül... Ez a dél...! Az örök nap bibora alatt ring ilyen délczegen az asszonyi váll... Ez a nyár... ez a dél... ez a forróság...!

És megszálja a szemem az átkozott látás és látom, hogy egy vízfejű, vékony nyaku legény viszi az asszony után az őszi kabátkáját.

Ősz van.

— Nem igaz! Hiszen majd megbódit az illat...! Siraz kertjei nyílnak minden utca-sarkon. Halomban áll a virág és egy se hervadt. Nem fagyott egy se. Nem dér rajta a harmat, hanem lágy, reszkető gyöngyszem.

Hogy száll rám ez a forró, édes nehézség! Hogy lélezkik benne az élet... az élet!

... És hív és vonz valami névtelen erő, hogy felmarkoljak szekfüt, rózsát, kakukfüvet és diadalmasan szórjam bele a szürkeségbe:

— Nyár van!

És kinyulok értük és megakad az ujjaim között egy szál árva, fehér őszi rózsa...

Ősz van.

... Most már igazán ősz van...!

(-vay.)

kél reggel 5 óra 20 perczkor, nyugszik este 6 óra 39 perczkor. — A hold két este 8 óra 14 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 49 perczkor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.
XVI. Nemzetközi Orvosi Kongresszus V. nap.
9 órákor és 3 órákor: A szakosztályok ülései.
9 órákor: Együttes ülés a Nemzeti Múzeumban.
2 órákor: A katonai kórházak és kaszárnák megtekintése.

3 órákor: Az Apenta keserűvízforrás megtekintése.
4 órákor: A sertésközvágóhid bemutatása.
5 órákor: Laveran előadása a Nemzeti Múzeumban.
6 órákor: A nemzetközi bizottság ülése.
8 órákor: A szakosztályi elnökök fogadóestélyei.
Az osztályversenyek huzása 9 órákor.
Lóverseny délután 3 órákor.

A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9 órától 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigó-ter.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum állatára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—5-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum délelőtt 10 órától délután 1 óráig. A Fővárosi Múzeum 9—5-ig. Az Iparművészeti Múzeum 9—6-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeuma 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A padgógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig és 3—6 óráig.

— Személyi hír. Csöke Ferenc kereskedelmi miniszteri tanácsos, az elnöki osztály vezetője, északi tengeri utjáról visszaérkezett a fővárosba és átvette hivatala vezetését.

— A király Bécsben. A király tegnap délelőtt 10 óra 15 perczkor Bregenzből a penzinger pályaudvarra érkezett és az egybegyűlt közönség ovációja közben Schönbrunnba hajtatott.

A Karlsbader Tagblatt a királyi következő táviratát közli dr. *Deutscher* svájci államszövetségi elnök üdvözlő táviratára: *Friedrichshafen-kastély*. Még a szép és ünnepi fogadtatás hatása alatt, melyben Rohrsachban részeseültem, kaptam meg az Elnök ur szeretetre méltó távirati üdvözlését, melyért annál szívélyesebb köszönetet mondok, mert biztosíthatom, hogy nagy örömmel szolgál felhasználni azt az alkalmat utazásom közben, hogy felkeressem az egyik svájci kikötőt, a bodeni tavon. Elnök ur személyének a legjobbakat kívánva és Svájc fényes jövőjét óhajta forró és őszinte köszönettel *Ferencz József*.

— Vilmos császár csapatszemléje. Vilmos császár ma tartotta meg a csapatszemléjét a gárdahadtest csapatai felett. Jelen voltak a császárné, a trónörökös, *Eitel* Frigyes herceg és *Lujza* hercegnő, az oldenburgi nagyherceg és *Agost* Vilmos és *Oszkár* hercegek. A trónörökös az első gárda tábortüzezőred első osztályát vezette és *Eitel* Frigyes herceg a 3. testőrhuszárezrednél tett szolgálatot. A bírálat után a császár a zászlókat a lakosság örömrivalgása között a királyi várakba vitette.

— A bolgár királyné Magyarországon. *Eleonóra* bolgár királyné és *Fülöp* szász-köburg-góti herceg Bécsből Szentaltalra elutaztak.

— *Cseh* Ervin nagybeteg. A Tisza-kormány volt horvát minisztere: *Cseh* Ervin betegen fekszik erdői kastélyában. Az öreg ur már hónapok óta betegeskedik s állapota az utóbbi napokban aggasztóvá vált.

— Ötvenzer frank Tolstoj felolvasásáért. Gróf *Tolstoj* Leó tegnap egy vendégével közölte, hogy Berlinből azt az ajánlatot kapja, hogy azt az előadását, amelyet az elhalasztott stockholmi békekongresszuson kellett volna tartania, ötvenzer frankért tiszter tartsa meg német városokban. Tolstoj értesítette a berlini hangversenyigazgatót, hogy hajlandó Berlinben felolvasni a stockholmi békekongresszusra szánt munkáját és ha egészségi állapota nem engedné, hogy Berlinbe utazzék, akkor egy meghítt barátja fogja azt felolvasni helyette.

— *Munkások katasztrófája*. Saarbrückenből jelentik: A *Kamphauz* nevű bányában tegnap este az egyik tárnában fölláttott faállvány, amelyet kőfaragómunka céljára állítottak föl, összeomlott. *Nvolez ember halálát lette*.

— Gróf *Andrássy Gyula* emlékszója. Vasárnap, e hó 5-én déli egy órákor lesz Tiszadobon néhai gróf *Andrássy Gyulának*, Magyarország egykori külügyminiszterének a földmivvelésügyi miniszterium által állított szobrának leleplezése. Ez alkalommal az alsószabolcsi Tisza-ármentesítő társulat elnöke meghívókat bocsátott ki. Az ünnepély programja, mint a Politikai Értesítő jelenti, a következő: Déli egy órákor összejövetel, a megnyitó beszédet a szobornál gróf *Dessewffy Aurél*, az alsószabolcsi Tisza-ármentesítő társulat elnöke mondja; ünnepi ódát szaval *Dömötör György* tiszalöki kat. plébános, végül ünnepi beszéd következik, amelyet *Fekete Márton* királyi tanácsos, a tiszavölgyi társulat titkára mond. Az ünnepélyt társasbéd követi.

— A nagy hadgyakorlatok. A hadgyakorlatok területén a nagy katonai gyakorlatok ma kezdődtek meg. Horn és *Znaim* között ma kezdtek meg a 2. hadtest összpontosítását. Ezen a gyakorlaton résztvesznek a 4. gyaloghadosztályból a 12., 81., 99. és 48. gyalogezredek, a 25. gyaloghadosztályból a 84., 24. és 25. gyalogezredek, valamint az 1. számú bosznia-hercegovinai gyalogezred. A lovasság köréből *Ferencz Szalvator* főherceg parancsnoksága alatt résztvesz a gyakorlatokon a 6. és 15. dragonyosozred, a 3. és 7. ulánuszred és az 1. huszárezred. A gyakorlaton résztvesznek a tüzérszervezetek közül a 2. számú tábortüzérszervezet, az egész öt ezredből álló 2. tábortüzérszervezet, a 2. számú lovastüzérszervezet, az 1. és 4. számú nehéz tüzérszervezet, a 3. lovas gépjárműszervezet. Ezenkívül résztvesz a hadtest keretében való gyakorlatokon az egész 13. számú osztrák Landwehr-gyaloghadosztály, valamint a 2. számú szekerészosztály és a kerékpáros század. Az első szabadon végzett gyakorlat a hadtest keretében ma folyt le s holnap kezdődnek meg a 2. hadtest tulajdonképpeni gyakorlatai. Szeptember 3-án és 4-én folytatják a gyakorlatokat, 5-én pihenő lesz, 6-án és 7-én ismét gyakorlat, 8-án pedig pihenő lesz. Szeptember 9-én, 10-én és 11-én folynak le a király és a német császár jelenlétében a nagy zárógyakorlatok; szeptember 11-én, a zárógyakorlatok utolsó napján rövid időtartamu manőver után a gyakorlatokat lefűjják.

— A magyarországi unit. egyház közgyűlése. A főtanács a harmadik napon, kedden, több fontosabb határozatot hozott. Az új egyháztanácsosok hivatalos esküje után az államségély felosztása került napirendre. A 120.000 koronás államségélyt a főtanács a hívek egyházi adóterhének könnyítésére, a belső emberek nyugdíjára és a közigazgatási kiadások kiadására fordítja gondosan megállapított arányban. A Berde Mózsa alapból a gyümölcsészeti és szőlészeti jutalmak kiadása után *Ferencz József* püspök lelkes beszédben tekintett vissza a főtanács háromnapos munkájára, majd *Kelemen Albert* esperes imája után a közgyűlés véget ért.

— Az északi sark. A grönlandi gyarmatok adminisztrációjához tartozó *Hans Egéde* gőzös délen *Lervick* mellett elhaladt. A hajón lévő grönlandi felügyelő *Lerwickből* a kopenhágai adminisztrációhoz a következő táviratot küldte: Fedélzetünkön dr. *Cook* amerikai utazó van, aki északsarki expedíciójával 1908. évi április 21-én az északi fokot elérte. Dr. *Cook* 1909. évi májusban a York foktól *Upernikbe* érkezett. Yorki eszkimók megerősítik *Cook* utazásáról szóló hírt.

— Az evangélikus egyház kerületi közgyűlése szeptember hónap 8-án kezdődik s körülbelül egy hétig fog eltartani. A közgyűlés tárgysorozatát, amelyen igen sok és fontos belső egyházi ügy szerepel, a napokban állítják össze véglegesen. A közgyűlés egyházi elnöke *Scholtz Gusztáv* püspök, világi elnöke *Zsilinszky Mihály* v. b. t. t. ny. államtitkár lesz.

— Trencsénmegyei tanítókrakkbán. A trencsénmegyei tanítóegyesület a múlt héten *Csacszán* tartotta tizenegyedik rendes közgyűlését, amelyen az egyesületi tagokon kívül a királyi tanfelügyelő, a járási és helyi hatóságok képviselői és nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg. A gyűlés főképpen a tanítóság helyzetével foglalkozott. A tanítótestület ötven tagja a gyűlés után a kerületi tanfelügyelő vezetésével kirándult *Krakkóba*. A krakkói pályaudvaron az ottani tanítóegyesületek nagy küldöttsége ünnepes fogadtatásban részesítette a magyar kollégákat. A magyar tanítók e nevezet

történelmi város történelmi emlékeinek megtekintése végett látogatták meg *Krakkót*.

— Tanügyi kinovezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Guellino József* gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumi h. tanárt a gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumhoz, *Pintz Mátyás* szatmárnémeti királyi katolikus főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Dörner István* szatmárnémeti kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Murgas Kálmán* löcsei kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Folkmann Ervin* trstenai kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Czikker Ferencz* besztercebányai kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Franz János* miskolci kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Czögler Kálmán* trencsén kir. kat. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Sziklay Ferencz* pozsonyi kir. kat. főgimnáziumi helyettes tanárt a szatmárnémeti kir. kat. főgimnáziumhoz, *Fischer Aladár* aradi kir. kat. főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Kulcsár Gyula* zalaegerszegi állami főgimnáziumi helyettes tanárt a löcsei kir. kat. főgimnáziumhoz, végül *Fogel Sándor* budapesti VII. kerület István-uti állami főgimnáziumi helyettes tanárt a miskolci királyi kat. főgimnáziumhoz, *Heritz Oszkár* győri állami főreáliskolai helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Varga Sándor* dr. szekszárdi állami főgimnáziumi helyettes tanárt egyelőre a jelenlegi állomáshelyén, *Papp István* fogarasi állami főgimnáziumi helyettes tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Purmann Dezső* dési állami főgimnáziumi helyettes tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Faragó Alfréd* nagyszalontai állami főgimnáziumi helyettes tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Aliquander Lajos* körmöcbányai állami főgimnáziumi helyettes tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Kegyes István* nagyszalontai állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Biscontini Tibold* makói állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Engyel Ferencz* m-szigeti kat. főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Mátyás Károly* balassagyarmati állami főgimnáziumi h. tanárt a beregszászi állami főgimnáziumhoz, *Lindner Mátyás* körmöcbányai állami főgimnáziumi h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Bellus Károly* beregszászi állami főgimnáziumi h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Póka Gyula* makói állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, dr. *Vajticzky Emánuel* nagyszalontai állami főgimnáziumi h. tanárt a ceglédi állami főgimnáziumhoz, dr. *Radányi Antal* selmeczbányai kat. főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Szemere Samu* budapesti V. ker. állami főreáliskolai h. tanárt a ceglédi állami főgimnáziumhoz, dr. *Munkácsy Kálmán* budapesti III. ker. állami főgimnáziumi h. tanárt a dévai állami főreáliskolához, *Fogel József* budapesti X. ker. köbányai állami főgimnáziumi h. tanárt egyelőre a jelenlegi állomáshelyén, ifj. *Ujházy László* budapesti VI. kerületi állami főreáliskolai h. tanárt a verseczi állami főreáliskolához, dr. *Kaszák József* budapesti V. kerületi állami főgimnáziumi h. tanárt a brassói állami főreáliskolához, *Szűcs Ernő* budapesti II. kerület. állami főreáliskolai h. tanárt az upesti állami főgimnáziumhoz, dr. *Méhes Gyula* budapesti VII. kerületi *Barcsay-utcai* állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, ifj. *Schneider József* dévai állami főreáliskolai h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, dr. *Szabó Ferencz* budapesti VII. kerületi István-uti állami főgimnáziumi h. tanárt a kaposvári állami főgimnáziumhoz, *Csilcsor Ernő* balassagyarmati állami főgimnáziumi h. tanárt az erzsébetvárosi állami főgimnáziumhoz, *Racz Jenő* budapesti VI. ker. állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Albu Livius* bártfai állami főgimnáziumi h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Hudra László* kaposvári állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Dörre Tivadar* kaposvári állami főgimnáziumi h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Hoffmann Miksa* ungvári állami alreáliskolai h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Danczer Béla* budapesti VII. ker. István-uti állami főgimnáziumi h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Jaeger Imre* budapesti VII. kerületi István-uti állami főgimnáziumi h. tanárt a budapesti III. kerületi állami főgimnáziumhoz, *Száva Kristóf* szegedi állami főgimnáziumi helyettes tanárt a nagyikindai állami főgimnáziumhoz, dr. *Horváth Andre* sümegi állami alreáliskolai h. tanárt jelenlegi állomáshelyén, *Hebelt Sándor* zsolnai állami főreáliskolai h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Baszel Ernő* zsolnai állami főreáliskolai h. tanárt a dévai állami főreáliskolához, *Harkay István* szentesi állami főgimnáziumi h. tanárt a temesvári állami főreáliskolához, dr. *Galam-bos Dezső* nagyikallói állami főgimnáziumi helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, dr. *Pitroff Pál* győri állami főreáliskolai helyettes tanárt a jelenlegi állomáshelyén, *Prónai Lajos* selmeczbányai kat. főgimn. h. tanárt a jelenlegi állomáshelyén rendes tanárokka; továbbá *Friedler Lajos* a vakok budapesti, *Simon Józsefet* a siketnémák budapesti, *Lett Józsefet* a siketnémák váci, *Szabó Károlyt* a budapesti állami gyógypedagógiai *Wayan Ferenczet* a siketnémák temesvári, *Tamás Istvánt* a siketnémák ungvári, *Varga Bétát* a siketnémák váci, *Deschenszki Nándort* a borosjenői gyógypedagógiai, *Sándor Szilvesztert* a siketnémák ungvári, *Joó Sándort* a siketnémák váci, *Sturm Józsefet* a siketnémák egri és *Kozma Sándort* a siketnémák kecskeméti intézetéhez besorozott állami tanítókat, valamennyit ideiglenes minőségben gyógypedagógiai tanítókká, végül *Hoenrein Lajost*, *Berinzs Istvánt*, *Takáts Gyulát*, *Kun Ernőt*, *Sz. Szabó Lászlót*, *Jávor Gyulát*, *Gábor Lajost*, *Varga Róbertet*, *Dankó Istvánt*, *Szabó Gézá*t, *Pakán Árpádot* és *Góts Ottót*, a gyógypedagógiai tanítóképző II-ik évfolyamán működő okleveles tanítókat a gyógypedagógiai intézetek létszámában állami tanítókká, valamennyit ideiglenes minőségben nevezte ki.

— A „Zeppelin III.“ utja. Zeppelin gróf léghajóját Berlinből Friedrichshafen felé való visszatér-
térében Bülzignél tudvalevően baleset érte, eltört
a csavarja. Ezt kijavították s a léghajó most ismét
folytathatja útját. Mint egy táviratunk jelenti, a
„Zeppelin III.“ ma este száll föl. A felszálláson a
német trónörökös is jelen lesz, aki tegnap délben
érkezett Bülzigbe. Egy friedrichshafeni jelentés
szerint Zeppelin grófot bemutatták királyunknak,
aki tegnap Innsbruckból jövet, a Boden-tó
partján levő Friedrichshafenbe is ellátogatott.
— Zeppelin gróf környezetében hirtelen jár, hogy
Ferencz Lószef királynak a gróffal folytatott
beszélgetése közben az a terv merült föl, hogy
gróf Zeppelin valamelyik léghajójával, valószínű-
leg a Zeppelin III.-mal a jövő év tavaszán el fog
látogatni Bécsbe. A király nagyon élénken beszél-
gett a gróffal és ismételtelen mély sajnálkozásának
adott kifejezést, hogy a léghajónak a Boden-tó
fölött való útja elmarad, ellenben köszönettel fo-
gadta a gróf ama tervét, hogy az 1910. év tava-
szán egyik léghajójával Bécsbe megy. Beszéltek,
hogy a Zeppelin-féle léghajó bécsi útjának esz-
méje Vilmos császárnak a személyes kezdésére
történik. Bülzignél este 6 óra kelettel jelentik:
A léghajó teljesen utrakész. Mihelyt az idő en-
gedi, elindul. A délután folyamán a ballont vi-
lágító gázzal töltötték meg.

Zeppelin III. léghajó este 10 óra 58 perczkor
a közönség hurrá-kiáltásai és zeneszó mellett fel-
szállt, hogy Friedrichshafenbe repüljön.

— Elfogták-e a bécsi postatolvaját? Még július
3-án történt, hogy Bécsben az egyik postahiva-
talból elloptak száztizenkilenczezer koronát. A
rendőrség minden buzgókodásának sem sikerült
a vakmerő tolvajokat elcsipni. Azóta a fiúmei
bankrablók is gyanúsították a postalópással, de
alaptalanul. Newyorkból most azt jelentik, hogy
ott letartóztattak egy embert, aki Freeman Róbert-
nek mondja magát, mert azzal gyanúsítják, hogy
a július 3-án történt postatolvajlást ő követte el.

— A mexikói pusztító árvíz. A legújabb mexikói
hírek szerint az árvíz következtében ezeröttszáz
ember halt meg s tizenötezeren vannak menekék
nélkül. A kárt haivan millió koronára becsülték.
Legtöbbet szenvedett a hatvanezer lakost számláló
Monferé, ahol a vízbefutak száma ezerkétszáz.
Eddig hatszázötven holttestet sikerült kihalászni.
A vízvezeték elpusztult, a villamos világítás meg-
szűnt s a vasuti síneket a víz elmosta. Később
érkezett távirat szerint a halottak száma kétezer s
a hajléktalanoké harmincezer. Monferében magá-
ban ezeröttszáz emberélet pusztult el. A várost jár-
ványos betegség fenyegeti.

— Vérengző apa. Borzalmas dráma játszódott
le a fejérmegyei Csösz községben tegnap délután.
Egy jó módú földműves gazda, Lepora Imre, aki
súlyos testisértésért már több ízben volt büntetve,
két kis leánygyermekét késszurásokkal megölte.
Lepora Imre nem jól élt a feleségével. Tegnap
délután ismét összeszólkóztak s az asszony olt-
hagyva urát és két gyermekét, az ötéves Erzsit
és a négyéves Margitot, hazament Polgárdiban
lakó szüleihöz. Férje tegnap délután
gyermekével bezárkózott a szobájába s az ötéves
Erzsit hét, a négyéves Margitot pedig nyolcz
késszurással megölte. A gyermekek segítségkiáltá-
sára a házhoz szaladtak ugyan a szomszédok, de
a vérengző embertől való féltében senki se mert
a lakásba bemenni. Mikor a gyermekek meghal-
tak, Lepora késsel a kezében kirohant az utcára
s mindenkit megöléssel fenyegetett, aki közelébe
merészkedik. Lepora Polgárdiba akart menni,
hogy a születésénél levő feleségét is meggyilkolja.
A csendőrök azonban időközben tudomást szereztek
Lepora gyilkos szándékáról, utána mentek s még
mielőtt végrehajthatta volna gonosz szándékát, le-
tartóztatták. Leporát a székesfehérvári ügyészség
fogházába kísérték.

— Sztrájk. A másfél hónap előtt megnyit-
t pozsony-vödricvölgyi villamos automobil vonal
alkalmazottai az éjjel váratlanul sztrájkba léptek,
mert az igazgatóság követeléseiket mint teljesít-
hetetlen és indokolatlan követeléseket elutasította.
A forgalom a váratlanul kiütközött sztrájk követke-
ztében teljesen megszűnt. Az igazgatóság most
sürgősen új alkalmazottakat keres. A felmondás
nélkül távozó munkások ellen feljelentést tettek a
főkapitányságon.

— Junga százados. Mind hangosabbá vá-
lik, hogy Junga százados, a kassai pokolgépmé-
rénylet szomorú hőse, be nem számítható
állapotban követte el tettét. Azóta, hogy fele-
sége és anyósa nála voltak, a nyugtalansága
hihetetlenül megnövekedett. Miután a székes-
fehérvári katonarvosok megállapították, hogy
Junga százados nem épelméjű, a szerencsétlen
embert a napokhan, lehet, hogy még holnap,
Székesfehérvárról valamelyik katonai gyógyító-
intézetbe szállítják, hogy elmebeli állapotát
megfigyeljék. Ha itt is beigazolódnak a szé-
kesfehérvári katonarvosok föltevése, Junga
százados elmebeli állapotát illetőleg, ak-
kor a további eljárást megszüntetik ellene.
Junga századosot különben tegnap délelőtt hall-
gatták ki először. A kihallgatásról természet-
esen semmi se szivárgott ki. A székesfehérvári
V. kerületi honvédpárancsnoksághoz ma érke-
zett meg Mátyássy Zoltán százados írásbeli
nyilatkozata, amelyben annyi foglaltatik, hogy
Junga századosal mindig a legjobb baráti vi-
szonyban volt és a százados csakis beszámítha-
talan állapotban, minden ok nélkül követte el
a merényletet. Mátyássy nem kívánja Junga
százados megbüntetését. Katonai körök vélemé-
nye szerint Mátyássynak ez a nyilatkozata még
abban az esetben is nagy fontossággal bír, ha
az orvosok a megfigyelés során Junga száza-
dos épelméjűnek nyilvánítanák.

— Fénzhamisító temekezési vállalkozó. A rendő-
rségnek tudomására jutott, hogy egy budapesti
rajzolóhoz és festőhöz beállított Csutak Károly
aradi temekezési vállalkozó s azt az ajánlatot tette
neki, hogy készítsen a számára 4 és fél százalékos
állami pénztárjegyet hiven visszaadó kliséket. Ha
500 darabot előállít, úgy a klisé után 200 ezer
koronát fizet neki. Megjegyzendő, hogy Csutak
Károly vagyonos aradi lakos, többszörös háztulaj-
donos. Csutak a festőnek azt mondta, hogy egy
örvény bankigazgató finanszírozza a vállalatot,
amelyet Svájczba telepitենék át. A festő vissza-
utasította az ajánlatot. Csutak azonban nem lági-
tott s megjegyezte, hogy akkor külföldi szakem-
berrel bocsátkozik érintkezésbe. Fel is mutatott
egy müncheni festőtől származó levélet. A festő
erre látszólag bele is ment a dologba. Kliséket
készített egy 4 és fél százalékos állami pénztár-
jegyről s ezt Aradra levitte, de előbb értesítette a
budapesti rendőrséget is Csutak szándékáról. A
rendőrségnek egy tisztviselője ez alapon Aradra
utazott, ott házkutatást tartott Csutak lakásán,
majd kihallgatta Csutakot, aki részben beismer-
te a rendőrség tudomására jutottakat, de azzal véde-
kezik, hogy ennek az egésznek az eszméje nem-
rég elhalt Károly fiaé volt. Ez tette tulajdonké-
p a kezdeményező lépéseket, ő csak folytatta, majd
látva a festő habozását, előlított attól. A rendőrség
folytatja pénzhamisítás kísérlete címén Csutak
Károly ellen az eljárást. Megjegyzendő, hogy ha-
sonló ügye volt Csutaknak ez előtt három év-
vel, amikor Bayer Béla cinkografust környékezte
meg. Aradról jelentik: Tegnap Stefkovics buda-
pesti kerületi rendőrkapitány Aradra érkezett,
magával hozta Berényi Ferencz budapesti rajzoló,
akit Csutak megbízott, hogy a hamisításhoz szük-
séges kliséket készítse el. Csutaknál a budapesti
rendőrkapitány házkutatást tartott, azonban ered-
ménytelenül, mert nem találtak semmit. Csutakot
ma egész délelőtt kihallgatták. Határozottan tagad,
kijelenti, hogy semmiről sem tud semmit, csupán
annyit vallott, hogy fia, ki tavaly meghalt, akarta
a hamisításokat elkövetni.

— Letépték a belga czimert. Rómából jelentik:
Mult éjjel ismeretlen tettesek a belga konzulátusi
épületről letépték és bepiszkolták a czimert. A
konzulátus ma a belga kormánytól azt az utasi-
tást kapta, hogy a czimert mindaddig ne tegye rá
az épületre, míg az olasz külügyminiszter a sértés
miatt bocsánatot nem kér.

— Csendőr-ovábbképzés. A belügyi és honvé-
delmi kormány Nagyváradon csendőrtovábbképző
intézetet állított fel, melynek célja a csendőr-
képzés egységesítése. Az intézet, mely Magyar-
országon az egyetlen — ma nyit meg. Parancs-
noka Várad Ede alezredes. Az ország nyolcz
csendőrkerületéből 120 növendék hallgatja a tan-
folyamot. Egyelőre tíz tanár vezeti az oktatást. Az
iskolát Nagyvárad építette.

— Weisz Manfréd a mentőknek. Weisz Manfréd
a csepeli fölténygyár tulajdonosa, tegnap meleg-
hangu köszönő levél kíséretében 3000 koronát
adományozott a mentőknek, abból az alkalomból,
hogy a mentők a mult csütörtöki csepeli katasztrófa
alkalmából hősiességével, sőt életük koc-
kázatásával siettek a szerencsétlenül jártak segít-
ségére.

— A kolera. Egy Rotterdamból érkező hajós,
aki vizet ivott a Maas folyóból, tegnap, mint
Bredából jelentik, az ottani elszigetelt barakban ko-
lera következtében meghalt. — Rigai táviratok sze-
rint ott 16 újabb koleraeset fordult elő. A kormány
intézkedései a járvány meggátolására elégtelen. A
német kormány erélyes rendszabályokat tesz, hogy
a kolera Hollandia felől be ne hurcolják. A vizs-
gálatot, különösen a Rajna vidékén és a tengeri
kikötőkben szigorították. Flenise belgiumi kis hely-
ségben egy kolera nostras fordult elő és az eset
halálos kimenetelű volt. Párisban nagy a rémület,
mert a kérdéses helység alig 30 kilométernyire van
a francia határtól. Növeli a félelmet az a körü-
lmény, hogy Hollandiában terjed a kolera és több
városból jelentik, hogy kolerabetegek vannak.
Gredában és Utrechtben néhány halálos kimene-
telű koleraeset volt.

— Földrengés. Resiczáról táviratozzák: Tegnap
este 10 óra 15 p.-kor előbb kocsizörgéshez ha-
sonló, majd menydörgésszerű földalatti moraj ki-
séréteben délről északra terjedő, körülbelül há-
rom másodpercig tartó földrengés volt. Két gyön-
géb, majd egy erősebb, azután újból gyöngföldlökést
éreztek. A földrengés a lakosság körében nagy
rémületet keltett. Orsováról táviratozzák: Éjjel tíz
és féli óraker hullámos, pár pillanatig tartó föld-
rengést észleltek.

— Elárusítónok iskolája. Mivel Párisban a leg-
különbözőbb foglalkozási ágaknak meg van már a
szakiskolája, sőt a legtöbbnek bizonyos magasabb
foku iskolája is, nem csodálkozhatunk azon,
hogy a nagy áruházak elárusítónői is ha-
sonló képesítésre törekcszenek. Az eszme any-
nyira megérett, hogy szeptemberben már meg
is nyílik az első ilyen párisi iskola, melyet két-
évesnek terveznek. Amelyik elárusítónőjelölt
nem tud elég kedvesen, vidáman és derűsen
mosolyogni a vevőre, azt a tanár ur csalhatatlan
rendszere megtanítja rá. Az iskola elvégzése
után az elárusítónőnek első tekintetre tudnia kell,
mit akar a vevő vásárolni; ugyszintén azonnal
tisztában kell lennie azzal, mennyi pénze van a
vevőnek, mert így igen sok időt takaríthat meg
az ügyes elárusítónő, nem hozakodik ugyanis a
vevő tárczájához mért tulságosan olcsó és tulsá-
gosan drága árukkal elő. Azonkívül tanítják
az iskolában a különböző áruk származását
és elkészítésének módját, hogy az elárusítónő
maga állapíthassa meg a beszerzési árat és azt a
hasznát, melyet a gazdának nyernie kell. Az áruházak
tulajdonosai, akik az iskola költségeit viselik, úgy
vélekednek, hogy ez a kiadásuk bőven fog kama-
tozni, mert a képzett elárusítónő sokkal jobban
tudja gazdája érdekeit szem előtt tartani; azonfe-
lül azt remélik, hogy az iskolát elvégzett elárusító-
nőkben idővel föltámad az önállósítás vágya s
mint önálló kereskedők az áruházak ügyes, meg-
bizható nagyban való vásárlói lesznek. A főnökök
tehát a feminizmus kívánságait eleve a maguk
zsebére értékesítik.

— Öngyilkos jegyző. Iglórol jelentik: Morn-
vanczky Mihály ujlőrinczfalvai jegyző Feketehegy
fürdőben beretvával elvágta a nyakát és meghalt.
Öngyilkosságának oka idegbaj.

— Házasság. Klobusiczky Béla, az Eperjesi Takarékpénztár tisztviselője, eljegyezte Markó Erzsikét, dr. Markó Sándor kir. tanácsos, rozsnói kir. közjegyző leányát.

Fischl Gyula, a Foraalmi Bank Részvénytársaság tisztviselője Fiumében, eljegyezte Grätzer Paulát Buda-
pesten.

— Nászajándékok. jegygyűrűk legelőnyösebben
Polgár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes
album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Ékszerlopás. Brosán Károly eszéki táblai
bíró, törvényszéki elnök feleségének abbáziai üdü-
lését alaposan megrontotta valami ismeretlen
tettes. Az eszéki uriaszony a Schalk-villában
lakott, ahonnan ötezer korona értékű ékszereit el-
lopták. A táblabíró, mint Eszékről táviratoz-
ták, följelentést tett ismeretlen tettes ellen betöré-
ses lopás címén.

— **Egy bíró tragikus halála.** Egy kiváló bíró tragikus végezetéről érkezik híradás Szegedről, akit munkaközben ért utól a halál. Magyar János tegnap kora délután az íróasztalhoz ült, aktákat olvasott, dolgozott, jegyzett. Este hét órakor holtan bukott le a székről, odazuhan az íróasztala alá. Senki nem volt már a hivatalos szobában, se az egész törvényszéki palotában. Ott feküdt a bíró élettelenül, anélkül, hogy bárki is tudta volna, mi történt vele. Csak a felesége volt kétségbeesve, de azt hitte, talán éjjelen túl is a hivatalában dolgozik. Aztán elnyomta az álmot és ma ébredt a rémes hírre, hogy meghalt a férje. Ma délelőtt találták meg a halott bírókat. Tizenkét óráig feküdt holtan. A főkapitány és a törvényszéki orvosok megállapították, hogy a halál tegnap este hét és nyolcz óra között történt agyszélhűdés következtében. Magyar János negyvenkétéves, gyermekei nincsenek.

— **Vonatrablások.** Pétervárról jelentik nekünk: Rikovo szibériai vasúti állomáson rablók megtámadták egy személyvonatot. A rablók rálöttek a vonatra s a postakocsiból elvittek százhuszezer rubelt, azután megengedték, hogy a vonat tovább menjen. A személyvonat alig félórával később összeütközött egy tehervonattal s *tíz utas és nyolcz vasúti alkalmazotti elvesztette életét.* — Newyorkból jelentik, hogy Harrisburg és Levistone állomások között a Filadelfiából Pittsburg felé haladó gyorsvonatot Filadelfiától nem messzire négy álcázos rabló megállította. A rablók megkötözték a mozdonyvezetőt, a gépészt megsebesítették, s a fűtőt rákényszerítették, hogy a vonatot elhagyja. A rablók a postakocsiból elvittek több aranyrudat, azután eltűntek. Utközben elvesztettek egy ötezer dollárt érő aranyrudat. Egy alagutnál utjukat állotta az alagut óre s közte és a négy rabló között elkeseredett harc keletkezett, amelyben az öt az egyik rablót agyonlőtte, azonban ő maga is megsebesült. A három másik rablónak sikerült elmenekülni. — Kirtow állomás közelében egy postavonatot, a mely egy állomás pénztárát szállította, kirabolta. A tettesek a rablás elkövetése után nekivezeték a postavonatot mozdonyát egy tehervonathoz, amely az összeütközés következtében kisiklott. Hogy a kisiklásnál ért-e valakit baleset, eddig nem volt megállapítható.

— **A „lelkes“ forradalmár.** Párisból jelentik: Burzew egy párisi újságban újabb leleplezéseket közölt. Ezekben a leleplezésekben egy asszonyról van szó, aki a lelkes forradalmár adja, de az orosz titkos rendőrség kémje és számos orosz embert kiszolgáltatót a rendőrség önkényének. Ez az asszony Jusenka Márta néven Scharlottenburgban tartózkodik. Egy berlini hírlapíró fölkereste Jusenka asszonyt, akit Burzew ma a francia lapokban leleplezett. Jusenka asszony nem tagadta a hírlapíró előtt, hogy csakugyan az orosz kormány szolgálatában áll, még pedig 14—15 év óta, de csak ennyi igaz Burzew leleplezéséből, minden más hazugság. Szó sincs arról, hogy sirva fakadt, mikor Burzew leleplezte, sőt ellenkezőleg egészen nyugodtan vette a dolgot, hiszen hónapok óta tudta, hogy Burzew áskálódik ellene, de még csak meg sem próbálta, hogy szabaduljon a leleplezéstől. Egészen nyíltan beismeri, hogy szolgálatait teljesített az orosz kormánynak, mert meggyőződése, hogy az orosz forradalmárok garázdálkodása végzetes Oroszországra nézve.

— **A világ nyolczadik csodája.** Az amerikai mérnökök csakugyan csodákat művelnek. Ok építik a világ legmagasabb gyárkéményét, az égbenyúló felhőkarczolókat, a legmagasabb pályaházakat; templomokat helyeznek át más vidékre, megváltoztatják a folyók medrét, stb. Most azután híre érkezik, hogy a világ leghosszabb, legmagasabb, legerősebb és legmerészebb hídja befejezéséhez közeleg. A híd tervezői oly büszkék művükre, hogy maguk nevezték el a világ nyolczadik csodájának. A Canadian Bridge Company 1907. évben elvállalta az Alberta-kerületben, Lethbridge mellett építendő kolosszális híd munkálatait. Tehát alig két évig dolgoztak rajta. A legutolsó óriás hidláb építését a napokban fejezték be és nemsokára a főlavató ünnepélyre készülnek. Lethbridge mellett a Manitóba folyó partján, roppant mély szakadék látogott, amely nagyon megnehezítette a bányák megközelítését és egyáltalán a közlekedést. A híd legmagasabb pontja 95 méter, hossza 1600 méter, az egész mű nyolcz millió frankba került.

— **Újabb tűzvész Szepesaromán.** Közöltük annak idejében, hogy az áprilisi óriás tűzvész Szepesaromán község harmadrészét pusztította el. Hétfőn este villámcsapás következtében újabb tűz támadt, melynek harmincz különféle melléképület az összes tákarmánnyal és gabonaneműekkel együtt esett martalékul. Az elpusztult épületeket a négy év előtti tűz után építették és most a sok elemi csapás következtében e jó magyar érzelmű szegény község lakói lassanként kivándorolnak és helyettük máris többnyire idegen elem vándorol be. A község elüljárósága az alispán útján pénzügyesítést és kedvezményes áru épülettét kért.

— **A hadikutyá az ókorban.** Maffa kapitány egy olasz folyóiraiban hosszabb cikkelyben bebizonyítja, hogy a hadikutyát már az ókorban is ismerték. A római manipulások és a görög falankszok mindegyikének volt kisebb nagyobb harczikutyafalkája. A spártaiaknál a piroforoszkokat állandóan egy sereg idomított kutya kísérte, amelyek az ellenség közeledtét jelezték. Serviusz Tulliusz is kutyákat adott az éjjeli előőrsök mellé. Ismeretes továbbá, miképpen mentette meg Korintuszt egy előretolt tábori őrség, amely néhány száz katonából és ötven ázsiai kutyából állott és hogy mily nagy segítségére voltak Macedóniai Fülöpnek az argilai hegylakók elleni harczában a kutyái. A cimbereket, teutonokat és a keltákat portyázásaikon ezer meg ezer juhász-kutya kísérte, akik olyképen voltak idomítva, hogy mindenkit megtámadtak, akivel találkozott. Amikor Attila hétszáz ezer ember élén leszállt az Alpokról, táborát éjjente egész sereg óriás mészáros-kutya őrizte. V. Lárolynak is volt egy sereg hadikutyája a Róma ellen vívott hadjáratban.

— **A falu réme.** Ifju Guba András mezőkövesdi parasztleány valóságos réme volt a községnek. Állandóan dorbézolt, korcsmázott és ittas állapotában belekötött mindenkiébe, aki utjába akadt. Alig mult éjszaka, hogy Guba ne rendezett volna botrányt vagy verekedést a község utcáin. Többször gyűlt már meg emiatt a baja a hatósággal, de a büntetés egyáltalán nem javított rajta. Rendes szokáshoz híven tegnap este is a korcsmákban dorbézolt. Egész nap és este a korcsmák járta és éjjeltájban részegen ment végig az utcán. Szembe jött vele Murányi István gazdaember. A duhaj, garázda legény belekötött Murányiba. Szóváltás támadt közöttük, amelynek hevében Guba kétszer arculütötte Murányit. Ez kést rántott és markolatig Guba mellébe döfte. A legény összeesett és egy óra mulva meghalt. Murányit letartóztatták.

— **A lödimitók királya** lép most fel a Beke-tow-czirkuszban. Nincsen az a nyakas, harapós, rugós, kötőfékrántó, ijedező ló a világon, melyet Northon B. Smith néhány perc alatt meg nem szelidít és türelmes, jó állattá nem idomít. A mutatvány épp oly izgató, mint érdekes és szép. Northon Smith ez uton is felhívja a közönséget, hogy amennyiben szelidítésre, idomításra szoruló lova lenne, azt hozza el a Beke-tow czirkuszba, ahol hamarosan jó ló lesz belőle és ahol ingyen idomítja. A szeptemberben kezdődő évad legszenzációsabb műsora. Fellép Fred Rothlow, a csodaember. „Amerikai népitétel“ cz. jelenetében, Marschal, az ágyukirály, az Inass-csoport, a legjobb ugrók, a Lorben trio, a 7 Rowland, a 3 Briatros, Pepius stb. Mindezek fellépnek a csütörtökön délutáni félhelyáru családi előadásban is.

— **Dadogók** vagy bármily beszédhibában szenvedők részére gyógytanfolyamot és siketnémák részére természetes kiejtésre oktató állandó tanfolyamot tart özv. Roboz Józsefné. Az oktatás néhai Roboz József, a kiváló gyogyepedagógus, s házában a dadogó oktatás megalapítójának kitűnő módszere szerint történik. Vidéki tanulók teljes ellátásban is részesülhetnek s szeretetteljes oltihont találnak. A szeptemberben kezdődő tanfolyamra már jelentkezhetni. Értekezni lehet délután 2—4-ig Ferencz-körút 46. szám alatt. (Üllői-ut sarok.)

— **Rendőri hírek.** Estőre a kaszárnyában. A rendőrség letartóztatta Kálmán Gyula 25 éves szabóságát, aki tegnap belopózott a honvéd gyaloglaktanyába, ott feltörte Kollman Dezső honvédmadnagy szobáját, ahonnan nagy halom ruhámenőt el akart lopni, azonban tetten érték és átadták a rendőrségnek. — **A Dunába ugrott.** Az éjszaka Bolta Béla 22 éves soffór a Ferencz József-hídról a Dunába ugrott, de még élve kimentették. Tettének oka ismeretlen.

— **Halálozások.** Knásza Sándor, nyug. mív. mérnök, a Jussinpiccolói Fritzi-penzió és a Cigale tengeri fürdő tulajdonosa 51 éves korában Lussinpiccolóban meghalt.

Zabari Szontágh Borbála ezeltől férjezett Hámos Pálné hosszas szenvedés után 72 éves korában elhalt Rozsnyón. Halálát a Bornemissza, Hámos, Lukács, Marton, Sebők és gömöri Szontágh családok gyászolták. Temetése tegnap, kedden ment végbe nagy részvét mellett Gömör-Rozsnyón.

× **Bob hashajtó a legkollembesebb, 10 fillér.**
× **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

× **Idegösszér, ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejneműs, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot; munkakedvhiány, gyengeségi állapot, stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó villanygyógyító-intézetében (Károly-körút 24.) A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Almodozók.** A Magyar Színház idei évadjának első újdonsága Fényes Samu dr. „Almodozók“ című 3 felvonásos színműve, amelynek pénteken, a hó 3-án este 7 és fél órakor lesz a bemutatója, a következő szereposztásban kerül színpadra: Kenéz Gergely - Rátkay Márton, Klutild, a leánya - Báthory Gizella, Kenéz Lőrincz - Sebestyén Géza, Kosbor István - Kürthy József, Ervin - Törzs Jenő.

(*) **A Bonbonnier megnyitása.** A főváros kedvelté vált mulatóhelye, a Bonbonnier-Cabaret Bélint Dezső igazgatása alatt ma kezdte meg szezonját. A szezonnyitó műsoron Keleti Juliska, Kökény Ilona, Balogh Böske, Várdi Elza, Virágh Jenő, Kövály Gyula és Tarján Vilmos kellemes kuplékkal szerepeltek. A magánszámokon kívül két duett és két aktuális tréfa volt programmon, melyek közül az egyik az orvoskongresszust, a másik a kenyérgyárat figurázta ki.

(*) **Szerződésesek.** A Vigszínház igazgatósága szerződött Abolovszky Margitot, régebben a Magyar Színház, majd a Népszínház volt tagját, akinek első föllépése a Vigszínház szombati újdonságában, a „Zsirus ügy“-ben lesz, amelyben az eredetileg Kormai Bertának osztott szerepet fogja játszani. Harmos Ilonkát, aki a Magyar Színházban tünt föl jeles drámai tehetségével, majd a Modern Színháznak lett tagja, Feld Zsigmond igazgató a Városligeti Színházhoz szerződött, ahol az ősz folyamán fog bemutatkozni.

(*) **A Nyugat legújabb száma.** A Nyugat szeptember elseji 17-ik száma a következő rendkívül érdekes tartalommal jelent meg: Ignotus: Vers. Bresztovszky Ernő: Az ember függvény. Kéri Pál: Philippe Desportes. Sonnet spirituel. Hegedűs Gyula: Tavaszi komédia (novella). Ady Endre: Versek. Elek Artur: Poe Edgar költeményei. V. Babits Mihály: Edgar Poe: Himnusz, Álomország. Szini Gyula: Révész Béláról. Kosztolányi Dezső: Versek. Laczkó Géza: Szemközt a Nappal (mese). Nagy Zoltán: Vers. A Figyelő kritikai rovat tartalma: Öreg szavak (Kosztolányi Dezső). Fényes Samu: A bálvány (Korinthy Frigyes). A repülő gép körül (Lengyel Géza). Az Újszínházról (Nagy Endre). A Nyugat előfizetési ára félévre 10 korona, egész évre 20 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Rákóczi-ut 9. II. em. 7.

(*) **A „Smokk-család“ Bécsben.** Feld Mátyás és Faragó Jenő vidám darabjának, „A Smokk-család“-nak csütörtöki előadásán Jarnó József bécsi színházigazgató is jelen lesz, ki a bohózat előadási jogát a bécsi Vigszínház számára kívánja megszerezni.

(*) **Kossuth-szobor Losonccon.** Kossuth Lajosnak szobor-emléket állítanak Losonccon. A szoborbizottság az emlékmű mintázásával Holló Barnabás szobrászt bízta meg. A művész már el is készítette az álló szoboralak mintáját, amelyet most ércbe öntenek. Az emlékművet jövő év tavaszán leplezik le országos ünnepség keretében.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
Laználata valódi áldás gyomorhajosoknak és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

FŐVÁROS.

(Uj kereskedelmi iskola a Józsefvárosban. Dr. Bárczy István polgármester építkezési programjába a VIII. ker. számára új felsőkereskedelmi iskola építését is felvette. Ennek az iskolának a terveit tegnap vizsgálta felül a polgármester elnöklésével egy bizottság, amelyben gróf Festetics Géza tanácsos, dr. Mihályi József kereskedelmi iskolai igazgató és az illetékes szakemberek vettek részt. A bizottság a terveket némi módosításokkal elfogadta és azt javasolja a tanácsnak, hogy az iskola építésére sürgősen írja ki az árlejtést. A VIII. kerületi felsőkereskedelmi iskola helyiségei jelenleg a Röck Szilárd-utcai elemi iskola épületében vannak elhelyezve és annak majdnem a felét foglalják el. Az új iskola építésével ennek az elemi iskolának számos helyisége szabadul fel.

(A városi kenyér. Biró Henrik bizottsági tag ma délelőtt indítványt adott át a főpolgármesternek a kenyérgyár kibővítése dolgában. Indítványában hangsúlyozza, hogy a községi kenyérgyár üzeme napi 25.000 kilogramm kenyértermeléssel nem tud megfelelni azoknak a szociális feladatoknak, amelyekre való tekintettel a gyár létesült. A kenyérgyár termelőképességét napi ötvezer kilogrammra kell felelni, hogy a gyár Budapest kenyérszükségletének, amely napi 400—500.000 kilogrammra rug, legalább a nyolczadrészét tudja kielégíteni. Az indítvány a legközelebbi közgyűlés napirendjére kerül.

(Közigazgatási bejárás. A budapest—péceli villamos vasut közigazgatási bejárását a napokban tartották meg Halácsy László miniszteri osztálytanácsos elnöklésével. A fővárost a bejárásban Antal Gyula tanácsjegyző képviselte. A vasut építésére nézve általában megállapodott a bizottság. Abban a kérdésben, hogy az új vasut helyi érdekű, vagy pedig közuti jellegű legyen, a fővárosi közgyűlésének határozatát fogja a bizottság provokálni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mára beidézett tanuk kihallgatása véget ért, s folytatták az írományok felolvasását, két óraker a tárgyalást holnapra halasztották.

§ Vallás elleni vétség versben. Kis Károly lakatossegéd 1908-ban „Májusi Emléklap“-ot szerkesztett a szociáldemokrata párt megbízásából. Ebben az Emléklapban közölte Csizmadia Sándornak „A népszava“ című versét is. A vers tartalmában az ügyészség vallás ellen való sajtóvétséget látott és megindította az eljárást Kis Károly ellen. Csizmadia Sándort nem fogták perbe, mert az említett vers az ő tudta nélkül került bele az Emléklapba. A budapesti esküdtszék bünöknek mondta ki a vádlottat a terhére rótt vétségben és az esküdtszék bíróság hat hónapi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen semmisségi panaszszal élt. A királyi Kuria ma foglalkozott a semmisségi panaszszal és dr. Ladányi Armin védő felszólalása után a semmisségi panasznak helyt adva, az ítéletet 1000 korona pénzbüntetésre, vagy 50 napi elzárásra változtatta át.

§ Rablóhajsza — emberöléssel. Az erzsébetfalvai csendőrség ma délelőtt telefonon tudatta a pestvidéki kir. ügyészséggel, hogy ott az éjjel tragikus szerencsétlenség történt. Petykó József 19 éves erzsébetfalvai lakos Galambos József nevű 21 éves csepeli születésű, erzsébetfalvai lakossal üldözöbe vett rablás miatt egy Sümegi János nevű egyént. Üldözés közben Petykó Ióni akart, de a nála levő revolver szerkezeti hiba miatt nem sült el. Petykó megállott, hogy a fegyvert megigazítsa. Próbálgatás közben a revolver véletlenül elsült s a golyó oly szerencsétlenül furódott a mellelte álló Galambos János halántékába, hogy ez néhány percnyi vergődés után ott a helyszínén kiszenvedett. A szerencsétlenül járt fiatalember holtestét a csendőrség bevittette a fémető halottsházába, ahol ma délután fogja az ügyészség által indítványozott törvényszéki bonczolást dr. Andreánszky Jenő tör-

vényszéki orvos, dr. Aczél Nándor vizsgálóbíró jelenlétében megejteni. Petykó Józsefet a csendőrség egyelőre őrizet alá vette.

§ Felmentett ügyvéd. Zágrábban dr. Miladinovics Zsarkó előtt ma hirdették ki a zágrábi helyőrségi bíróság végzését, mely szerint büntethető tényállás hijján a katonai büntetőperrendtartás 196. §-a alapján megszüntetik az ellene jogtalan toborzás büntette miatt indított büntető eljárást. A felmentett ügyvédet azonnal szabadlábra helyezték. Dr. Miladinovics Rumába utazott.

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

— Tizenegyedik nap. —

Daczára a nem nagy nevezéseknek, elég sikerültnek látszik a holnapi program. A kis mezőnyököt pótolni fogja az elsőrendű anyag s bátran mondhatjuk, hogy daczára annak, hogy a meeting vége felé járunk, egy nap sem volt olyan, mely csődöt mondott volna.

Az érdeklődés központján a 10.000 koronával dotált *Allvány díj* áll, mely handicap-jelleggel bír s távolsága 2500 méter. Az értékes díjért évről-évre nagy nevezéseket adnak le istállótulajdonosaink — ellentétben a többi ily hosszutávu stayer-konkurrencziával — s így az idén is igen szép mezőnyre lesz kilátásunk, amit mutat a valószínű indulóknak jelzettek listája is, mely a következő: Feszcs (Janek), Mortimer (Szente), „48“ (Pretzner), Topper (Carlslake), Ténsasszony (Ulrichshoffer), Varázs (Hewitt), Halupsa (Jones), La Catharina (Tausz), Pali (Gulyás), Boncompagno (Peschka), Verőfény (Schersin), Floridsdorf (Smutny), Meglio (Baumgartner). Az esélyek elbírálásánál nagyon óvatossá kell lennünk, mert a súlyelosztás, mint majdnem minden handicapunknál, nagyon sikerült s az esélyek hajszányira ki vannak egyenlítve, minek következtében teljesen nyílt verseny előtt állunk. Csak saját véleményünket tolmácsoljuk akkor, amidőn a sok egyforma esélyű ló közül *Feszcs*, *Boncompagno*, *Floridsdorf*ot, *Pali*t jelöljük meg olyanoknak, melyeket a frontban elől várunk s ezek közül is első helyen *Feszcs*et jelöljük. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy *Mortimer*, mely a multkor igen dicséretreméltóan szerepelt s csak kissé gyöngébb fizikumú lovasa volt az oka, hogy versenyt elvesztette, könnyen keresztül húzhat minden papírszámítást.

Nagyobb jelentősége lesz még a napot megnyitó *Istállók díjának* is, melynek 1400 méterén még nyolcz telivér bir indulási joggal s köztük egy pár, melynek ez a táv teljesen megfelelő s így nagyon szép végküzdelemben gyönyörködhetünk. A papírszámítás *Gracieuse* esélyeit hozza előtérbe, de a mi véleményünk szerint legutóbb már némi visszaesést lehetett nála tapasztalni s azt hisszük, hogy *Kunilinde* holnap revanche-ot vesz multkori vereségeért s mint győztes halad át a célkarikán. Meglepetést a folyton javuló *Motolla* szerezhet.

Meg kell még emlékeznünk a *Kétévesek versenyéről* is, melyben csak kis mezőny áll a starter zászlója elé, de annál előkelőbb társaság, melyek között igen nehéz a választás. A látott formák után menve, *Kopienek* kell az első chance-ot adnunk, mert a Pardon-ivadék kétszeri futása arra mutat, hogy klasszis ló. Másodsorban *Min-denkémre* kell felhívunk a figyelmet.

Jelöltjeink:

- I. *Kunilinde* — *Gracieuse*.
- II. *Ola Coin* — *Pityi Palkó*.
- III. *Feszcs* — *Boncompagno* — *Floridsdorf*.
- IV. *Pretzner lov.* — *Lorum* — *Isis*.
- V. *Kopie* — *Mundenkém*.
- VI. *Segantini* — *Dash*.
- VII. *Gyöngyössi* — *Szemere-ist.* — *Good bye*.

(A nyitrai galamblovészet fényesen sikerült. Rengeteg néző jelenlétében folytak le az egyes versenyek, s gyönyörű szórakozást nyújtott a *Zobori-díj*, amelyben 34 lövő vett részt. A részletes eredmény a következő: I. nap aug. 28. Nyitrai sport egyesület díja: I. *Juszt* Szilárd. II. *Thuróczy* János. III. *Turchánvi* György és *Spál* József. Nyitrai nagy díj: I. *Juszt* Szilárd. II. *Archer* Hubert. III. *Crocher* Kálmán és *Thuróczy* János. Nyitrai handicap: I. *Archer* Hubert. II. Gróf *Hardegg* János. III. *Thuróczy* János és *Rudnyánszky* György. II. nap. Aug. 29. báró Haupt-Stummer Lipót díj: I. *Archer* Hubert. II. Gróf *Waldeck* Frigyes. III. *Thuróczy* János, *Thuróczy* Károly és *Horváth* Dezső. Zobori-díj: I. Gróf *Károlyi* Lajos. II. Gróf *Hunyady* László. III. Gróf *Waldeck* Frigyes és *Turóczy* Károly. Hölgyek díja: I. *Szentiványi* Egon. II. Gróf *Hardegg* János. III. *Archer* Hubert. Vigasz-díj: I. *Thuróczy* János, II. *Thuróczy* Károly, III. *Crocher* Kálmán. III. nap aug. 30. Gróf *Károlyi* Lajos-díj: I. *Archer* Hubert, II. Gróf *Waldeck* Frigyes, III. Gróf *Wilczek* Frigyes. Ezenkívül számos tétverseny is volt, amelyek szintén kitűnően sikerültek.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar Hitel áremelkedése. A hosszú nyári élettelenység után az értéktözsden az utóbbi napokban ismét élénkebb irányzatok kerekedtek felül. Pezsgő élet uralkodik az egész vonalon s ennek következtében a fontosabb papírok mind emelkednek. A szilárdság annál örvedetesebb, mert az érdeklődést főleg a Magyar Hitelpapírok felé terelte. Így ma is körülbelül 2000 darab került forgalomba, miből a *Hazai Bank R.-T.* maga több mint 1000 darabot vett meg. E papírokat mind befektetési célokra vásárolják, mert hisz tudott dolog az, hogy a Hitel-papírok a legkiválóbb befektetési papírok közé tartoznak. A nagy forgalom következtében természetesen a papírok árfolyama is emelkedett s ma már elérte a 767 koronát. A helyi érdekeltségen kívül külföldi, főleg berlini és bécsi számlára is erősen vásárolják ezeket a papírokat, ami arra mutat, hogy a Hitelpapírosaink nemcsak hogy ki fogják heverni az Achenthal-féle balkáni zavarok miatt előállott veszteségeket, hanem még javalni is fognak, amire biztosítékot nyújt a Magyar Általános Hitelbank üzletmenetének napról-napra kedvezőbben való alakulása is.

Szüreti kilátások. Egerből igen szomorú híreket jelentenek a Heves vármegyei szőlők állapotáról s az ideai szüreti kilátásokról. A peronospora és az augusztusi nagy szárazság következtében Eger vidékén 70—80 százaléka. Gyöngyös vidékén 50—60 százaléka, Pásztó vidékén 40—50 százaléka pusztul el az ideai szőlőtermésnek, a vármegye sik vidékén pedig még nagyobb a kár és egészen 90 százalékgig terjed. Az egész Heves vármegyében kataszteri holdanként átlag csak 3—4 hektoliter borteremés várható ez évben. Ennek folytán a még eladatlan tavalyi borok ára, mely eddig 22—32 korona közt váltakozott, 32—44 koronára emelkedett.

Hause-konzorcium. Nem ritkaság a tőzsdei életben az, hogy valamely papíros érdekében hausse-konzorcium alakul. Így legutóbb a *Városi Villamos Vasut* papírosai körül is alakult ilyen szövetség. Azóta azonban nem igen fordult elő az, hogy az üzleti körök így biztosították volna maguknak az egyöntetű fellépés lehetőségét. Most azonban, mint már jelentettük, a *Hazai Bank R.-T.* papírosai közül ismét egy ilyen hausse-konzorcium alakult, amely már napok óta dolgozik is. A konzorcium tagjai: az *Angol-Osztrák-Bank budapesti telepe*, a *Hermes Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.* és a *Mercur Váltóüzlet R.-T.* A megbízásokat többnyire *Bálint* József tőzsdeügynök kapja. Azonban máshonnan is erős érdeklődés nyilvánul meg a papírokkal szemben, amelyek befektetési papírokkul is kitűnő anyagul kínálkoznak s a konzorcium éppen ilyen befektetési célokra vásárolja is.

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol béléssel 45, prima ólt. vagy átmeneti kabát 30 frt.

Csakis mértek szerint, első-rangu kivitelben
Angol készpénzrendszerű uriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utoza mellett — Telefon 116—59.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Schächter Ignác, be nem jegyzett kereskedő. Eger; Polgár Armin kereskedő Kaposvár; Dittel János kalaposmester Abaujszépsi.

A Rimamurányi-harc. Ugy látszik, hogy a Rimamurányi papírok körül kifejlődő mozgalomról ismét állandó rovatot kell vezetni. Csak ma emlékezünk meg arról, hogy a papírok körül újabb mozgalom van keletkezésben s ezt a véleményünket a mai tőzsdei forgalom is megerősítette. Ma ugyanis ismét nagy forgalom fejlődött ki a Rimamurányi papírokból s nem kevesebb, mint 5000 drb került ma a piacra. Ugy látszik, mégis csak komoly dolgok készülnek itt, mert a bevásárlások ma is Bécs részére a Wiener Bank Verein számlájára történtek. Természetesen sok szó esik ezekről a vételéről. A kombinációk közül legérdekesebb az, amelyik azt mondja, hogy mind e vásárlások már a Rimamurányi legközelebbi közgyűlése előjátékának tekinthetők és a bécsi csoport szervezkedését jelentik. A papírok természetesen e miatt ma is emelkedtek egészen 716 koronáig.

Ismétlő-pisztolyok gyártása. Megemlékeztünk már arról, hogy a Fegyver és gépgyár r.-t. berendezkedik a Frommer Rudolf igazgató szabaddalmi szerinti ismétlő-pisztolyok és vadászfegyverek gyártására. Értesülésünk szerint a vállalat új osztálya már megkezdte az üzemet.

Mi van az aszfalt körül? Ma reggelre kelve a következő közlemény jelent meg egyes lapokban

Bécsből jelentik: „Az osztrák aszfaltársaság augusztus 30-án tartotta Bécsben dr. Fritsch Gyula lovag bécsi ügyvéd indítványára egybehívott rendkívüli közgyűlést. A napirend tárgya dr. Fritsch azon indítványa volt, hogy küldjön ki a közgyűlés egy bizottságot, mely tüzetesen megvizsgálja a társaság vagyoni állapotát és hogy mondassék ki a társaság felszámolása. A közgyűlésen dr. Fritsch előadta, hogy az osztrák aszfaltársaság mérlegeit nem a tényeknek megfelelően állítja egybe, amennyiben az általa, Pollák Lajos brünni lakossal közösen alapított Első Fiumei Aszfaltgyár, továbbá az ujonnan létesített bucaresti fióküzletekbe fektetett tőkét csak csekély részben számolja el mint társasági részesedést, hanem úgy tünteti fel ezen összegeknek legnagyobb részét, mintha azok könyvbeli adások volnának és az osztrák aszfaltársaság csupán a hitelező szerepét játszaná. Kifogásolja továbbá, hogy a társaság olymértvű kötelezettségeket vállalt ezen fiókok létesítése által, amelyek semmi arányban nem állanak a társaság csekély alapitójával szemben, amely különben is a bécsi főzletbe történt befektetés által teljesen felemésztetett. Megrovandónak tartja továbbá, hogy úgy a bécsi főzlet, mint a fiumei fiók által létesített aszfaltburkolatókért hosszú lejáratú jótállási kötelezettségeket vállalt, anélkül, hogy a szükségelt javítások költségeire tartalékról gondoskodott volna, amiért is a mérleg nem állja meg a helyét. Több részvényes hasonlótalmú felszólalása dacára az igazgatóság kitért a szakszerű kérdések fejtegetése elől és a helyett szavazással döntötte el a kérdést, amelynek az volt az eredménye, hogy a részvénytőke 48 százaléka a társaság felszámolását kívánta, míg 50 százaléka az igazgatósággal szavazott.”

E zavaros közgyűlési beszámoló után bizonyos jogosultsággal kérdezhajjuk, ki kíváncsi arra, hogy mi történt egy osztrák társaság közgyűlésén. Van mifelénk is elég zavaros közgyűlés, amilyen ez is lehetett s mi szükség van arra, hogy becsempészsük a lapokba ezt a közgyűlési referátát. Jól sejthetjük, mi lehet az oka ennek. Annyi szent igaz, hogy a közgyűlésen botrány volt, hiszen a zavaros közleményben ismertetett dolgok már magukban véve is skandalózusak. Hogy a botrány teljes valóságában ne szivárogon ki, a

fenti hirt csuszatták be a reggeli lapok egy-részebe. Érdekes azonban, hogy a zavaros közleményből mégis mik sülnek ki. — Kiderül belőle, hogy a fiumei aszfaltgyár, amely nagyon sokszor hangoztatta, hogy magyar vállalat s mindenfelé pályázott, egy osztrák vállalat fiókja, hogy az osztrák aszfaltársaságnál nemcsak valami, hanem igen sok baj van s hogy ez a vállalat a felszámolás előtt áll s még a saját alvállalata, az Első fiumei aszfaltgyár r.-t. is kijátszotta. Bizonyos továbbá, hogy a fiumei gyárnál sincs minden rendben, legelső sorban azonban az nincs rendjén, hogy egy ravasz kommunikében akarják beadni a publikumnak, amelyben az előzményekről azt is, hogy éppen ma a kereskedelmi minisztérium arról értesítette a fiumei aszfaltgyár igazgatóságát, hogy sem a minisztérium, sem az alárendelt hatóságai nem kívánják üzleti összeköttetésbe lépni a gyárral. E megengedési ok az, hogy a vállalat üzleti reklámjaiban meg nem engedett módon hivatkozott a kereskedelmi minisztériumra.

Gyáralapítások és gyári hírek. A mechanikai palackgyár r. t. beszüntette üzemet. A vállalatot a Magyar Általános Hitelbank finanszírozza, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy az üzembeszünetéből semmi következtetést nem lehet vonni a gyár existenciális viszonyaira. — Freischberger Hugó, a Naxos csiszolóáruhágy r. t. volt igazgatója, Vácotól új csiszolókoronggyárat létesített. — A Freudiger Mózes és fiai cég Budapest környékén külföldi mintára berendezkedett a konfekció-ípar keretébe vágó cikkek (zubonyok, nadrágok, fehérneműek) háziipari alapon való készítésére. — A Magyar Vulkan-cementgyár r.-t. telepei közül a vulkán-(trasz) cemenetet előállító üzem megkezdte működését. A vállalat ugyancsak Selypen levő porland-cementgyára még felszerelés alatt áll és csak ősz derekán kerül majd üzembe. A vállalatnál összeköttetésben levő pásztói hidraulikus mérszmi felszerelésén erősen dolgoznak. Ez a vállalat a többi között örölt meszet zsákokban fog majd piacra hozni. — A Fuchs és Schlichter-cég, mely eddig aliaseparatorokkal kereskedett, új zománcedénygyárat akar létesíteni. — Az A.-G. der k. k. priv. mechanischen Spinnerei zu Haidenschaft, magyar területen pamutfonógyárat akar létesíteni. A gyár a tervezet szerint 30.000 orsóval akar működni. — Csitány Béla orsz. képviselő tárgyalásokat folytat egy csehországi textilgyárossal, aki az árvamegyeyi Turdossin községben textilgyárat szándékozik létesíteni. — A Glück és Rosner debreczeni cég részvénytársasági alapon hordógyárat akar létesíteni. — Első sátorlajuhelyi gyertyagyár, Markovits és Ruda cég alatt új vállalat van alakulóban, mely az Izkowitz-féle vállalat átvételével stearin- és paraffingyertyák előállítására új gyártelepet létesít. — Perczel Béla Bonyhádon zománczó- és fémáru gyárat létesített. — Brassóvidéki kőszénbánya r.-t. alatt Kolozsvárt új részvénytársaság alakult 40.000 korona alapitójával.

Áremelkedések az értéktőzsdén. Az őszi szezon jól kezdődik az értéktőzsdén. Olyan általános élnétség uralkodik az egész vonalon, mintha csak a nyári túllenséget akarnák pótolni. Valóságos hausse-mozgalom észlelhető a budapesti értéktőzsdén, melyet a külföldi szilárd irányzatok is támogatnak. A spekuláció forszírozottan vásárolja ugyszólván az összes értékeket, ezenkívül pedig a kontremin egyre nagyobb igyekezetet tanúsít a baisse érdekeltiségek fedezésére, úgy, hogy tehát az elenyésző csekély kínálattal szemben a kereslet erősen túlsúlyban van. A tegnapi esti külföldi jegyzések már megnyitáskor igen szilárd irányzatot teremtettek, amelyet még intenzívebbé tettek a Rimamurányi vasmű részvényeiben Bécsben meg-

indult nagyarányú vásárlások, amivel ennek a részvénynek hirtelen nyolcz koronával való emelkedése járt. Az így kitört szilárdság csakhamar átterelődött a többi papírra is, úgy, hogy már a déli tőzsdén tíz-tizenöt értéket kerestek emelkedő áron. Az utóbbi időben favorizált összes papírok sorra kerültek s szépen emelkedtek, amint azt következő táblázatunk mutatja:

	aug. 14.	aug. 21.	aug. 28.	szept. 1.
Aranyjárdék	113.25	113.50	113.50	113.50
Koronajárdék	92.65	92.70	92.65	92.70
Magyar hitel	756.—	759.50	761.—	767.—
Osztrák hitel	646.—	651.75	655.—	663.50
Államvasut	733.—	749.50	758.—	755.50
Déli vasut	109.—	115.25	116.—	119.50
Adria tengerh.	389.—	417.—	408.—	414.50
Közúti vaspálya	573.—	580.—	585.50	588.50
Városi villamos	277.75	278.—	288.—	283.25
Hazai bank	279.50	283.—	286.—	290.—
Leszámitolóbank	479.50	482.75	481.50	483.50
Jelzálogbank	443.25	443.—	443.—	445.50
Keresk. bank	3471.—	3492.—	3485.—	3497.—
Keresk. r. t.	582.—	584.—	586.—	586.—
Rimamurányi	597.75	600.—	607.—	616.50
Ganz és tsa	3020.—	3090.—	3090.—	3090.—
Salgótarjáni	579.—	591.—	589.—	590.—
Kőszénbánya és téglagyár	546.—	557.—	548.—	549.—
Északm. egy. kőszénbánya	306.—	319.—	314.—	314.—
M. cukoripar 1987.	2030.—	2040.—	2030.—	2030.—

A Honi ipar kitünő szerkesztett szaklap szeptember 1-i száma ma megjelent igen érdekes és bő tartalommal.

Egy vicinális felszámolása. Ismeretes, hogy a Marosvásárhely—Szászrégeni h. é. vasút részvénytársaságot — a részvényesek nagy öröme — az állam megváltotta. Miután a társaságra így semmi szükség nincsen, még július 18-án elhatározták a felszámolást. Ehhez képest a társasági vagyon részleges felosztása szeptember 1-től kezdődőleg olyképp fog megtörténi, hogy a forgalomban levő elsőbbségi és törzsrészvények mindegyikére egyaránt 250 korona for és pedig: 1. az Első Szászrégeni Tutajkereskedő Társulatnál Szászrégenben, 2. a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél a címletek felmutatása ellenében az azokhoz tartozó — az 1907. évi szelvényt is magában foglaló — szelvények bevonása és a címletek megfelelő lebellyegzése mellett kifizetési.

Pénzverés és érczforgalom. A hivatalos lap mai számában közzéteszi az állami számvevőszék a folyó év II. negyede végéig vert, forgalomba bocsátott és készletben maradt fémváltópénzek álladékkáról szóló kimutatást. Ezen kimutatás szerint ebben az évnegyedben 6,566,305 darab tíz fillérest és 7,442,363 darab két fillérest vertek összesen 805,477 korona 70 fillér értékben. Forgalomba bocsátottak 255 darab öt koronást, 3156 darab egy koronást, továbbá 11,505 darab husz fillérest, 2,557,070 darab tíz fillérest, 6,552,039 darab két fillérest és végül 600 darab egy fillérest, összesen 793,485 korona 78 fillér értékben és így a már korábban forgalomba bocsátott és a főkömlő-hivatalnak átadott érmékkel együtt június hó végén 7,442,960 darab öt koronás, 60,045,743 darab egykoronás, 72,084,675 darab husz filléres, 92,068,372 darab tíz filléres, 334,771,544 darab kétfillérest és 77,538,046 darab egyfilléres képezte a forgalom tárgyát, egészben véve 128,355,125 korona 54 fillér értékben. A pénzverdében készletben maradt még tíz filléresekből 24,916 darab, a kétfilléresekből 2,830,900 darab és az egyfilléresekből 523,200 darab, az ötkoronásokból, az egykoronásokból és a husz filléresekből készlet nincs.

A fővárosi kölesönkötvények huzása. A székesfővárosi 100 millió koronás kölesön mai XXVI. sorsolása alkalmával kisorsoltatott 107 darab 200 koronás, 53 darab 1000 koronás, 133 darab 2000 koronás, 27 darab 5000 koronás és 5 darab 10,000 koronás, összesen 525,400 korona névértékű kötvény. *Készülék koronát nyertek:* 10039 16172 15102, 10994, 19940 8813 8288 13147 4716 1554

HETI MŰSOR.

Aug.—szept.	Nemzeti Színház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Föv. Városligeti Színház	Föv. Nyári Színház	Uránia
2 Csütörtök	Vadkacsa	A tolvaj	Jánoska	A szabin nők elrablása	A Smokk-család	Carmen	Bűn és bünhődés
3 Péntek	Passe-partout	Diszelodás	Az elvált asszony	Álmodozók	A Smokk-család	Hajnalodik	Az orosz-japán háború
4 Szombat	Antigone Képzelt beteg	Zsirus ügy	Táncos huszárok	Álmodozók	A Smokk-család	Hajnalodik	—
5 Vasárnap délután este	Annuska Aranyember	Az édes teher Zsirus ügy	Jánoska Az elvált asszony	Forradalmi nász Álmodozók	A Smokk-család Az erdőszelvény	A cornevillei harangok Hajnalodik	—

15640
11493
4775 5
2315
19063
5832 12
3276 9
5610 8
19259
4228
11867
17578
335 17
1422 7
5084 6
4145 7
1191
9547
3349 45
9658
22460 1
13753
11333
21420
5379
6992 2
17458
1076
5425 1
13761
16078
5301 21
9210 16
13920
4834 1
14468
24246
150 150
6383 12
5100 34
4001 54
3391 26
nyertek:

A V
vörös-ke
totta sor
törleszté
5039 sor
389 sor
nyertek:
koronát
944 sor,
sz., 250.
16 sz.,
sor 29
6252 sor
sz., 7753
39 sz., 7

A
Leányki
és élet
1,666.30
tatott be
tási köt
fejében
1909 j.
14,343.1
és 12,57
állítatot
évből 9
állása 0
tett ki.

Haj
tengerha
a szemé
fehérjára
miatt sz
lenesen
vezett n
és árufo
Milanov
kedésg
mára me
és vasut
rvényes
b) csom
állomáso
sai átra
tember

A Ma

mel
Kés

15640	4259	10702	3966	9524	17468	13572	3946
11493	11021	10490	19573	528	12351	692	19027
4775	5561	4375	11911	1117	18818	115	7512
2315	1971	9484	6753	933	12185	17065	
19063	5142	9500	7692	6103	18843	8082	
5832	1239	5003	4452	6884	4826	236	5768
17650	3276	9563	5794	3418	15749	8248	4295
6120	351	5610	8475	6821	18026	1063	5508
16374	971	19259	12925	8862	7934	9392	15299
11459	4608	4228	14456	14393	19154	17346	1618
11867	8641	8542	17992	6763	14657	13070	2279
17578	4140	9240	6287	547	4598	19138	
335	17666	7728	1000	koronát nyertek:	9379	2173	
1422	7973	9621	401	9088	7922	3675	9818
7035	5984	6842	100	4662	4744	8878	9631
186	4145	7066	1940	9030	6976	8556	2240
6446	1191	9919	6487	6723	3370	8674	9510
9547	7045	6067	3329	6556	4334	002	
3349	4596	7873	8833	3941	4466	8083	5395
1229	9658	2000	koronát nyertek:	16552	6624	18513	
22460	1585	11512	7607	11502	23068	7000	5316
13753	19981	20243	17978	17382	5364	3362	
11333	10131	971	17381	9505	12392	19639	
21420	17045	17467	7194	10686	10144	5379	6585
20031	17379	24228	10945	6992	21365	6034	2500
16956	22272	1284	5721	17458	5517	9694	16556
7080	9674	17686	1205	1076	10291	21340	4320
11511	21843	5425	15300	6907	2221	12755	24176
7875	13761	23413	4969	24122	21723	9933	13207
16078	6630	11699	21271	9993	2157	18487	
5301	2156	17886	18374	16311	5615	19680	9441
9210	16540	24901	5994	431	24208	24632	1246
13920	5062	5652	23400	2246	3342	20794	
4834	1600	19692	5615	1061	16990	21242	
14468	20596	22029	2893	13341	9211	24246	2693
2326	18230	18100	2637	150	15065	20236	23680
869	21967	23263	14618	6383	12739	5000	koronát nyertek:
75	285	3101	5100	3401	736	1468	5048
299	4737	3591	1191	4001	547	518	1457
1986	4636	1183	3079	3391	26	1278	222
8632	2234	10,000	koronát nyertek:	49	300	668	1000
796							

A Vörös-Kereszt sorsjegyek húzása. A magyar vörös-kereszt egyesület ma délután 1 órakor tartotta sorsjegyeinek 65-ik sorsolását, amelyben a törlesztési húzáson kívül 20.000 koronát nyert: 5039 sorozat 12 szám; 1000 koronát nyertek: 389 sor. 52 sz., 6596 sor. 55. sz.; 200 koronát nyertek: 278 sor. 39 sz., 4616 sor. 87 sz.; 100 koronát nyertek: 784 sor. 66 sz., 903 sor. 88 sz., 944 sor. 26 sz., 1507 sor. 29 sz., 1997 sor. 98 sz., 2505 sor. 2 sz., 3296 sor. 93 sz., 3386 sor. 16 sz., 3740 sor. 23 sz., 3985 sor. 59 sz., 4789 sor. 29 sz., 5397 sor. 99 sz., 6205 sor. 17 sz., 6252 sor. 47 sz., 6519 sor. 64 sz., 7405 sor. 93 sz., 7753 sor. 19 sz., 7895 sor. 50 sz., 7917 sor. 39 sz., 7945 sor. 76 sz.

A Leánykötés Egylet forgalma. Az Első Leánykötés Egylet mint szövetkezet gyermek- és életbiztosító intézetnél augusztus havában 1,666.300 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,442.100 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosítási összegek fejében 123.363 korona 15 fillér fizetett ki. 1909 január 1-től augusztus 31-ig bezárólag 14,343.100 korona biztosítási ajánlat nyújtott be és 12,578.400 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 910.852 korona 19 fillér és az intézet fennállása óta 14,773.807 korona 78 fillér fizetett ki.

Hajózási hírek. A magyar királyi folyam- és tengerhajózási részvénységi társaság közli, hogy a személyszállítással összekötött menetrendszerű teherjártait Szolnok és Csongrád között kis víz miatt szeptember 2-ától további intézkedésig ideiglenesen megszünteti. A nevezett vonalon tehát nevezett naptól kezdve az összes személy-, podgyász- és áruforgalom szünetel. — Közli továbbá, hogy Milanovác állomást kis víz miatt további intézkedésig szeptember hó 2-án az összeforgalom számára megszünteti, és hogy a kombinált hajózási és vasuti forgalomban 1908. évi augusztus 1-től érvényes 2 füzet (Délmetország) 32 oldalán a b) csomóponti táblázatban az E csoportbeli hajóállomásokról származó tengeri küldeményekre passzai átrakással érvényes díjtételek folyó évi szeptember 1-től 100 kg-kint 7 pf.-gel mérséklődnek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTŐZSDE.

Gabonátözsde.

Budapest, szeptember 1.

A készáru piacra szállás volt ma az irányzat. Kielégítő kínálat mellett, a malmok elég jó vételkedvet mutattak és jobb árak fizetésétől sem idegenkedtek, az eladók azonban kissé tartózkodók voltak és ezért csak közepes forgalom fejlődött ki. Elkelt mintegy 40.000 q buza, nagyjából külföldi származék, a tegnapiaknál 10 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 28.60 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 26.20 korona 78 kilós szerb búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs tartott, a tengeri és az árpa változatlan, a zab csendes. Forgalmába került: 200 q rozs 18.40, 18.50 koronás árakon, 1200 q zab 14.20—15.70 koronás árakon és 100 q tengeri 15.10 koronás áron. — A határidőpiacra a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlathoz csekélyesen magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán egyre fokozódó vételkedvre szállt az irányzat és mérsékeltlen emelkedtek az árfolyamok, ami némi élénkséget is kölcsönözött az üzletnek. Az októberi buza 26.72 koronán indulva, előbb néhány fillér keretén belül ingadozott, később lassan 26.92-ig emelkedett és zárlathoz 26.82 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenegy fillérrel, az áprilisi buza tizenkét fillérrel, az októberi rozs tizenhat fillérrel, az áprilisi rozs tizenegy fillérrel, az októberi zab hat fillérrel emelkedett, az új tengeri pedig négy fillérrel gyöngült.

A szeptemberi ügyletekre ma, mint az első felmondási napon 70 ezer métermázsza tengerit jelentettek be folyó hó 6-iki szállításra.

A készáru jegyzése a mai tozsán a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	27.90—28.40
"	76	—	80	28.10—28.60
"	77	27.30—27.55	81	—
"	78	27.50—27.80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.60—27.90
"	76	—	80	27.90—28.30
"	77	27.10—27.40	81	—
"	78	27.30—27.60	82	—
Pestvidéki	75	—	79	27.70—28.10
"	76	—	80	28.—28.45
"	77	27.30—27.50	81	—
"	78	27.40—27.70	82	—
Bánsági	75	—	79	27.80—28.15
"	76	—	80	28.—28.45
"	77	27.30—27.55	81	—
"	78	27.50—27.80	82	—
Bácskai	75	—	79	27.90—28.40
"	76	—	80	28.10—28.60
"	77	27.30—27.55	81	—
"	78	27.50—27.80	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.60—18.90
középmínőségű új	—	—	—	18.40—18.60
II-rendű	—	—	—	14.35—14.65
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.—14.15
II-rendű	—	—	—	15.30—15.50
Zab I-rendű	—	—	—	14.80—15.10
II-rendű	—	—	—	15.10—15.30
Tengeri belföldi új	—	—	—	—
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 28.60 K, 100 q 77 k 27.80 K.
Pestvidéki: 150 q 78 k 28.10 K.
Bánsági: 300 q 80.5 k 28.20 K, 600 q 78 k 27.80 K, 100 q 78 k 28 K.
Bácsföldvár: 2400 q 77 k 27.80 korona.
Becskekeréki: 3000 q 78 k 28 K.
Bácskai: 3100 q 76 k 27.60 K, 100 q 75.8 k 27.60 K.
Makói: 4000 q 78.5 k 28.35 K.
Fejérmegyei: 1000 q 79 k 28.40 K, 200 q 78.5 k 28.20 K, 100 q 78 k 27.90 K, 100 q 78 k 27.60 K, 100 q 77 k 27.40 K.
Felsőmagyarországi: 300 q 80 k 28.20 K.
Tolnai: 480 q 79.5 k 28.50 K, 350 q 78 k 250 q 78 k 27.80 K.
Román: 6000 q 79.5 k 5100 q 80.5 k 27.80 K, 1500 q 79 k 27.75 K, 1500 q 76 k 27.70 K, 2000 q 79 k 27.70 K.
Szerb: 800 q 78 k 27 K, 5000 q 78 k 26.20 K.
Rozs: 100 q 18.40 K kpf par, 100 q 18.50 K kpf par.
Zab: 100 q 15.70 K kpf, 100 q 15.20 K kpf, 100 q 14.50 K kpf kevert, 100 q 15 K kpf, 100 q 14.90 K kpf, 100 q 15.10 K kpf, 100 q 14.75 K kpf, 100 q 13.50 K kpf dohos, 100 q 14.80 K kpf, 100 q 14.70 K kpf, 100 q 15.45 kpf, 140 q 14.20 K kpf fekete keverékes.
Tengeri: 100 q 15.10 K kpf kocsiára.

A határidőüzletben kötöttett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
Buza októberre 26.72—26.70—26.92—26.78—26.84.
Buza áprilisra 27.14—27.20—27.10—27.32—27.22.
Rozs októberre 18.86—19.00—18.86.
Rozs áprilisra 19.40—19.52—19.40—19.40.
Tengeri májusra 14.20—14.22—14.12—14.22—14.14.
Zab októberre 14.48—14.60.
Zab áprilisra 14.96—15.04 K.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	26.82—26.84
Buza áprilisra	27.20—27.22
Rozs októberre	18.88—18.90
Rozs áprilisra	19.46—19.48
Tengeri májusra	14.14—14.16
Zab októberre	14.56—14.58
Zab áprilisra	15.02—15.04

Budapesti gabonaforgalom.

1909. augusztus 30-tól 1909 augusztus 31-ig.

Erkezett	Elszállított	métermázsza
Buza	57785	14449
Rozs	2413	5062
Arpa	3111	—
Zab	4799	4713
Tengeri	—	4089
Liszt	562	28876
Korpa	—	5939

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., L em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

- Finsen-féle ivólámpa fürdők szív- és véréredényelmeszedés ellen.
- Elektromágnesesgyógyítás
- Röntgen sugarakkal való kezelés.
- Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
- Kék fényvel való kezelés.
- Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
- Villamos fényfürdők.
- Villamos massage (Vibratio).
- Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
- Villamos vízfürdők.
- Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

- Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
- Időgyengeségi állapotok.
- Álmatlanság, Fejfájás.
- Hűdesek (Paralysis).
- Időgyafalmak, idegesség (Neuralgiák, ischiás).
- Gerincvelősrövidítés (bes).
- Szívbetegségek.
- Véréredényelmeszedés.
- Köszvény és osz, reuma, ízületi és esztibajok.
- Székrekedés, Baganatok.
- Anyagcserehibák (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség)
- Bőrbajok, Dörvizek, Lupus.
- Hajhullás, kopaszosság.
- Szörletelés (nőknél és arizon).
- Aranyeres osonók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kivánatra prospektus.

Értektözsde.

Az ériektözsderől ma lapunk közgazdasági rovatában számolunk be.

A előtözszen előfordult kötések:
Osztrák hitel 661—664.50—663.75, Magyar hitel 764.—766.50—765.50, Osztrák-magyar államvut 756.50

Ha fáj a feje ne tévovászk, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 20 perc alatt a legmagaesabb migránt és fejfájást elmulasztja. **Ára 1 korona 23 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban. Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingyen postai szállítás.

koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 161.75, Bécsi váltóár 80.75, Olasz járadék —, Alt. villamos, sági Edison 237.50, Gelsenkircheni 197.50, Laurakohó 198.25. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) szept. 1. 4.2 száz.-os papíráradék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 100.30, Magy. ar.-jár. 95.45, Osztrák hitelint. részv. 208.80, Osztrák-magyar államvasut 162.20, Eszaki nyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.12, Bécsi Bankverein 137.60, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.70, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.25, Osztrák koronajárdék 95.90, Magyar koronajárdék 93.25, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 23.30, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.83 Párisi váltóár 811.66, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) szept. 1. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.90, 1860. sorsjegy 163.75, Déli vasut 23.—, 4 százalékos aranyjárdék 99.80, Osztrák hitelrészvény 209.—, Osztrák-magyar államvasut 162.25, Olasz járadék 104.40, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.70. Engedő.

London, szept. 1. Angol consol 84¹¹/₁₆.

Páris, (Zárlat.) szept. 1. 3 százalékos francia járadék 96.45, Osztr. aranyjárdék —, Magyar aranyjárdék 97.50, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 501.50, 3³/₄ százalékos Olasz járadék 104.35, Déli vasut elsőbbségi kötv. 291.—, 5 százalékos marokkói járadék 517.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 93.95, 4 százalékos amort. román járadék —, 5 százalékos orosz járadék 104.—, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97.95, 4 százalékos spanyol jár. 97.12 4 százalékos unifikált török jár. 95.50, Török sorsjegy 178.—, Török dohányrészvény 570.— Osztrák földhitelintézet 1218.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.17, Banque Ottomane 725.— Osztrák-magyar államvasut 811.— Déli vasut 125.— Meridionalvasut 693.—, Hartmann gépgyár 571.—, Rio Tinto 1957.—, Sucrerie d'Egypte 37, Tula 4850, Urikányi község 164.— Chartered 134, De Beers 420.— East Rand 134.—, Jagersfontein 178.50, Trans. Land Cop —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) ¹¹/₁₆, Olasz aranyváltó (rövid) ¹¹/₁₆ Váltó Svájcra (rövid) pari. Csekk Londonra 251.65. Magánkamatláb ¹/₄. Szilárd.

Uzleti tudósítások.

Sertéskenyveszési jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Szeptember 1-én. Előző napi eladatlan maradvány 95 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás 56 drb. sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai felhajtás 886 drb sertés, 43 drb süldő, 0 drb malacz, összesen 1037 drb sertés, 43 drb süldő, 0 drb malacz. Eladatott 993 drb sertés, 20 drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 44 drb sertés, 23 drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 110—120 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogrammig 100—110 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány 130—132 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős. — fillérig, ételsúlylevonással 138—148 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. ételsúlylevonással 140—150 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogrammig 76 — fillérig, levonással 140—150. Husstetés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 140—300 kilogrammig — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő 128—132 fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Köbányai sertés piac.

Budapest, szept. 1. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felül) — fillér, öreg közép (páronként 300—400 klg.) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 140—142 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban, 142—144 fillér, könnyű (páronként 250 klg.-ig) — fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felül) — fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 142—144 fillérig, könnyű (páronként 240 klg.) 144—146 fillérig. Sertélszámla: 1909. évi aug. hó 30. napján volt készlet 27787 darab, — 1909. aug. hó 31-én felhajtott 180 drb. — 1909. aug. hó 31-én elszállított 456 drb. — 1909. szept. hó 1. napjára maradt készletben 27511 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 1. —

Kinevezések. A belügyminiszter Sátrán Pál csendő, címzetes őrsvezető, igazolványos altisztet a belügyminiszteriumhoz hivataloslag; a fumei pénzügyigazgatóság Schedy Ágost fumei vámgyakornokot a fumei fővármegyehivatalhoz díjas vámgyakornokká;

a szolnoki törvényszék elnöke Birkás Pál szolnoki törvényszéki napibéres szolgát a kunszentmártoni járásbírószékhelyre III. oszt. hivataloslag nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Sándor Rezső soproni fegyintézetit tanított és Winkler Ágoston székesfehérvári javítóintézetét családőt kölcsönösen áthelyezte.

Nyomtatásokról. A belügyminiszter kiskoru Stern György és Agnes budapesti lakosok „Kis”-re,

Stern Emánuel budapesti lakos „Szigeti”-re, kiskoru Rosenthal Ernő és Fülöp és kiskoru Fülöp és Szeréna borossebesi lakosok „Karikás”-ra, Rausch Ferencz aradi lakos, valamint Gyula, Margit, Vilmos és László nevű kiskoru gyermekei családi nevének „Abai”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A tótsóvári erdőhivatalhoz főerdőri, erdőri és erdőlegényi állásokra október hó 15-éig; Győr város polgármesteréhez irnoki állásra szeptember 14-éig; az ungvári főerdőhivatalhoz három erdőaltiszti állásra október 15-éig; a szolnoki pénzügyigazgatóság a jászberényi adóhivatalnál betöltendő adóhivatali segédi állásra két hét alatt; a váci orsz. fegyintézet igazgatóságához főfegyőri állásra szeptember hó 26-ig; a debreczeni törvényszék elnökéhez a hajduböszörményi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a trencsényi törvényszék elnökéhez a puhói járásbírósnál betöltendő telekkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; a dicsőszentmártoni pénzügyigazgatósághoz az erzsébetvárosi adóhivatalnál betöltendő egy-egy díjas és díjtalan gyakornoki állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

		szept. 1. aug. 31.		szept. 1. aug. 31.			
		méter		méter			
Inn	Schäring	1.80	1.66	Tisza	M.-Sziget	0.04	0.08
Duna	Pasu	1.96	2.98	Tekehaza		0.12	0.01
	Linz	0.30	0.30	V.-Namóny		1.23	1.18
	Bécs	0.29	0.22	Tokaj		0.88	0.81
	Pozsony	2.13	1.07	Tiszafüred		0.88	0.76
	Komárom	2.88	2.63	Szolnok		0.96	0.96
	Budapest	2.—	2.74	Csongrád		1.57	1.57
	Paks	1.15	1.12	Szeged		0.95	0.90
	Mohács	2.08	2.16	T.-Becse		0.97	0.21
	Gombos	0.—	2.75	Titel		1.56	2.60
	Ujvidék	1.90	1.99	Ondava	Hoór	1.32	1.28
	Pancsova	0.81	0.88	Tapoly	Bártfa	0.36	0.30
	Orsova	1.54	1.60	Bodrog	Ladmóc	0.12	0.10
Morva	Morvafalu	0.60	0.60	Safó	Zsolca	0.22	1.22
Vág	Zsolna	0.04	0.14	Hornád	H.-Német	0.04	0.05
	Trencsén	0.13	0.22	Berettyó	Margitta	0.21	0.15
	Szered	0.51	0.64	B.-Ujfalu		0.28	0.27
Rába	Szt.-Gothard	0.04	0.46	Kőrös	Csucs	0.40	0.31
	Sarvár	0.13	0.66	N.-Várad		0.38	0.38
	Győr	1.18	0.19	Bolényes		0.13	0.15
Dráva	Varasd	0.—	2.18	Tenke		0.40	0.40
	Zakány	0.56	1.82	Gurahon		0.27	0.28
	Bárcs	0.66	0.43	Borosjenő		0.64	0.64
	Eszék	1.32	1.40	Békes		0.66	0.62
Mura	M.-Szerdah	1.80	1.42	Maros	Gyoma	0.70	0.62
Száva	Zagrab	0.—	0.84		Gy.-Fehérvár	0.46	0.44
	Sziszék	2.15	1.98		Branycska	0.06	0.04
	Mitrovicza	1.60	0.34		Soborsiu	1.30	1.26
Szamos	Décs	0.60	0.62		Arad	0.18	0.12
	Szatmár	0.14	0.14		Makó	0.30	0.30
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—	Temes	K.-Kostély	0.06	0.18
Laborca	Munkács	0.04	0.06	Béga	Kiszét	0.50	0.46
Latorza	Homonna	0.04	0.04		Temesvár	0.06	0.06
Ung	Perecseny	0.—	0.14		Becskerek	1.20	1.20

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan borosra változott és csapadék az utóbbi 24 óra alatt az ország nagyobb részén, de leginkább a nyugati és északi megyékben volt és helyenkint — főleg Vas-, Sopron- és Moson-, továbbá Zólyomi-, Szepes- és Sáros megyékben a 10 mm.-t meghaladta s itt-ott a 20 mm.-t is elérte. A hőmérséklet többnyire kissé csökkent és a maximum Losoncon meg Eszéken 29 C°, a minimum Arvaváralján meg Botfalun 8 C° volt. Tegnap este fél 11 óra körül a műszerek földrengést jeleztek, amelyet Verseczen is észleltek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, hűvös idő várható helyenkint esővel.

(Sürgöny-prog: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.)

Allomás	Levegőmagasság mm. 100 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Függőzet		Csapadék mm.		Hőmérséklet	
				szél	csapadék	max.	min.		
A.-Szlátina	56.7	15.7	S	4	4	1	24	14	
Ungvár	55.0	17.1	SE	1	2	1	27	16	
Keszmark	54.9	13.0		0	0	14	24	12	
Losoncz	54.5	16.0	SW	2	2	6	24	15	
Ógyalla	55.2	14.4	W	1	4	3	23	14	
Budapest	55.4	16.6	NW	1	4	1	25	16	
Hörny	56.9	14.0		0	0	10	24	13	
Keszthely	57.3	15.0	N	1	0	3	24	14	
Pécs	56.2	15.0	NE	2	1	1	25	15	
Zágráb	56.3	14.3	NE	2	4	6	23	14	
Szeged	56.1	17.4	N	1	2	1	25	15	
Temesvár	59.2	17.7	SE	1	1	1	25	15	
Nagyvárad	55.0	19.3	S	3	4	1	24	17	
Kolozsvár	57.4	15.4		0	0	1	25	14	
Vajdahunyad	57.9	17.3	NE	2	0	1	23	16	
Nagyszeben	57.5	18.4	ESE	1	0	1	24	12	
Szatmár	—	18.4	SSW	0	3	12	25	17	
Eger	—	15.9	SW	1	2	2	24	15	
Arvaváralja	—	12.0	E	2	0	7	18	8	
Salmeczabánya	—	11.2	W	4	1	18	21	10	
Komárom	—	15.0	E	1	0	3	21	14	
Magyar-Ovár	—	14.2	NW	1	4	15	24	14	
Sopron	—	13.9	W	1	3	11	20	13	
Eszék	—	17.2	NE	2	2	ny	29	16	
Cirkvenica	—	22.4	S	1	3	2	24	21	
Debrecen	—	17.3	S	2	2	2	27	16	
Kecskemét	—	16.7	S	1	4	—	26	14	
Oroszáza	—	18.2	S	2	4	—	30	15	
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zombolya	—	18.0	SW	2	3	—	26	15	
Versecz	—	10.6	SW	1	1	—	28	17	
Orsova	—	16.0	W	2	0	—	26	13	

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kényelmes havi részletfizetésre

szállítjuk a legmodernebb és legjobb készítményű

Vadász-fegyvereket Ismétlő-pisztolyokat Madarászó és céllövő fegyvereket stb.

Páratlanul gazdag, legújabb árjegyzék kívánatra INGYEN és BERMENTVE beküldetk.

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, IV., Károly körút 10.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. szept. hó 5-én azaz vásárnap az idén az utolsó rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat fogja tartani Bpest-Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőfi-térről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Batthyány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Óbuda-ról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. — Erkezés Vácra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. — Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és 8 óra este; Vácról 12.15 óra délelőtt és 8.45 óra este. — Erkezés Budapest-Óbuda 1.10 óra délután és 9.40 óra este; Batthyány-térre 1.25 óra délután és 9.55 óra este; Petőfi-térre 1.30 óra délután és 10 óra este. — Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről Vácra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér; Vácról Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir. állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályu jeggyel utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térjegyek adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér; Vácról Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha a járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

A forgalmi igazgatóság.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:

egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Abban a kis házban...

Abban a kis házban
Hejh! de sokan várnak.
Mikor jön a posta,
Egy szomorú asszony
S gondtalan gyermekek
Százszor is kinéznek:
Idegenben járó
Édes jó apától
Hozott-e levelet?

Gögcicselő szájjal
Kérdi a legkisebb:
„Mondd meg édes anya!
Mit üzent, merre jár?
Soká' jön-e haza?”
Szomorú asszonynak
Elszorul a szíve,
Síró zokogástól
Elakad a szava...

En meg itt tölekszem,
Fényes Babylonnak
Büntanyáit járom
Kenyeret keresve.
S bizó hittel nézek,
Amit az az asszony
Gyöngye vállain hord
— Mások vétkeiért,
A martír-keresztre.

Es a míg a lábam
Sárba, bünbe gázol,
Lelkem tiszta szárnya
Abba a kis házba
El-elvisz engemet;
S annak az asszonynak
Fájó szenvedése
Édes vágyódással
Tölti meg lelkemet.

Hatalmas erő kél
Prnyedt izmamiba:
Kussadt térdelmiről
— Bár levert az élet —
Ujra talpra állok...
„En Uram! Istennem!
Arról a kis házról

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

Azóla ő a legbefolyásosabb munkás s mikor Noir Viktort temették — akit Bonaparte Péter herczeg pár hónap előtt agyonlőtt — egyedül ő akadályozta meg a forradalom kitörését. De nem hálából a becsületrend szalagjáiért, hanem azért, mert Lefranc Péter épen olyan mérsékelt, mint elszánt, s nagyon jól tudta, hogy a forradalom még akkor nem volt szervezve.

Szomszédságában ül Mignard Fülöp, a „L'ouvrier" szerkesztője, a legnyugtalanabb szellemű ember, kit valaha a föld a hátán hordott.

Részt vele a vele egyidős 19-ik század minden nevezetes mozgalmában. Csak 15 éves volt, mikor Napoleon Elbáról visszatért, de azért a watterlooi ütközet nem eshetett meg nélküle. Később aztán részt vett a görög szabadságharcban, majd a júliusi forradalomban, a 32-iki lengyel fölkelésben, a 48-iki februári lázadásban és a júniusi munkás-fölkelésben, 49-ben Magyarországon harcolt Nagy Sándor hadtesténél, 51-ben Napoleon ellen küzdött s még ezenkívül részt vett egy-két karlista mozgalomban, olasz szabadságharcban, a 63-iki lengyel fölkelésben, — szóval jelen volt minden néven nevezendő vérontásnál. Vénységére szerkesztő lett, s mint mondják, vállalata igen szép jövedelmet hajjt, mert lapját a munkások szentírásnak tekintik, s naponként hatvan-hetvenezer példányban vásárolják. Mignard ennél fogva megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetett a forradalom szervezése körül, s a végrehajtó bizottság meg van róla rázódva, hogy lapjának legelső fölhevására legalább huszezer fegyverfogható férfi fog soraikba állani.

Irgalmas kezdeddel
Vedd le már az átkot!

Gulai János.

(Napoleon görög származása?) Görögország Maina nevű területében, ahol a harcziás mainoták laknak, nemrég igen érdekes márványtáblát találtak, amely 1478-ban egy Calomeros nevű ember házáat díszítette. Ettől a Calomerostól, aki gazdag földbirtokos és köztisztviselőben álló férfi volt, származott állítólag Bonaparte Napoleon. Korzika szigetén a Calomeros név nagyon gyakori s a kis ország történetirői említést is tesznek egy Calomerosról, aki azok közé a görög családok közé tartozott, melyek egykor Konstantin Stephanopoulos vezetésével Itáliába menekültek. A görög kivándorlók nagy része Korzika kereste fel, egy részük Toscanában és Genovában maradt. Itáliában megtelepedve, első dolguk volt nevüket olaszosítani, így a „jatrocs"-ok (jatrocs = orvos) Meciek lettek. Ugyanezt tették a Calomerosok is, akiknek neve (Calomeros = jó rész) Bonaparte lett. Ezzel meg is volna magyarázva a Bonaparte görög eredete. Egy firenzei könyvtár régiségei között van egy kézirat, amelynek címe: „Történelmi gyűjteménye mindannak, ami Réna kifosztásakor 1587-ben végbement. Irta Jacopo Buonaparte, aki jelen is volt." Amikor Bonaparte Lajos, Hollandia királya, Napoleon testvéröccsére 1829-ben Firenzébe visszavonult, fölfedezte ezt a kéziratot és francia fordításban képekkel illusztrálva, ki is adta. A hollandiai király ezt a Jacopo Buonapartét őseként említi. Calomerosról nem szól, de nincs kizárva, hogy valóban ettől a görögtől származik a nagy korzikai.

(Lelegyverkezés az állatvilágban) Azokban a nagy természettudományi múzeumokban, amelyek a már kihalt állatfajok maradványaival is fel vannak szerelve, igen sok olyan csontváz látható, amelyek azt bizonyítják, hogy a föld őskorában nagyon sok állat, még az óriási természetek is, csodálatos erős és hatalmas pánczéllal voltak felfegyverezve. Igen érdekes feladat a természetudósra a már kihalt és a még élő állatfajok összekapcsolása révén annak megállapítása, hogy milyen fokozatosan vesztették el az idők folyamán az egyes állatcsaládok, a legnagyobb természetek, csakugy, mint a legapróbbak, részben vagy egészben a védelmükre szolgáló fegyverzetüket, mert még ma is vannak alaposan felfegyverezett állatok. Az alsóbbrendű állatok, nevezetesen a rovarok között nem kell soká' keresgelnünk. De

a nagy gerinces állatok, sőt éppen az óriások közé tartoznak a legvastagabb bőrtűk, amelyeknek vastag irháját csak a legújabb idők gyilkoló lövedékei képesek keresztülyukasztani. Azonkívül mindenkinek eszébe jutnak a teknősbékák és az öves állatok. Mégis határozottan megállapítható, — mint ezt dr. Oswald Félix kiváló természet-tudós egy szaklapban tudományosan ki is fejté — hogy a jelenségek szerint az a körülmény jut kifejezésre az állatvilágban, hogy az egyes állatok hova-tovább teljesen levetik fegyverzetüket. Az amphibiák és reptiliák, amelyek most nagybárá meztelenek, vagy csak hiányos szőrzetűek, hatalmas pánczéllal védett elődökkel bírtak. A csonthalaknak, amelyek egykor valóságos vért közé voltak szoritva, nagyon megapadt a száma, vagy teljesen levették a védő ruházatukat. Az öves állatok is hatalmas és szerföltt ellentálló pánczéllal bírtak, sőt a delfinek és a bálnák, amelyeknek legfőbb védő ruházatuk a nyújt védelmet, is pánczéllal bírtak utódai. Az állatvilág tehát az egész vonalon példát ad az emberi ségnek az általános lefegyverzésre.

(A vaj íze és szaga) A vaj íze és szaga nagymértékben attól a takarmánytól függ, amellyel a teheneket táplálják. Így a borsos mentának, répának, lóherének stb. íze és szaga biztosan mutatkozik a vajban is, melyet az etetés után fejt tejből készítenek. A takarmány megválasztása tehát kiváló fontossággal bír a tehenészetben. Tudjuk ugyanis, hogy az általánosan kedvelt groy-i sajt kellemes ízét az illatos és zamatos alpesi füveknek köszöni. Laad amerikai tanár e tárgyban igen érdekes kísérleteket tett, melyekből kivehető, hogy a legtöbb vajat nyerhetni a lenmag pogácsa etetése által, ezt követi rendszerben a tengeri-liszt, korpa, zab és széna. A tengeri-liszt etetésének kiváló hatása van a vaj konzisztenciájára. Altendeneben (Weszfália) legújabbban a savóból Stübe és Spiró módszere szerint szeszt főztek s az egész termény, amint a Molkerei Zeitung állítja, már előre eladatott s Alternei cognac név alatt került a kereskedésbe.

(Piusz és a francia forradalmak.) Valahányszor forradalom tört ki Franciaországban 1789 óta, Rómában mindig Piusz utalkodott. Mikor XVI. Lajost trónjától megfosztották, V. Piusz pápa uralkodott. Mikor a diktatóriumot megbuktatták, VI. Piusz volt a pápa. Napoleon VII. Piusz alatt bukott meg. X. Károly VIII. Piusz alatt, Lajos Fülöp IX. Piusz alatt menekült Párisból.

Greppetől negyediknek egy érdekes arcú fiatalember ül. Sötét szemében rajongó hazaszeretet lángja ég, magas homlokáról elszántság és erős akarat olvasható le. Arcbőre halvány, kezei fehérék s oly lágyak, mint egy nőé. Az ember szinte csodálkozik rajta, hogy mit keres e finom alak itt e rideg társaságban; ha azonban nevét megtudjuk, eszünkbe fog jutni egy történet, mely kellő magyarázatot nyújthat.

E fiatalember Saint-Ivon marquis, egyetlen fia annak a Saint-Ivon tábornoknak, kit Napoleon az államcsiny negyedik napján agyonlőtetett, mert az megtagadta egy fölösleges vérontással járó parancs végrehajtását.

A fiatal marquis hat éves volt akkor, látta atyjának holttestét a teritőn és látta a gyilkos golyók által ütött nyolcz véres sebhelyet homlokán és mellén. Azóta a Saint-Ivon család iránt Napoleon sok kegyelmet tanusított s nagylelkű adományokkal akarta jóvá tenni véres bűnét; az ifjú Saint-Ivon Baptist előtt is fényes carriert nyitott, s 24 éves korában osztrályfőnökké nevezte ki a külügyminiszteriumba. A fiatal marquis elfogadta ugyan a kinevezést, de csak azért, hogy engesztelhetetlen bosszúvágyát annál sikeresebben elleplezhesse, s a Napoleon megbuktatására törekvő párt vezérével folyton a legélénkebb összekötötést tartotta fenn.

Hogy céljaikat elősegítse, óriási javainak nagy részét pénzzé tette s rendelkezésükre bocsátá, sőt a legitimista főri liga pénztárából is több százezer frankot tudott számukra szerezni.

A gyűlés többi tagjai nagyjából vad, marczona alakok voltak; gyármunkások, kőfaragók, kovácsok, kőművesek, ácsok, mind nagy-hírű felbujító tagjai az „Internationale"-nak, akik munkaszünetelések alkalmával a saját szakjukbeli munkások közt mindig vezérszerepet vittek. Mindnyája értelmes, ravasz és furfangos s már külső megjelenésénél fogva is kiválóan alkalmas a műveletlen tömegek vezetésére, ők voltak a forradalom karjai; a fejt az a nyolcz-tíz képviselő s népszerű író képezte, kik Greppo

közében foglaltak helyet. Közvetlenül Greppo mellett egy fiatalember ült, nagy csomó irással maga előtt; úgy látszik ő a bizottság titkára. Nevét már ismerjük: Lemaitre Jakabnak hívják.

XXXIV.

Greppo csöngött s a zajos társaságban egyszerre néma csönd állott be.

— Elérkezettnek tartom az időt, szól most Greppo, hogy elvégre szakítsunk az ingadozás, a gyáva késedelmezés politikájával. Azt kérdezem mindenkitől, aki ellenvelést tenne, hogy tulajdonképpen mire akar még várni? Nem vagyunk-e elkészülve egész addig, hogy csak a jelszót kell kiadni? Fegyverünk és lőszerünk a legutolsó hónapok alatt egész garmadával halmozódott össze, a nép ingerültsége pedig a tetőpontra áll. Szabad-e elszalasztanunk ezt a pillanatot? Hiszen minden nap új veszedelmet hozhat ránk és ügyünkre. Ki tudja, összegyűlhetünk-e csak holnap is így, ahogy most együtt vagyunk? Egész farka szaglászó kutya leselkedik ránk, s én éppen nem csodálom, ha egy-két nap alatt a végrehajtóbizottság tagjai közül csak itt-ott akadna szabad ember. Hát arról ki áll jól, hogy saját magunkban is megbizhatunk-e? Én ismerlek mindnyájatokat, mégis néha azt gondolom, hogy milyen különös volna, ha közületek egyik vagy másiknak eszébe jutna bűnbánó, töredelmes vallomást tenni a rendőrségnél? Igen szép ára volna az ilyen megtérésnek; bárha minket egy kicsit le is nyakaztatna aztán a becsületes Napoleon.

E gyanúsító szavakra rosszaló moraj zúgott végig a társaságban, Greppo azonban nyugodtan folytató:

— Főlöszleg a türelmetlenkedés. Én így együtt teljesen megbizom bennetek, s tudom, hogy olyan férfiak vagytok, a kikre számolni lehet minden körülmények közt. De ha már egy áruló akadt közületek, mért ne akadhatna egy másik is?

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1909. szeptember 2-án

Nemzeti Színház

A vadkaosa, Tragikomédia 5 felvonásban. Irtá Irtá Henrik. Fordította: dr. Lukács György.

Vígyszínház

A tolvaj, Színmű 3 felv. Irtá Bernstein. Irtá. Fordította Góth Sándor.

Magyar Színház

A szabin nők elrablása. Vígjáték 4 felvonásban. Irtá Schöthan. Fordította Sipalus Dr. Zomotor.

Uránia Színház

Bűn és bűnhődés, Kezdeté fél 8 órákor

M. kir. Operaház

Zárva Főv. nyári színház

Carmen, Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Bizet, szövegét Merrenier Prosper beszélté után Irták Melha és Halevy L.

Király Színház

Jánoska, Fantasztikus zónés vígjáték 3 felvonásban. Irtá Martos Ferencz és Jacobi Viktor.

Főv. Városi Színház

A Smokk család, Bohózat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Halángzás a Dunába. Kankovszky Artur, Magyarországi buváruzás bajnoka. (Saját felvétel.) -- Kakaótermelés Nyugat-Indiában.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46 Ma, csütörtökön, szept. 2-án 2 Fényes Előadás 2

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: féli helyiségei Révay-utca 18. Fordendő: Leitner és Keleti TELEFON 14-22. Roth Sándor

Ma este fél 9 órákor! Megnyitó ünnepi előadás. 1/2 órákor

Falusi erkölcsök

tréfás vidéki história. Irtá Satyr. Rendező: Roth Sándor. Végül 11 órákor: Die Actien Republik

álomkép. Irtá: Satyr. Rendező: Roth Sándor. Továbbá Werner Teresi és Springer Armin ugymin Trebitsch Sándor új szöve műsorával.

ROYALORFEUM

Ma és minden este 8 órákor az új szenzációkkal bővült kolosszális szeptemberi műsor

A szerencseszám. A legkacagtóbb bohózat.

A bős Teréz. -- Egy apa, aki beirat.

A palkovnik előtt. Cigányország. -- Drama. -- Operett. --

A night in Dreamland. Varjas Antal új Zerkovits nótái. -- Solti, Boross, Kabók. -- A Venus leányok és még 12 attrakció. -- Ejjel 12 órákor a nagyvárú körletében: ROYAL-CABARET. -- Ének és tánc előadás. -- Keringő-verseny. -- Cigányzene reggel 5 óráig.

Szeptember 7-én újra Budapestre jön a Faun és Nimfa!

„Miénk a jövő” Legújabb tengerészöltöny fehér és kékben 16 K.-tól feljebb KOCH testvérek Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. -- Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE

Bálint Dezső igazgatása alatt. Ma és minden este 9 órákor

az óriási sikert aratott szenzációs szeptemberi műsor. 2 francia bohózat; Baráti kölcsön. -- Az a szegény Timóti! 4 aktuális tréfa; A kenyérgyár. -- Az orvoskongresszus. -- 20 új kuplé; A fannat beiratam. -- Az égi tűz. -- Dinom-dánom, sum, sum, sum! -- Ejjeli betörés. -- A bankhivatalnok. -- Csínáltasson, . . . stb. stb. Előadás után ROUT a tarsalgó termekben.

RÉPÁTI VIZ

AZ ÉGVÉNYES ÁSVÁNYVIZEK GYÖNGYÉ HURUTOS BANTALMAK ELLEN. TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK. FÖLERAKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT. BATHORY-U 5. = TELEFON: 162-84

ÖN BÉREL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsön díjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érzékszervekkel keresztúros zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezést, nem lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. -- Ilyen ideális szövid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora előadási és kölcsönzési telepén. Eufon tölcsernőküli legtekéletesebb gramofon- és művész-lemezék főárusítása. Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefon 4-31. Zongorák becsérelése, javítása, hangolása legkülönsebben. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

WÁGNER MANO tan- és nevelőintézete

nyilvánossági joggal RÁKOSPALOTÁN. (Vasúti, posta-, távirde- és telefonállomás.) Az intézet 8 osztályú főgimnázium és 4 oszt. polgári fiúiskolából áll. Az osztály- és érettségi bizonyítványok államérvényesek. Az intézet egy 5 holdnyi kiterjedésű parkban fekszik. Alapos oktatás és jó ellátás. Növendékek lehetnek bennlakók és bejárók. Ertesítővel készségesen szolgál az igazgatóság.

Fővárosi Orfeum Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Új bemutatkozások. PALMA-NATHAL ??? Ember-e vagy majom ??? Prolongáltuk! Prolongáltuk! Az előadás kezdete 8 órákor. A télikeriben reggeli öt óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, pentektől, augusztus 13-tól kezdve, a nappali pénztárnál.

STEINHARDT-MULATÓ Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23. Ma és mindennap A FEKETE FRAN CZI. Bohózat, írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt. 11 órákor: CSINGILINGI! Bohózat, írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt. Továbbá Steinhardt és Gyárfás fellépte teljesen új magán-számakban, valamint Madame Dariay et Son Dansour Eady apache-táncosok, Becarusos olasz utcai énekesek, Lotines komikus tornászok. Jegyek: 8-12-ig és 3-6-ig Rákóczi ut 63. és özv. Kenti J.-né dohánykülönlegeségi árudájában, Andrássy ut 29. kaphatók. Esti pénztárnyitás 7 órákor. A remek télikeriben cabaret és tánc. -- Befőpódj nincs. -- Iletes magyar konyha a híres Balóná vezetésével.

PARISIANA MULATÓ Márványpalota. Szerencsen-utca. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45. Szennzációs műsor! Ma Szennzációs műsor! Nibel May-Yong a világhírű kigyótáncos. JAMAGATA két japán hercegnő, a jeles magyar zene-szerző és komikus Kondor Eeó és még 15 elsőrendű attrakció. Előadás este 10-1 óráig. Reggel 5-ig táncmulatság. Helyrak: Páholy 12 K., belépőjegy 3 K., éjjel 1 ora után 1 K. Jegyek egész nap előre válthatók a PARISIANA pénztárnál

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE! JEJGYÜRÜK. NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰRÁSZ üzletében szerezhető. BUDAPEST, Erzsébet-körút 29. VIDÉKI MEORENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENYED

ISKOLA KEZDETÉVEL

fiú és leányka

RUHÁK

dús választékban,
legujabb
kivitelben

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállítónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 1. és 3. sz.

Kérjen árjegyzéket.

Gőzeke - acetylén - lámpák

éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil-lámpák

kézi, kocsis, kocsirúd, pózna,
asztali, udvari, kerti, istálló,

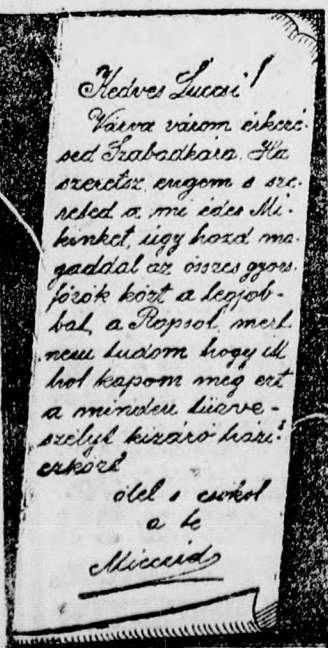
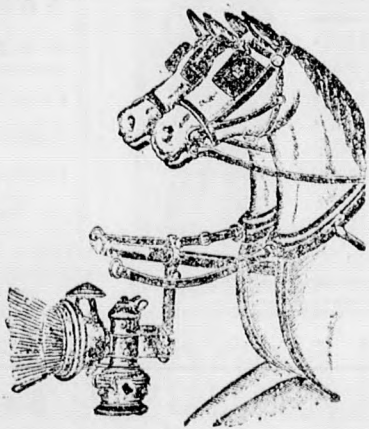
Acetylén - lámpák.

BÁRDI JÓZSEF R.-T.

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 15

Telefon 16-28. Sürgőnyezim: PNEUMATIK.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

ROPS

biztonsági gyorsfőző

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Tartós, szolid kivitelben, önzott vasból.

Ára Budapesten 4 korona.

Kapható minden jobb szakbavágo üzletben. Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

Rops Fémáru Részv.-Társ.

Bpest, V., Váci-ut 74/Eg. Telefon 106-58

A vadászati idény

beköszöntével ajánljuk

dus választékú és elsőrendű minőségű

vadászfegyvereinket,

melyek csekély hávi

részletfizetés mellett

beszerezhetők.

Aufrecht és Goldschmied

fegyverárúháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

ELŐPATAKIE
FORRÁS
KIVÁLÓ VASAS SAVANYUVIZ-
GYOMORBAJÓK ÉS SÁRGASÁGELLEN-
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK.
FÖLERAKATI
MAGYAR ÁSVANYVIZ-FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
BÁTHORY-U.5. TELEFON: 162-84.

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás buto-
rok, garnitúrák és szőnyegekben!

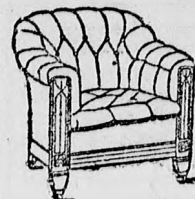
BALASSA ES RÓNA

" butoráruháza "
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
:: (Andrássy-ut sarok.) ::

Bőrbutoripar, Kendi Antal

Budapest, IV. ker., Károly-körút 2. szám.
Telefon 15-58. Telefon 15-58.

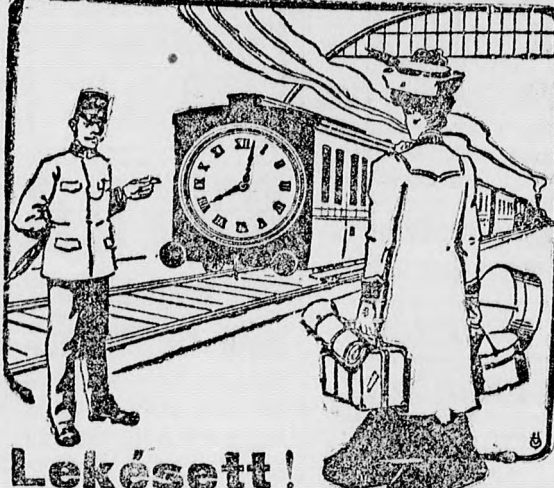
Bőrszékek és karosszékek. Angol bőrbutorok készítése.

Saját műhelyek. —
Könön osztály hasz-
nált bőrbutorok
festésére és
renoválására!
Különlegességek
orvosi fogadóter-
mek számára. Meg-
bizható munka jó
anyagból!

Nemi betegségek
alapos, gyors és gyökeres gyógyításra férfiak-
nál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül
legjobb ajánljuk bevált lelkismeretes és
nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjainál fogva
Dr. GARAI Budapest, Andrássy-ut 24.
GYÓGYIT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőr-
betegségeket, altósi sebeket és hajkört (syphi-
lis), az onfertőzés utókezelésményeit, magzom-
lást, elgyengült férfit (impotentia) mindenféle
női bajokat, fehérlólyást stb. Eredményes gyógy-
ítás feltűnés nélkül lovallig is. Titoktartás biz-
tosítva. Rendel d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

Lekésétt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu órá!

POLGÁR KÁLMÁN

művésznél
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigo-
rúan szabott áron.
javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Polgár Sándor
orvosi mű- és kétszerész
BUDAPEST,
II., Erzsébet-körút 50. sz.
Különösen a szexuális raktárát
széles gyártmánya orvosi, se-
rési és betegápolási tár-
gyakban.
Felső gyártmánya magy. kir.
szabadalmazott Polgár-féle
széprökötő,
széprökötő, széprökötő elleni gummi-
széprökötő, széprökötő elleni készüle-
tek, műlábak és kezek stb.
Világi francia különlegességek
F. Bergerand fils párisi gyárból.
Hamisítás ellen védve 16202
szám alatt.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve,
csak megadandó, mily tárgy szükséges.

HOFFMANN S. és V.

Budapest, V., Zoltán-utca 18. sz.

„Adria“

Magyar kir. tengerhajózási részv. társ. vezérigénysége.
Szeptemberi hajójárat-jegyzék:
1909. szeptember havában a következő gőzösök
indulnak Fiuméből:

H o v á	Gőzös neve	Kelet
Liverpool**	Bavarian	8/21-9/5
Hamburg**	Mecklenburg	8/25-9/5
Brazília*	Szeged	9
Liverpool	Tyria	1-10
Rouen	Zichy	1-10
Hamburg**	Bagdad	1-10
New-York	Pannonia	11
London, Bristol	Kolozsvár	5-15
Bordeaux*	Báthory	5-15
London, Hull	Ebro	5-15
Rotterdam Antwerpen,*		
	Koppenhága**	
Rouen*	Duna	10-20
Hamburg**	Deák	10-20
Liverpool	Venezia	10-20
New-York	Cypria	15-25
Lissabon, Glasgow*	Carpathia	25
Afrika*	Kálmánkirály	20-30
London, Hull	Adria	20-30
Hamburg**	Sappho	20-30
Liverpool**	Emmi Arp	20-30
	Arabian	9/25-10/5

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet
is érinti. ** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal
elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság
fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelet
Hamburg**	Fiume	Byzánccz	8/24-3/4
New-York	"	Carpathia	2
Liverpool**	"	Gulf of Suez	1-10
London, Hull	"	Sappho	1-10
Hamburg**	"	Emmi Arp	1-10
Rio de Janeiro,			
Santos	Triest-Fiume	Arad	5-15
London	Fiume	Baross	5-15
Rouen	Triest-Fiume	Tibor	5-15
Liverpool	Fiume	Veria	5-15
Afrika	Triest-Fiume	Adria	10-20
London, Hull	Fiume	Murillo	10-20
Hamburg**	"	Róma	10-20
New-York	"	Uktonia	23
Liverpool**	"	Italian	15-25
Rotterdam,			
Antwerpen		Jókai	20-30
Bordeaux	Triest-Fiume	Mattekovits	20-30
Glasgow	"	Stefania	20-30
Rouen	"	Zichy	20-30
Hamburg**	Fiume	Babylon	20-30
Liverpool	"	Brescia	20-30

Középtengeri szolgálat.

a) Fiume—spanyolországi vonal: Fiuméből: Rá-
kóczi 4., Lederer Sándor 11., Zrínyi 18., Kassa 25.
Valenciából: Kassa 1., Mátyás Király 8., Szent László
15., Rákóczi 22., Lederer Sándor 29.

b) Fiume—marseillei vonal: Fiuméből: Árpád 1.,
Szapáry 8., Andrássy 15., Tisza 22., Árpád 29. Marseilleből:
Andrássy 1., Tisza 8., Árpád 15., Szapáry 22., Andrássy 29.

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Utmutató a Magas Tátrába és a tátravidéki túr-
dókba. — A Magyarországi Kárpátgyógyászati
Közreműködésével szerkesztette dr. Szontagh
Miklós, átnézte dr. Jármai László. Terképpel.
Negyedik kiadás, ára 2 kor. 40 fill. Singer és
Wolner kiadása Bpest, VI., Andrássy-ut 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasut
személyszállító vonatának

Zsebmenetrendje

Brványos 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér,
Minden könyvkereskedésben kapható.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

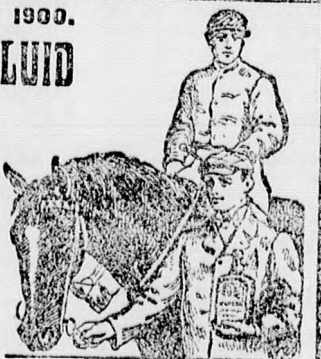
KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és
polgári istállóban több mint 40 év óta használatban,
nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erő-
gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesti a lovat
a legnagyobb munkabírásra trainingban.
A Kwizda-féle Restitutionsfluid
csak akkor való, ha a fenti
vedjegyvel van ellátva. —
Vedjegy, ozimkép és gongy-
lés törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI.,
Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Neu Samu és Fla

szállítóeszköz és gépjár,
kir. országos fogynitőzet

VÁZ.

Gyárt: mindennemű fa- és
vaslátszkát, kő- és kézkö-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
tusifűrészesztrakokat kerti
és locomobilteszköndöket
stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 131-27.
Kérjen árajánlatot!

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

„Berson“
Teljes
gummi
sarok.

Berson gummi sarok
nélkül
a legdrágább cipő is tökéletes. A szőjőre
ügyelni tessék:
„BERSON“
legjobb gummi-sarok a világon. Kapható minden
bőr-, cipő-, gummi-ár- és drogeria üzletben.
Nagyban szétküldi
SEGMUND BEER & SÖHNE,
WIEN, VI.

„Berson“
Kerek gummi
sarok.

H hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

H hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Fénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6—C. 82

3 koronaért
szép csemegeszőlőt szállít postán 5 kilós kosárban (kb. 4—4½ kor. utánvétellel) Szöllősy Imre Kecskemét, VIII. ker., 188. sz.

URAK
főleg a gummi VIRGO az ideális ÖVSZER három dobossal 3 koronaért portmentesen és diszkrétan küld: Markheitt, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Csodaerős!
Gramofon, 200 koronás, vadonat új, 16 törtintert eladó. Duplalemezek. Nyár-utca 5. ajtó 5. 5808

Házfelket veszek
a VI. vagy VII. kerület forgalmasabb pontjain 150—200 (1-8) nagyságú, közvetítő-ügynökök kizárásával. Ajánlatokat „Pénzember” jelleggel a kiadóba kérek.

Csemegeszőlőt
Saszellas fajok métermázsánként kosarastul 42 koronájával előleg beküldéssel postakosaraként 280, ösi duránczi barackot remek példányokat befőzésre 3,40. Gyümölcskivétel Csongrádról. 27755

Káposztának száza
hattól 8 forintig, görög-dinnye hattól 10 forintig, csukordinnye tiztől 15 forintig mindannyi nemes fajok, paprikának, uorkának száza 1 frt. paradicsom mázsája 10 frt. Almának, körtének, szilvának 8-tól 12 forintig, bármelyikből postakosaraként 1 forintjával előleg beküldéssel. Gyümölcskivétel Csongrádról.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) (Zimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépezégek-től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamok-tól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.)

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározzuk
Tauber
VI. ker., Rótvös-utca 6 B. TELEFON 84—33.

Pénzszekrények
és amerikai íróasztalok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Hurutos
Bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy féle cukorka, melyet peremetűből készít Réthy Béla gyógyszerész Békéscsabán. Gyógyszertárban kapható. 26799

Réz és vasbutor
gyári áron, réz hálósóba berendezések a legújabb amerikai módszer szerint készíttve és férgmentessé tételének egyedül gyárosan legolcsóbb gyári árakban ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrássy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Pótvizsgálatra
javítóra, póterítésre, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szünidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Csemegeszőlőt
remekszép nagyszemű chasselas muskotályival, vagy válogatott legszebb öszibarackot 5 kilót 2½ koronáért, zamatos körtét, legfinomabb asztali vagy rétesalmát, édes besztecei szilvát 2 koronáért szállít Müller J. szőlő- birtokos Kiskunhalas.

Egyedül pontos teljes levélcíme összes hirdetésemnek
Kállai Lajos
motorgyára
BUDAPEST,
Gyár-utca 28. sz.
Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszírjegyzéket kérni.

BUTOROK
áló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bürgeritürak eladása s vétele
Wechsler Karolyné
VII., Király-utca 23. I. em.
Kazinczy-utca sarok.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlo-, szalon-, nriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, ritók, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezülett Gyár-utca.
Telefon 14—09.

zongorát, pianót, czimbalmot, hegedűt
készenbent áron a legújabb rendszerű
bankhitel
úján kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepén
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Bákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktározó bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9384

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Isabella-utca sarkán.
27553

Most jelent meg.
Ebtenyésztés,
kézikönyv ebtenyésztők, vadászok és ebkedvelők számára.
Ira és száz ábrával ellátta
MONOSTORI KÁROLY
Állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.
Szerző 3000 ik szakmunkája.
Ára 4 K 50 I.
Az első magyar ebtenyésztési kézikönyv!
Kapható:
LAMPEL R. Könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál.
Budapest, VI., Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Akar nőszülni?
hőbb mint 600 gazdag Tölgyelőjegyzésben. Urak, vagyon nélkül is jelentkezzenek azonnal:
G. Schlosinger, Berlin. 18. 27457

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kétfész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám.
—Telefonszám 95—43.—

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, nriszobák, angol bürgeritürak és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok —
Telefon 82—13.

Kocsi árucarnok
VII., Bákóczi-ut 78. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gyorsíró-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és keitős könyvviteli kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépirás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírási sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabb megnevezéssel módton utánozzák. Tájékoztatót czívesen küld az igazgatórág.

+ Soványság +
Az egyedül eredménytől kísért háziszere a dr. William Hartley tanár amerikai erőlap-pora. Soványak tartás, szép telt testidomokat nyerne. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jeltallást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kizárólag: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/L

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igaz olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62—80.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 16. szám.

Dr. Kapitány Kálmán
utikönyvei:
Az osztrák császárság.
11 térképpel és 6 városi tervrajzzal. Kötve 6 K
Bécs.
Bécs város tervrajzával 80 I
Karlsbad.
Három térképpel 80 I
Merán és Arco.
Két térképpel 80 I
Kaphatók:
LAMPEL R. Könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1—2 kilométernyire fényöndökkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornáz utcákkal és kertekkel; **jó és olcsó** élemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Élőrendővárosnál
Singer női varrógépet
27 forintért karika-hajót 40 forintért, centralhobint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón s évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. **Krausz Henrik** varrógépgyári raktár, Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40. Állás- és Vizonteladónak árendára

Légező és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhető be **Kulosár Sándor** bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoffy-u. 2—11.

Ajtók és ablakok
régli és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rászorotok, kerkerítések, keramillapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épitel-bontás vállalkozónál Budapest, Hádor-u. 72—74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermek-ágy 11, összecukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 6.50, fakeretű 8.50, rézgarnis 2.50. Összecukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.—, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon: 22—66. 26375

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 118—48. Árjegyzék: „ingyen és bérmentve.”

Chasselas csemegeszőlőt
bérmentve 5 kg. kosarakban 3 kor. 50 fill.-ért szállít Wigner Géza, Orosháza.

Gazdasszonyoknak
ajánkozik plébániára vagy kisebb pusztára magános urhoz jobb nő. Krall Teréz, Budapest, III., Kórház-u. 13.

Gazdasszonyoknak
ajánkozik plébániára 38 éves intelligens nő, Bekker Mari, Budapest, III., Kerék-utca 24.

Falusi Könyvtár.
A csiperkegomba (sampion) és a szarvasgomba termesztése.
Ira
Eperjessy István.
Gyakorlati utmutatás e két igen jövedelmező termesztés ág felkarolására.
Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT.
Kapható:
LAMPEL R. Könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

„Hungária” beszélő-gépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 74. Kérjen árjegyzéket